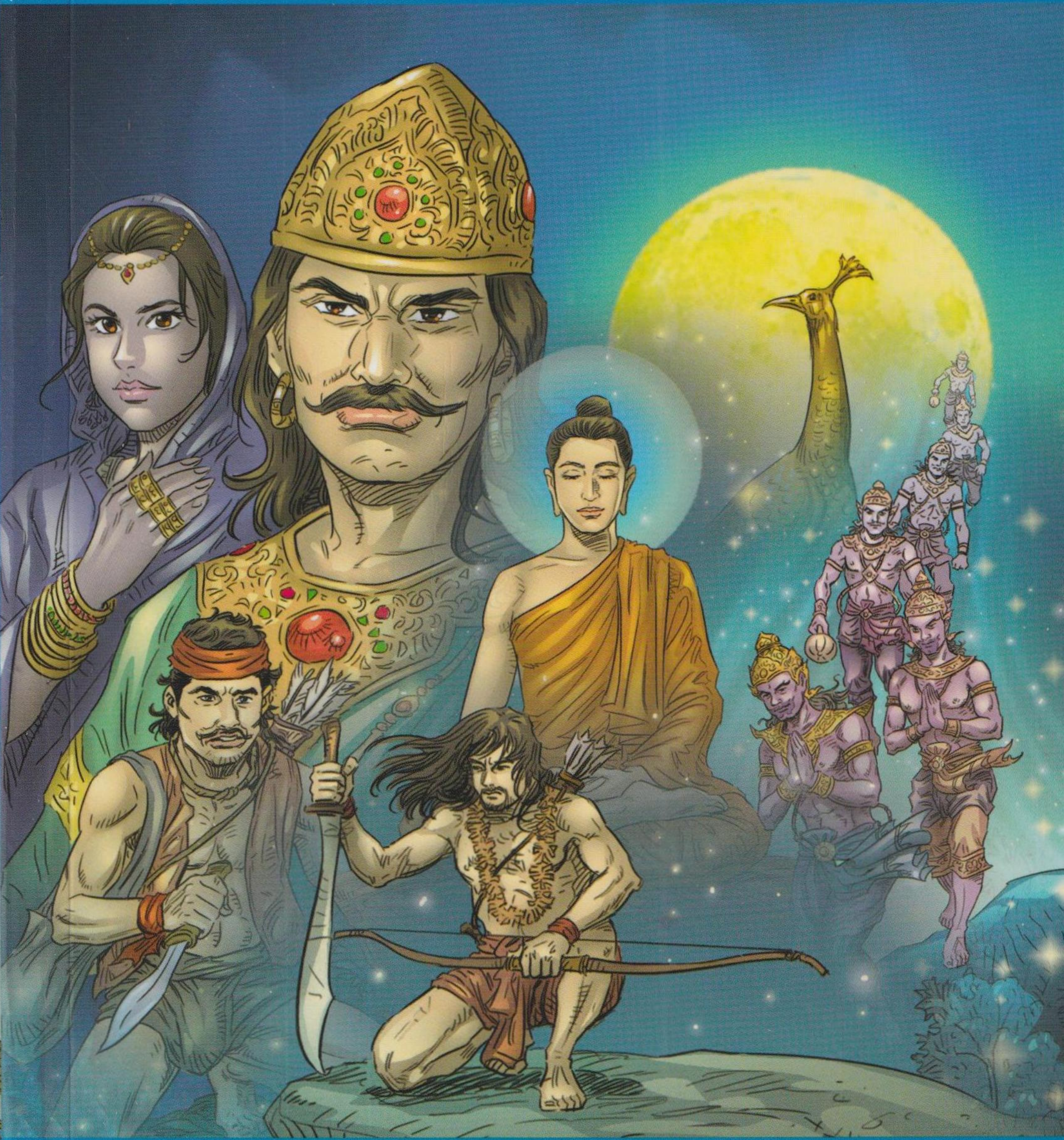
ความเป็นมา : บทสวด : คำแปล

มหาราชปริตร

บทสวดป้องกันภัยทั้งปวง ทำให้ประสบสุขสวัสดี มีชัยชนะทุกเมื่อ

พระมหาวิสุทธิ จานากโร
เรียบเรียง

พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
ที่ปรึกษาและตรวจชำระ

มหาราชปริตร

ความเป็นมา : บทสวด : คำแปล

มหาราชปริตร

บทสวดป้องกันภัยทั้งปวง ทำให้ประสบสุขสวัสดี มีชัยชนะทุกเมื่อ

พระมหาวิสุทธิ ธานากโร
เรียบเรียง

พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
ที่ปรึกษาและตรวจชำระ

มหาราชปริตร

เรียบเรียงจากตำราและคำเทศนาของ พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร

ผู้เรียบเรียง : พระมหาวิสุทธิ ธานากโร

ภาพประกอบ : เรืองศักดิ์ ดวงพลา คาริญย์ หึกขุนทด
ประมิตร ดวงพล

ที่ปรึกษา : พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร ประธานที่ปรึกษา
พระมหาจารัญ พุทฺธปฺปิโย ป.ธ. ๙
อ. ศักดา วิมลจันทร์
น.ส. อภิรดี หนองสิมมา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม อบจ. เชียงราย

ศิลปกรรรม : เรืองศักดิ์ ดวงพลา

พิสูจน์อักษร : นายน้อม ดาดขุนทด

จัดพิมพ์โดย : พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
P-paraku@hotmail.com รักษาการแทนเจ้าอาวาส
วัดจากแดง วัดจากแดง ๑๖ หมู่ ๖ ถนนเพชรหึงษ์
ซอยเพชรหึงษ์ ๑๐ ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
โทร. ๐๒-๔๖๔-๑๑๒๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : หจก.แอลซีพี ฐิติพรการพิมพ์ (ในเครือบุญกิจเลี่ยงเชียง
เพียรเพื่อพุทธศาสน์). LCP ๑๐๕/๑๑๐-๑๑๒
ถนนประชาอุทิศ ซอย ๔๕ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ
กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๒-๘๗๒-๙๘๙๗,
๐๙๘-๖๓๙-๔๕๙๘ www.thitiporn.com

คำนำ

มหาราชปริตร คือ *พระปริตร* หรือ *บทสวด ๑๒ บท* ที่เรียกกันว่า *๑๒ ตำนาน* นั่นเอง เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่คนไทยสมัยก่อนนิยมสวด เพื่อระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย แผ่เมตตาจิต และเจริญภาวนา ทำให้ปลอดจากภัยทั้งปวง ประสบสุขสวัสดี มีชัยชนะเสมอ และช่วยขัดเกลากิเลสในจิตของตนให้ลดน้อยลง

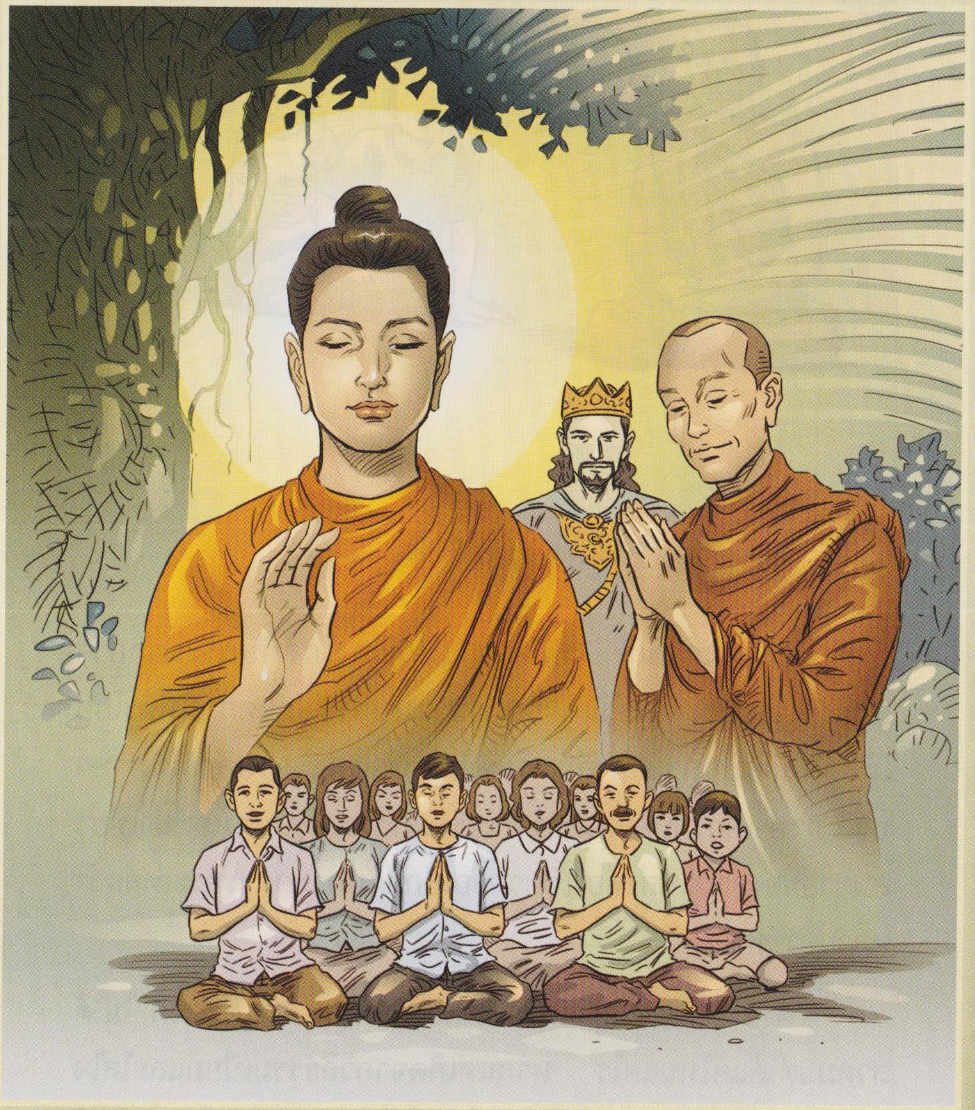
ชาวพุทธแต่โบราณได้อาศัย *บทสวดมนต์* ซึ่งเป็นร่องรอยหลักฐานหนึ่งที่เหนี่ยวนำไปถึงพุทธกาล ซึ่งช่วงระยะเวลาที่มีพระพุทธเจ้านั้นน้อยยิ่งนัก และโอกาสที่จะได้พบพระพุทธเจ้าและได้ฟังธรรมก็แสนยากเช่นกัน ฉะนั้น บทสวดมนต์จึง *เป็นบ่อบุญ เป็นแหล่งน้ำทิพย์* ที่คอยเจือจุนร่างกายและจิตใจที่ทุก ๆ คนสามารถ *ดื่มกินและนำไปใช้ได้* ตามปรารถนา

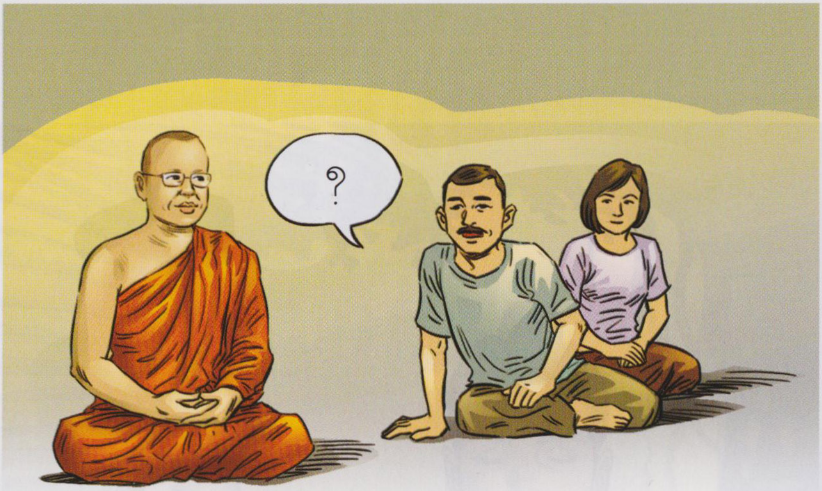
ฉะนั้น ขอให้สาธุชนทุกท่านจงหมั่นสวดมนต์ไหว้พระเป็นประจำ ในขณะสวดก็ควรเปล่งเสียงทางวาจาเพื่อให้บุคคลอื่นที่เป็นมนุษย์หรือเทวดาได้ยินแล้วอนุโมทนาบุญ ตั้งจิตเมตตามุ่งประโยชน์ต่อผู้ฟัง สวดให้ถูกอักขระ และรู้ความหมาย เมื่อปฏิบัติได้อย่างนี้ย่อมได้รับนานาอานิสงส์จากพระปริตรอย่างแน่นอน

ขอให้ทุกท่านที่ร่วมจัดทำ ทั้งผู้เรียบเรียงและจัดทำรูปเล่ม ผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือ ผู้ร่วมทำแผ่นเสียงสวด รวมทั้งผู้อ่านและผู้ฟัง จงสำเร็จนานาอานิสงส์ ได้บรรลุผลดังใจตนปรารถนา ดำเนินชีวิตในทางสัมมาปฏิบัติ และเห็นแจ้งเห็นชัดในธรรมทั้งปวง เทอญ.

พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดจากแดง

สารบัญ

ใคร ?
ใครควรเป็นผู้สวดมนต์

การสวดมนต์ เหมือนจะเป็นเรื่องใกล้กับพระมากกว่าโยม เพราะพระดูจะคุ้นเคยกับภาษาแบบพระ ดูแต่การให้พรโยม ให้ศีลโยมก็เป็นภาษาบาลี หรือพิธีบวชของพระเองเล่าก็ใช้ภาษาบาลี ภาษาเดียวกับคำสวดมนต์ เปรียบเหมือน คนเป็นไกด์นำเที่ยว คนขายของตามแหล่งท่องเที่ยว ย่อมใกล้กับภาษาต่างประเทศกว่าหลายอาชีพ

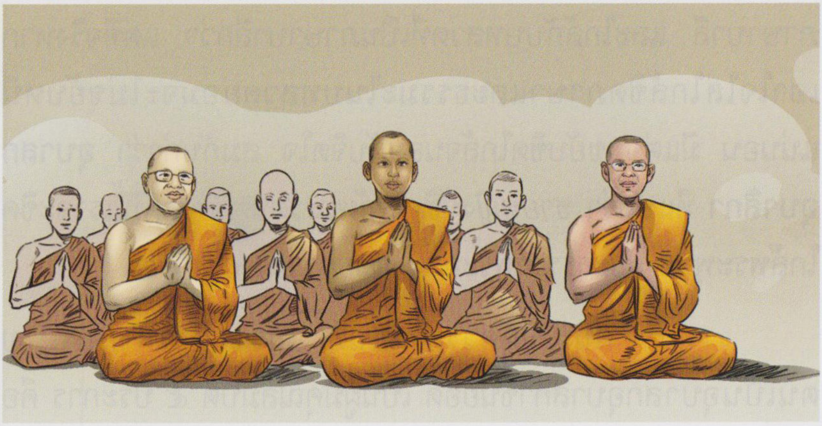
ดังว่ามาก็จริงอยู่ แต่พระสงฆ์ก็ไม่ได้พูดบาลีแต่ทีแรก ไม่ได้สวดมนต์ได้แต่ไหนแต่ไร หากแต่เกิดจากวิถีธรรมเนียมและใส่ใจฝึกฝนจนเคยชินเรียนรู้จนเข้าใจ จึงทำให้เหมือนกับว่าท่านอยู่ใกล้

ภาษาบาลี และใกล้กับบทสวดที่เป็นภาษาบาลีกว่า แต่ที่จริงหากเอาใจใส่ใกล้ชิดภาษาและธรรมะในบทสวดย่อมจะไม่ขยับหนีแน่นอน มีแต่จะขยับชิดใกล้จนอยู่กับจิตใจ สมกับคำว่า **อุบาสก อุบาสิกา** ที่แปลว่า *ชายหญิงผู้ชิดใกล้พระรัตนตรัย* ในที่นี้เราจะชิดใกล้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ด้วยการสวดมนต์

ทุก ๆ คนเป็นผู้ควรสวดมนต์ และจะดียิ่งหากบำเพ็ญตนเป็นอุบาสกอุบาสิกาชั้นยอด เป็นผู้มีคุณสมบัติ ๕ ประการ คือ มีศรัทธา มีศีล ไม่ตื่นข่าวโชคลาง ไม่แสวงหาเขตบุญนอกศาสนา เอาใจใส่ค้ำจุนพระศาสนา

พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงบุคคลดังกล่าวไว้ว่า เปรียบเป็นผองผู้งดงามดังดอกบัวบาน เมื่อปฏิบัติตามหลักพื้นฐานชาวพุทธชั้นดีควบคู่ไปกับการสวดมนต์ ย่อมแน่นแฟ้นในกุศล ชื่อว่าเป็นผู้นำตนไปสู่ความเจริญ

มนต์ขลัง - พุทธมนต์

เคยไหม ที่ได้ไปในสถานที่หนึ่งแล้ว อยากกลับไปอีก เหมือนมีอะไรเรียกร้อง

เคยไหม ที่มองบางคนแล้ว ยากจะละสายตา เหมือนมีอะไรดึงดูด

เราคงเคยได้ยินการให้เหตุผลถึงความรู้สึกดังกล่าวว่า เป็นเพราะต้องมนต์ขลังเข้าแล้ว เหมือนเพลงที่ร้องว่า *"เรณูนครถิ่นนี้ช่างมีมนต์ขลัง ได้พบนวลนาง ดั่งเหมือนต้องมนต์แน่นิ่ง น้องนุ่งซิ่นไหม ไว้ผมมวยสวยเพริศพริ้ง พี่รักเจ้าแล้วแท้จริง สาวเวียงพิงค์แห่งแดนอีสาน"* นั่นก็บ่งบอกอยู่ว่า คำว่า *มนต์* มาคู่กับคำว่า *ขลัง* มีผลให้ผูกพันทางใจ รู้สึกชื่นชม ยากแก่การอธิบาย

มนต์ที่ให้ผลเป็นความขลังเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง และมิใช่มีแต่แบบที่ทำให้ชื่นชอบเท่านั้น มีแบบที่ทำให้ชิงชังกันด้วย และอีกหลายแบบตามแต่จะต้องการสรรพคุณด้านใด นั่นคือ *เวทมนตร์ คาถา อาคม* นั่นเอง

ความขลังเหล่านั้นอยู่ในฐานะเป็นขั้นต้น ช่วยให้คนเลื่อมใสคำสอนในพระศาสนา ไม่ใช่จุดหมายปลายทางที่เป็นที่สุด ไม่ควรหยุดอยู่ที่การศรัทธาในความขลังของเวทมนตร์

แต่ควรหมั่นเจริญกุศลทุก ๆ ด้าน เรียนรู้และปฏิบัติให้เกิดญาณปัญญายิ่ง ๆ ไป โดยอาศัยศรัทธานั้นเป็นพื้นฐาน ในขณะเดียวกัน ผู้เจริญด้วยปัญญาก็ควรปลูกศรัทธาของตนเช่นกัน ศรัทธาที่ดีควรให้เป็นเหมือนไม้ยืนต้น ไม่ควรให้เป็นอย่างไม้ล้มลุก เพราะผู้สมบูรณ์สุขย่อมจะมีศรัทธาและปัญญาพอเหมาะกัน

พุทธมนต์กับการสวด

มนต์ ในที่นี้ก็คือ **พุทธมนต์** การเจริญพระพุทธมนต์ก็คือ สวดมนต์นั่นเอง แต่ใช้คำต่างกันไปตามรูปแบบงาน ถ้าเป็น **งานศพ** ก็เรียก **สวดมนต์** ถ้าเป็น **งานบวช งานแต่งงาน** ก็เรียก **เจริญพระพุทธมนต์**

คำว่า **สวด** นอกจากจะหมายถึง เปล่งเสียงบทมนต์เป็นทำนองแล้ว ยังสื่อว่าทำพร้อมกันหลายคนด้วย

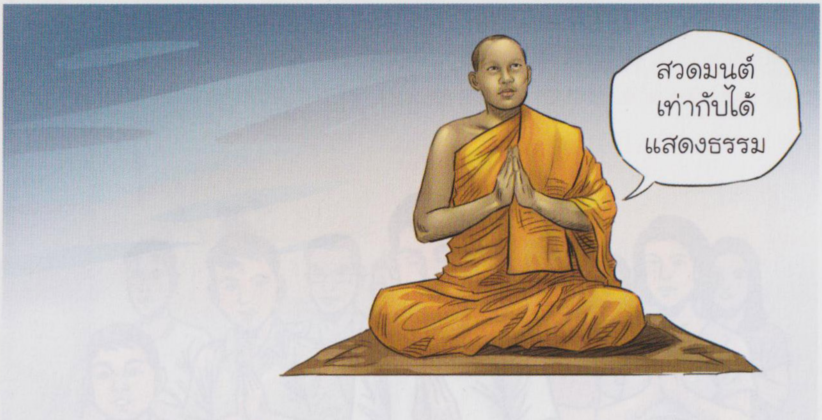
หากเราสวดนะโมคนเดียว จะสวดแบบอ่านหนังสือก็ได้ ช้าหรือไวก็ได้ แต่หากคนหนึ่งร้อยคนสวดนะโมในคราวเดียว ก็ต้องใช้วิธีสวดเป็นทำนองเพื่อความพร้อมเพรียงให้ผู้ร่วมสวดเปล่งเสียงพร้อมกันได้ง่าย เมื่อสามารถรักษาระดับสม่ำเสมอต่อเนื่องกันไป ก็เกิดเป็นความเลื่อมใสศรัทธาแก่ผู้ได้ยินได้ฟัง รับรู้ถึงพลังสะอาดบริสุทธิ์แห่งพุทธดำรัสที่เป็นบทสวดนั้น

ความดีเด่นของพุทธมนต์

พุทธมนต์ ที่เป็น *พุทธดำรัส* มีความดีเด่นหลายข้อ เริ่มจากก่อให้เกิดศรัทธา ให้ปัญญาได้เพิ่มพูน บริบูรณ์ด้วยเนื้อหาสภาวธรรม ด้านถ้อยคำไวยากรณ์ก็ถูกต้องตามหลักภาษา สามารถสวดและตรองตามได้ง่าย เมื่อพิจารณาแจ้งใจก็เห็นความลึกซึ้ง

ยามฟังพุทธมนต์จะรู้ได้ว่า *สบายหู รู้สึกจับใจ* เพราะในเนื้อหาไม่มีที่ยกตนข่มท่านเลย มีแต่ความเยือกเย็นด้วยกรุณาให้สัมผัส เพราะพระพุทธดำรัสเป็นสิ่งที่ผ่องแผ้วด้วยปัญญา เป็นกระบวนการพัฒนาตนที่น่ารื่นรมย์ อุดมไปด้วยข้อควรขบคิด ยามฟังก็ฟังง่าย ฟังแล้วนำไปทดลองทำตามก็มีแต่ประโยชน์โดยแท้

สวดมนต์คือแสดงธรรม

ในหนังสือสวดมนต์มีตัวอักษรเขียนคำสวดไว้เป็นบท ๆ นั่นเป็นการบันทึกคำสอนของพระพุทธองค์และของสาวก เป็นการใช้ตัวอักษรบันทึกเสียง แต่ก่อนโบราณาจารย์ไม่ได้บันทึกคำสอนไว้เป็นตัวหนังสือเช่นนี้ ท่านใช้วิธีจดจำเอา เหมือนกับเราร้องเพลงได้โดยไม่เคยเห็นเนื้อเพลง เหตุที่ท่านไม่ได้ทำเป็นตัวหนังสือ ไม่ใช่ไม่มีตัวหนังสือใช้ แต่เพราะสมัยนั้น วิธีจดจำมีความแม่นยำมากกว่าวิธีเขียน และการจดจำในปริมาณมากก็ไม่ใช่เรื่องยากสำหรับท่าน

เมื่อถึงคราวที่ท่านจะตรวจทานความถูกต้องของคำสอนที่ได้จดจำไว้ว่าเมื่อต่างคนต่างจำจะมีผิดเพี้ยนกันบ้างหรือไม่ ท่านก็ใช้วิธีสวดพร้อมกันหลายท่านเรียกว่า *การสาธยายสังคายนา* ซึ่งเป็น *ต้นแบบการสวดมนต์ทำวัตร* ของพระสงฆ์ในปัจจุบัน และสัมพันธ์ถึงเราผู้สวดมนต์ในนามอุบาสกอุบาสิกา ที่ใช้การสวดเป็นช่องทางใกล้ชิดพระรัตนตรัย

ต่อมาท่านผู้สืบทอดคำสอนด้วยวิธีจดจำต่อเนื่องกันมา เห็นแนวโน้มว่าความสามารถด้านการจดจำของผู้คนในอนาคตจะไม่แม่นยำ จึงตัดสินใจบันทึกคำสอนด้วยตัวหนังสือ ด้วยหวังให้เป็นสื่อนำสิ่งดีงามมาถึงยุคเรา และส่งมอบยุคต่อไป

เพราะพระพุทธศาสนาแผ่ไปหลายประเทศ คำสอนที่เป็นภาษาบาลีก็ได้รับการบันทึกไว้ด้วยรูปตัวหนังสือของประเทศนั้น ๆ นั่นก็ล้วนแต่เป็นการบันทึกเสียงพระธรรมวินัยเสียงเดียวกัน เมื่ออ่านออกเสียงย่อมเป็นการแสดงธรรมดังครั้งก่อน เพราะต้นฉบับคือการแสดงธรรม

ฉะนั้น อานิสงส์ของการแสดงธรรมก็ย่อมเกิดกับเราด้วย เริ่มจากได้สัมผัสขณะแห่งความสงบ พบกับความดีใจเล็กน้อยแล้วพลอยเป็นความดีใจมากกว่าเดิม เป็นพลังเสริมให้จิตใจตั้งมั่นยิ่งเมื่อหมั่นทบทวนฝึกท่อง ตรึกตรองในหัวข้อธรรม ก็จะทำให้ใจสะอาด สามารถข่มความโลภ ความโกรธ ความหลง ไว้ได้ในขณะนั้น ทำให้เป็นผู้รู้แจ้งอรรถและธรรม เป็นความดีงามนับแต่เบื้องต้นจนถึงพระนิพพาน นี่ก็ด้วยการแสดงธรรมตามที่ตนได้สดับมาหรือกล่าวได้ว่าการสวดมนต์นั่นเอง

สวดมนต์คือฟังธรรม

ไม่เพียงแต่การสวดมนต์จะเป็นการแสดงธรรมเท่านั้น ยังนับเป็นการฟังธรรมด้วย เพราะขณะที่สวดมนต์ไปก็มีผู้ได้ยินได้ฟังเสียงสวดนั้นด้วย บุคคลแรกที่สุดก็คือตัวเราผู้สวดนั่นเองเป็นการเปิดโอกาสให้ตัวเองได้ยินกระแสเสียงสำเนียงใหม่จากบทสวด หรือถึงจะสวดจนคุ้นเคยแล้วก็ตาม ก็จะได้ความชำนาญมากขึ้น *การออกเสียงและการฟังเสียงเป็นการเพิ่มศรัทธาให้มากกว่าเดิม และเป็นการกำกับความคิดให้อยู่ในแนวทาง ช่วยสร้างมุมมองที่ดีงามในจิตใจก็จะมีแต่ความผ่องใส ยิ่งเป็นการสวดด้วยความเข้าใจก็จะยิ่งเป็นประโยชน์*

กล่าวใจความกะทัดรัดในที่นี้ *สวดมนต์* ก็คือ *เทศน์ให้ตัวเองฟัง* เพียงแต่เป็นการฟังเทศน์ในอีกภาษาหนึ่ง ถึงวันนี้จะยังไม่เข้าใจหมด ก็ไม่ได้หมายความว่าจะไม่เข้าใจตลอดไป ขอให้ศรัทธาในตัวเองและพร้อมจะเรียนรู้ตลอดชีวิตในหลายเรื่อง และยินดีจะให้เวลาบางส่วนกับเรื่องทางธรรม เมื่อเปิดหงายจิตใจไว้รองหยาดแห่งกระแสธรรมแล้ว ย่อมจะเพิ่มพูนขึ้นและเต็มได้ในที่สุด

เมื่อใดที่ควรสวดมนต์

เวลาดังกล่าวต่อไปนี้ ควรคิดถึงธรรมะหาเวลาฟังธรรมก็คือ **ในวันพระ** และ **ในเวลาที่ใจถูกสิ่งหมองรุมเร้า**

ควรสวดมนต์ในวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ตามปฏิทินที่บอกข้างขึ้นข้างแรมที่ทำเป็นรูปพระหรือรูปดวงจันทร์ไว้ ตามคัมภีร์ท่านระบุไว้แปดวันต่อเดือน หรือจะเพิ่มวันสำคัญ เช่น วันเกิด วันแม่ วันปีใหม่ ฯลฯ ก็ได้ และหากบริหารเวลาได้จัดสรรให้แต่ละวันมีช่วงเวลาที่เป็นกุศล ที่สามารถสวดมนต์ได้ทุกวันก็จะยิ่งดี

ยามใดใจถูกสิ่งหมองรุมเร้า ยามนั้นเราควรสวดมนต์ปัดเป่าให้ตัวเองด้วยตัวเอง สังเกตว่าสิ่งรุมเร้าใจจะมีสามรูปแบบ รูป

แบบหนึ่งคือ **กามวิตก** เกิดความสนใจในแบบยึดติด ทั้งต่อสิ่งที่เป็นตัวเป็นตน เป็นคนเป็นสัตว์เป็นสิ่งของ และที่เป็นอารมณ์ความรู้สึก รูปแบบสอง **พยาปาทวิตก** จะไม่ถูกใจในคน สัตว์ สิ่งของ และอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่เป็นไปดั่งใจ รูปแบบสาม **วิหิงสาวิตก** อยากให้เกิดความเสียหายต่อคนต่อสัตว์อื่น

ทั้งสามแบบนี้คือความคิดเราเอง คนอื่นอาจไม่รู้ว่าเรารู้สึกอย่างไร แต่ยามนั้นจิตใจเราเรียกว่า ถูกอกุศลวิตกครอบงำ ควรเปลี่ยนอารมณ์มารับกระแสธรรมที่จะนำสู่ทางดีแท้ เพราะเมื่อรับกระแสเสียงอันสงบสบาย ย่อมช่วยคลายใจออกจากการถูกรุมเร้า ใจจะได้กำลังจากปีติตัดตอนจากความคิดด้านลบได้ด้วยตนเองเป็นการเรียกสติมาอยู่ตรงหน้า เป็นเหมือนคนรู้จักที่คบหากันกับสติซึ่งมีคุณสมบัติสำคัญคือช่วยป้องกันกิเลสนิวรณ์ได้

วิธีสวดมนต์แบบมีหลักการ

การสวดมนต์จะบรรลุประสิทธิผล ก็เริ่มจากทราบวิธีใส่ใจในบทสวดก่อน เหมือนเวลาซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้ามาสักชิ้นก็ควรอ่านคู่มือ ดูเอกสาร เพื่อใช้งานได้ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัยทำความเข้าใจเรื่องการบำรุงรักษาและบริการ ดูสิทธิประโยชน์ทุกด้านให้ครบ เมื่อประสบปัญหาก็จะแก้ได้ง่าย ยืดอายุการใช้งานให้นานปี

แต่ละคนที่สวดมนต์ ถึงจะสวดเล่มเดียวกัน บทเดียวกัน แต่ผลลัพธ์นั้นต่างกันไป ทุกคนหวังได้ผลดี ซึ่งหากทราบวิธีง่าย ๆ ประโยชน์มากมายก็จะเกิดขึ้นกับการสวดมนต์

๑. สวดตามลำดับ ว่าไปเป็นบท เป็นตอน ตามวรรค ตามความ ไม่ควรข้ามวรรคตอนหรือข้ามบรรทัดไป เพราะจะทำให้เหนื่อยได้ จิตจะตกไปจากความแช่มชื่น การสวดมนต์โดยไม่ราบ

ราบรื่นก็ยากที่จะชื่นใจ เปรียบเหมือนคนก้าวขึ้นบันไดไปไหว้พระธาตุบนยอดดอยทีละสองขั้น จะทำให้พลันเหนื่อยกายไม่อาจยังเป้าหมายให้สำเร็จ

๒. สวดไม่เร็วนัก แม้ว่าการสวดเร็วสามารถสวดให้จบลงได้ แต่สาระที่อยู่ในบทสวดก็จะไม่ปรากฏชัด คุณประโยชน์อันมีอยู่แน่นขนัดก็จะได้เพียงนิดหน่อย เหมือนคนไปเที่ยวดอยโดยไม่รู้จุดชมวิวที่ควรแวะ ได้แต่ไปถึงยอดดอยแล้วกลับลงมา ไม่รู้ว่าจะชื่นชมที่ใด ไม่นานก็ไปอีกมาอีกโดยด่วน นั่นทำให้ไปได้ครบระยะทางก็จริง แต่จะดีอย่างยิ่งหากเรียนรู้ก่อนออกเดินทาง คือรู้จุดสำคัญในระหว่างที่สวดไม่ควรสวดอย่างไวเกินไป

๓. สวดไม่เฉื่อยช้านัก ทำนองเดียวกับสวดไม่ควรไว เพราะหากสวดช้าไปก็จะไม่ถึงจุดนัดหมาย เปรียบเหมือนคนเดินลอยชายที่มัวแวะพักต้องใช้เวลามากจึงถึงจุดหมาย การสวดสาธยายที่เชื่องช้ามากทำให้ใช้เวลาสวดมากเช่นกัน

๔. สวดป้องกันความฟุ้งซ่าน อาจมีบางคราวบางบทที่ปากว่าไปใจคิดถึงเรื่องอื่นต้องรู้จักป้องกันอารมณ์ภายนอก ที่จะดึงจิตออกจากการสวดมนต์ เปรียบเหมือนคนท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ขึ้นไปเงื้อมผาใหญ่ ไต่ทางเลียบเหวที่เป็นทางเดินเล็กพอเดินได้คนเดียว ไม่แคล้วเกิดเรื่องชวนหวาดเสียวหากวางเท้าผิดไป จากที่เดินอยู่ริมผาใหญ่ ก็จะตกลงไปในเหวชัน ฉะนั้น จึงต้องบอกตัวเองว่าอย่าฟุ้งซ่านขณะสวด

สวดแบบพหูสูต

เป็นการสวดมนต์เพื่อการเรียนรู้ โดยเริ่มจากอ่านสวดอย่างละเอียดทีละน้อยจนครบถ้วน จดจำทีละน้อยจนจำได้หมดและสามารถจำคำ รู้ความหมาย เข้าใจสาระ

จากคำสวดที่อยู่ในหนังสือก็จะมาอยู่ในตัวเรา ถึงแม้จะปิดหนังสือลงก็ยังคงเหมือนเปิดหนังสืออยู่ หมั่นทบทวนด้วยการสาธยายเสมอให้ชำนาญยิ่งขึ้นจนคล่องแคล่ว สามารถกล่าวได้ทันทีทันใด พิจารณาเนื้อหาบทสวดได้โดยเห็นกระจ่าง ทั้งในเชิงความหมายและเหตุผล ทั้งในทางโลกิยะและโลกุตระได้ เป็นกลเม็ดการสวดมนต์ใน **แบบพหูสูต** นั่นเอง

สวดมนต์แล้วได้ผลดีจริงไหม

มนต์ ที่พูดถึงในที่นี้ เป็นมนต์เดียวกันกับ **พระพุทธมนต์** ที่พระสงฆ์ท่านสวดที่เรียกว่า **พระปริตร** นั่นเอง

พระปริตรนั้น ให้ผลดีมีอานุภาพจริง หากสวดถูกวิธี เหมือนยาบำรุงที่ให้ผลดีจริง แต่ต้องทานถูกวิธี ถูกปริมาณ ถูกกาลเวลา เช่น หมอยาให้ผสมน้ำอุ่น ทานสองช้อน ก่อนอาหารเช้า แต่เราผสมน้ำเย็น ทานหนึ่งช้อน ก่อนเข้านอน ยาก็หย่อนสรรพคุณลงไป ไม่ได้ประโยชน์อย่างที่ควร

ท่านกล่าวไว้ว่า ถ้าสวดผิดอรรถผิดคำไปไม่คล่องแคล่ว พระปริตรก็ไม่มีเดช ถ้าเข้าใจเนื้อหาความหมาย สาธยายถูกอักขระ พระปริตรก็จะปรากฏอานุภาพ

แต่แม้ว่าเราจะสวดได้ถูกต้องคล่องแคล่วทุกประการก็ตาม หากสวดไปด้วยความโลภอยากได้ พระปริตรก็ไม่ส่งผล ผู้สวดต้องตั้งต้นก่อนว่า เราจะสวดด้วยใจเมตตาปราณี ขอส่งความปรารถนาดีถึงทุกท่านที่ได้ยินได้ฟังมนต์ที่สวดจึงจะยังประโยชน์ให้สำเร็จตามอานิสงส์แห่งบทนั้น ๆ

เพราะฉะนั้น เราจึงควรฝึกใจไปพร้อมกับฝึกสวด เพราะเมื่อฝึกฝนจนอยู่ตัวแล้ว การสวดมนต์ก็จะให้ผลไปทุกบททุกครั้งที่สวด

ปัญหาคลาสสิคเรื่องพระปริตร

หลังพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้วประมาณ ๕๕๐ ปี กษัตริย์ผู้ทรงปัญญาพระนามว่า **พระเจ้ามิลินท์** ได้ถกถามปัญหาหลายข้อกับพระสงฆ์ผู้ทรงปัญญาชื่อว่า **พระนาคเสน**

ในการสนทนาครั้งนั้น ท่านพระนาคเสนได้ตอบด้วยการยกตัวอย่างเปรียบให้เห็นจนเป็นที่แจ้งชัดขจัดทุกความสงสัย แต่ละประเด็นที่หยิบยกมา ล้วนแต่เป็นปมปัญหาชวนคิด เพราะถามด้วยสติปัญญา และผู้ตอบจะต้องคลี่คลายประเด็นด้วยสติปัญญาให้เห็นจริง

ตอนหนึ่ง พระเจ้ามิลินท์ยกภาษิตคำตรัสของพระพุทธเจ้าว่า *"ไม่ว่าจะหนีไปอยู่กลางฟ้า หนีไปอยู่กลางมหาสมุทร หรือ*

หนีไปซอกเขา บุคคลที่เกิดมาแล้วก็ไม่พ้นความตาย ที่ที่คนจะรอดพ้นจากความตาย ที่นั้นไม่มี” แล้วเชื่อมโยงกับการที่พระพุทธองค์ทรงแสดงพระปริตรไว้หลายบทว่า ดูจะขัดแย้งกันเอง เพราะถ้าไปอยู่ที่ไหนก็ไม่อาจพ้นความตายได้ การเจริญพระปริตรก็เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง และหากว่าจะมีอันพ้นความตายด้วยการเจริญพระปริตรได้จริง คำที่ตรัสไว้ก็จะไม่ถูกต้อง เป็นหน้าที่พระนาคเสนต้องคลายปม

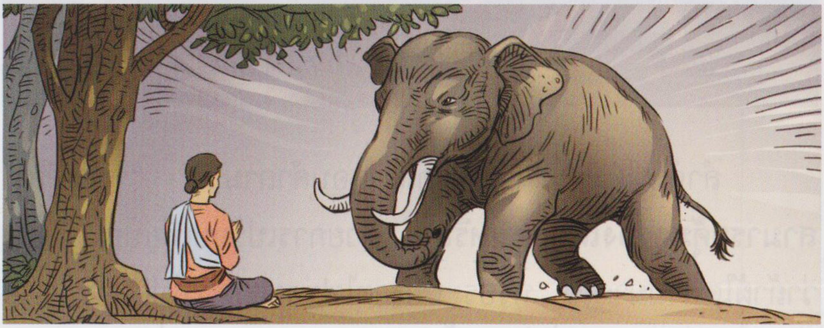
พระนาคเสนทูลว่า พระพุทธเจ้าได้ตรัสภาษิตนี้จริง พระปริตรก็ได้ตรัสจริง แต่นั่นสำหรับคนที่ยังมีอายุเหลืออยู่ มีวัยสมบูรณ์ ไม่มีกรรมมากั้น คนที่อายุถึงจุดสิ้นแล้วเปรียบดังต้นไม้แห้งผุ เมื่อไม้ไม่มีอายุสังขาร แม้ตักน้ำพันหม้อมารด ก็ไม่อาจกลับมาเขียวสแตกหน่อใบได้อีก สำหรับคนที่อายุหมดสิ้นแล้วนั้น หยูกยาทั่วทั้งแผ่นดินใหญ่หรือพระปริตรก็ไม่อาจคุ้มครองรักษา *จะรักษาก็เฉพาะคนที่ยังมีอายุเหลืออยู่ มีวัยสมบูรณ์ ปราศจากกรรมาวรณ์ พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระปริตรไว้สำหรับคนเหล่านี้* เปรียบเหมือนในแปลงนาที่มีต้นข้าวแห้งแก่ตายอยู่ ชาวนาก็ไม่ต้องสูบน้ำเข้าไป แต่แปลงที่มีต้นกล้าอ่อนจึงสูบน้ำเข้าไปเพื่อกอกล้าเติบโตได้ด้วยน้ำนั้น คนที่สิ้นอายุก็ยกเว้นการใช้ยาและพระปริตร แต่ยาและพระปริตรนั้นสำหรับคนกลุ่มที่กล่าวมา

พระเจ้ามิลินท์ตรัสว่า ถ้าอย่างไรคนที่หมดอายุจะต้องตาย คนมีอายุเหลือมากจึงจะไม่ตาย พระปริตรและยาก็เป็นของที่ไร้ประโยชน์

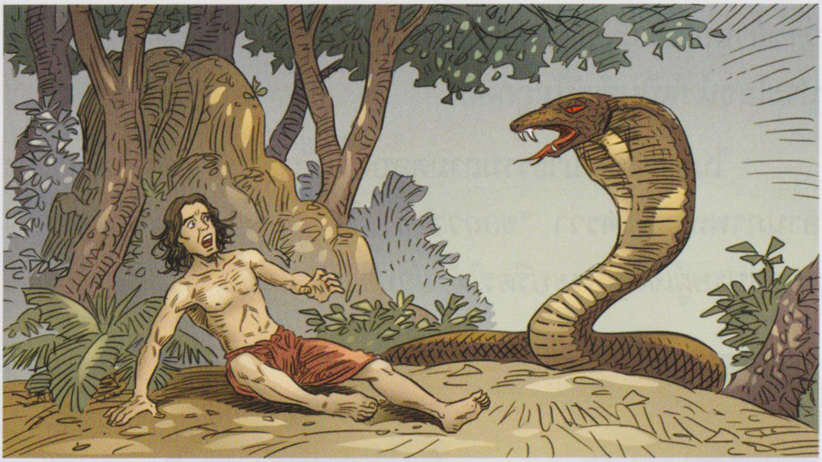
พระนาคเสนถามว่า เคยเห็นคนใช้ยาจนหายจากโรคไหม พระเจ้ามิลินท์บอกเคยเห็นมาหลายร้อยคน พระนาคเสนจึงกล่าว

ว่า ถ้าอย่างนั้น ที่พระองค์ตรัสว่า พระปริตรและยาเป็นของไร้ประโยชน์ ก็เป็นคำที่ไม่ถูกต้อง

ในการสนทนาธรรมถามตอบครั้งนั้น พระนาคเสนกล่าวถึงอานุภาพพระปริตรว่า *"ขอถวายพระพร งูต้องการจะกัด ก็ไม่อาจจะกัดบุรุษผู้เจริญพระปริตรได้, ย่อมอ้าปากไม่ขึ้น, พวกโจรก็ไม่อาจ*

เงื้อไม้ค้อนขึ้น (ทำร้าย) ได้, พวกโจรเหล่านั้นจะพากันทิ้งไม้ค้อนเสียแล้วทำความรักให้เกิดขึ้นแทน, แม้ช้างดุ พอมาถึงตัวเข้าเท่านั้นก็เชื่องไป, แม้กองไฟใหญ่กำลังลุกโพลงอยู่ ลามมาถึงตัวเท่านั้นก็พลันดับไป, แม้ยาพิษแรงกล้าที่กลืนกินเข้าไป ก็หายไปเหมือนเจอยาแก้พิษ หรือกลับเป็นอาหารแผ่ซ่านไป, นักฆ่าคนผู้ต้องการจะกำจัด พอถึงตัวเข้าเท่านั้น ก็ยอมตนเป็นทาสไป, แม้เดินเหยียบบ่วงมันก็หาคล้องเอาไม่"

ลำดับต่อมา พระนาคเสนตอบคำถามว่า **“พระปริตรสามารถคุ้มครองได้ทุกคนหรือไม่”** ด้วยการเปรียบเทียบกับอาหารว่าถ้าผู้ใดทานมากไป หรือระบบธาตุไฟย่อยอาหารไม่ดี อาหารก็จะเป็นโทษ ในขณะที่อาหารนั้นเป็นประโยชน์แก่คนทั่วไป เปรียบเหมือนพระปริตรที่ไม่สามารถคุ้มครองได้ทุกคน แม้จะเป็นผู้มีวัยสมควรก็ตาม ด้วยเหตุสามประการ

๑. กัมมาวรณ์ เครื่องกั้นคือกรรม การทำไม่ดีเป็นผลให้พระปริตรไม่อาจคุ้มครองรักษา ที่นี้หมายถึงบาปใหญ่ ๕ อย่าง คือ ฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระพุทธเจ้าให้ถึงห้อพระโลหิต ทำสงฆ์ให้แตกแยกกัน ซึ่งเป็นกรรมที่ปิดทางไปสวรรค์และกั้นการบรรลุพระนิพพานในชาตินี้ เป็นกรรมที่ร้ายแรงที่สุดในฝ่ายไม่ดี อนึ่ง กรรม หมายถึง ตอนที่ทำ ส่วนตอนรับผล เรียกว่าวิบาก

๒. กิเลสาวรณ์ เครื่องกั้นคือกิเลส กิเลสจำแนกได้หลายชนิดหลายระดับ อาจจะนับเป็นสามประเภทหลักก็ได้ คือ โลภ โกรธ หลง กิเลสชนิดที่กั้นอานุภาพพระปริตรคือความหลงที่เห็นว่า ทุกอย่างขาดสูญ คือ ตายแล้วขาดสูญ ภพใหม่ชาติใหม่มิได้มี กิเลสนอกนั้นไม่เป็นเครื่องกั้น ทั้งนี้ ความเห็นดังกล่าวต้องเป็นความเห็นในระดับเหนียวแน่นหนักหนา หากเป็นเพียงคำพูดเช่นว่า เกิดมาชาตินี้ชาติเดียว ตายหนเดียว จะขอสู้ตาย หรือ ชาติหน้าไม่มี ฉันขอทำความดีชาตินี้ชาติเดียว อย่างนี้ถือว่าเป็นโวหาร ความเห็นผิดต้องเป็นแบบที่เห็นผิดเป็นประการเดียวแน่นอน

๓. อสัททหนตา ความไม่เชื่อถือ ไม่ปลงใจเชื่อ ไม่น้อมใจเชื่อ ไม่ตัดสินใจเชื่อ คลางแคลงใจ เพราะไม่มีศรัทธามั่นในพระปริตรว่ามีผลดีจริง มีข้ออุปมาอุปมัยที่พระนาคเสนยกมาอรรถาธิบายคือเรื่องของแม่ว่า แม่มีความรักต่อลูกมาก นับจากอยู่ในท้องถึงคลอดเป็นคนจนเติบโต ต่อมาลูกตนไปด่าว่าทำร้ายลูกคนอื่นเขา จนถูกจับเอาไปให้เจ้าหน้าที่เฆี่ยนตีลงโทษ ผู้เป็นแม่ไม่ได้ถูกนำตัวไปเฆี่ยนตีด้วยเพราะไม่ได้ทำผิด เปรียบเหมือนพระปริตรที่คุ้มครองรักษาทุกคนไป แต่ก็ไม่อาจคุ้มครองคนดังกล่าวได้ ก็ไม่ใช่ความผิดของพระปริตร หากแต่เป็นความผิดของบุคคลเอง

เมตตาอย่างไร

จากที่ได้กล่าวว่า การสวดจะให้ได้ผลควรสวดด้วยใจเมตตา จึงควรทราบว่า **เมตตา** เป็นอย่างไร

เมตตา คือ *ความรักความเอ็นดู เป็นความรักที่มีอยู่ในมิตร* เรียกว่า *ไมตรีจิต* ก็ได้ เมตตาเป็นอย่างเดียวกันกับอโทสะ อย่างเดียวกันกับขันติธรรม หากมีเมตตาในใจจะไม่มีความอาฆาตมาดร้าย เพราะเมตตาจะขจัดความเร่าร้อนจากใจเรา จิตใจที่มีเมตตา จะแสดงผลปรากฏออกมาเป็นความผ่องใสเหมือนพระจันทร์เต็มดวง

วิธีฝึกเมตตาอย่างง่าย คืออย่าถือสาใคร ๆ มองคนอื่นในแง่มุมที่น่ารักให้ละเอียดเห็นเยื่อใย จะช่วยให้จิตใจมีเมตตาได้ง่าย เมื่อฝึกสวดสาธยายพร้อมกับฝึกใจ ประโยชน์ที่ได้ย่อมกว้างขวางตามระดับจิตใจ

พระปริตรกับสัจวาจา

ในพระปริตรจะมีบทที่เกี่ยวกับ **สัจวาจา** อยู่หลายบท สัจจะนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้เกิดผลดี เป็นการกระทำ **สัจกิริยา** อ้างอิงซึ่งสัจจะ หรือที่เราเคยได้ยินว่า *อธิษฐาน* นั่นเอง

คำว่า **สัจจะ** คือ *ความจริง* ส่วน **อธิษฐาน** คือ *การยืนหยัด* เพื่อทำความดีตามที่ตนตั้งใจไว้ ไม่ใช่แต่เพียงการตั้งไว้เท่านั้น แต่เป็นการตั้งแล้วพยายามไม่ละทิ้งการกระทำความดี

ดังเช่นการที่พระสงฆ์ท่านอธิษฐานเข้าพรรษาขออยู่จำที่อาวาสเดียวตลอดสามเดือน เป็นการอธิษฐานเพื่อกระทำ ไม่ได้อธิษฐานขอหรือเพื่อที่จะได้สิ่งใด

ฉะนั้น ในเวลาก่อนทำบุญและหลังทำบุญควรอธิษฐานทุกครั้ง เพื่อทำบุญอีกและเพื่อบอกตัวเองว่าไม่ลืมสิ่งที่ได้ตั้งใจจะทำ

เปรียบเรื่องราวของชายคนหนึ่งทำงานในบริษัทแห่งหนึ่งมาสิบปีไม่เคยทำทุจริตเลย วันหนึ่งเขาประนมมือกล่าวว่า *“ผมทำงานที่นี่มาสิบปี ไม่เคยคดโกงบริษัท ไม่เคยคดโกงใครเลย ดินสอสักแท่ง ยางลบสักอัน ก็ไม่เคยเอา”* อย่างนี้เรียกว่า **สัจวาจา**

หากเขาพูดว่า *“แล้วผมก็จะขอทำอย่างนี้ต่อไป”* ก็เป็น **การอธิษฐาน**

หากเขาพูดว่า *“ขอความจริงที่ผมพูดไปจงช่วยให้ลูกผมหายป่วยด้วยเถิด สาธุ”* อย่างนี้เรียกว่าเป็นการทำ **สัจกิริยา** คืออ้างเอาความจริงของตน ซึ่งไม่ได้อ้างเพื่อสาปแช่งตนหรือคนอื่นแต่อย่างใด แต่อ้างด้วยใจปรารถนาดีต่อตนและคนอื่น

ในกรณีของชายคนนี้นั้น ความสำคัญขั้นแรกอยู่ที่ว่า *สิ่งที่เขากล่าวอ้างต้องเป็นความจริงก่อน*

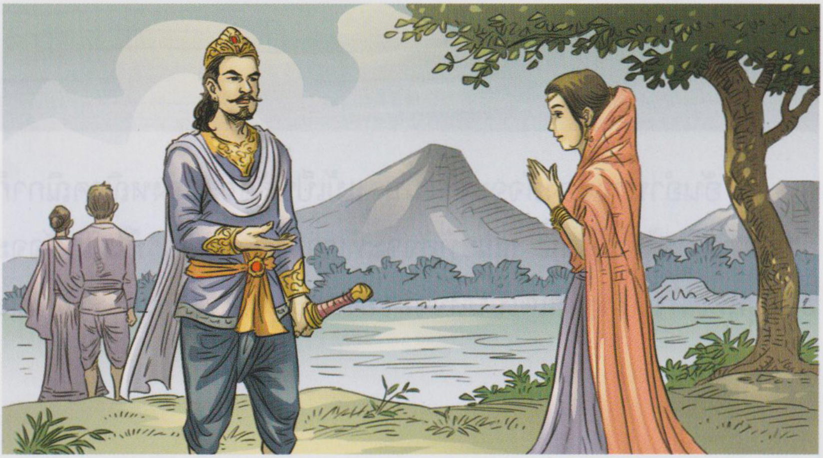
ส่วนกรณีของเราที่สวดพระปริตรซึ่งเป็นความจริงอยู่แล้วนั้น ความสำคัญจึงอยู่ที่ว่า *ได้เลื่อมใสจริงดังที่สวดหรือไม่*

อานุภาพของสัจจะ

อานุภาพของสัจจะนั้นมีมากอย่างมหาศาล ดังในคัมภีร์มิลินทปัญหากล่าวถึงพระเจ้าอโศกตอนเสด็จไปแม่น้ำคงคา ทรงปรารภว่ามีผู้ใดสามารถทำให้แม่น้ำคงคาไหลทวนกลับได้ไหม ความทราบไปถึงหญิงคณิกาคนหนึ่งซึ่งอยู่ไม่ไกล นางได้ทำให้แม่น้ำคงคาอันกว้างใหญ่ไหลคืน ต่อพระเนตรของพระเจ้าอโศก

เหตุการณ์อัศจรรย์ดังกล่าวทำให้พระเจ้าอโศกเกิดความไหวหวั่นในพระทัย รุดไปหาหญิงนางนั้นทันที แล้วตรัสถามว่าทำได้อย่างไร ใช้กำลังอะไร เมื่อหญิงกราบทูลว่าใช้กำลังสัจจะ พระเจ้าอโศกตรัสว่า

"สัจจะของคนอย่างเจ้ามีอยู่หรือ เป็นสัจจะเช่นไร ลองว่าสัจกิริยาของเจ้าให้เราฟังที"

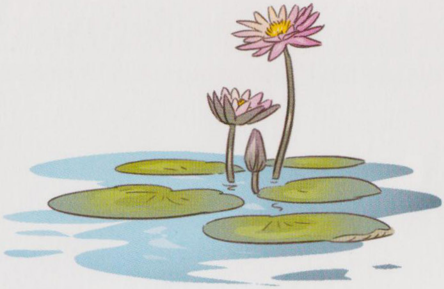

คำตอบของนางมีว่า *"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ผู้ใดจะเป็นกษัตริย์ก็ตาม เป็นพราหมณ์ก็ตาม เป็นแพศย์ก็ตาม เป็นศูทรก็ตาม เป็นผู้ใดผู้หนึ่งก็ตาม ให้ทรัพย์แก่ข้าพระองค์, ข้าพระองค์ก็ย่อมบำรุงบำเรอบุคคลเหล่านั้นเท่าเทียมกันทีเดียว ไม่มีบุคคลพิเศษที่ว่า "เป็นกษัตริย์", ไม่มีบุคคลที่ควรดูหมิ่นที่ว่า "เป็นศูทร", ข้าพระองค์มีจิตที่ไม่ประกอบด้วยความยินดียินร้ายบำรุงบำเรอคนมีทรัพย์เท่าเทียมกัน, ข้าแต่ท่านผู้ทรงเป็นสมมติเทพ ข้อที่ว่านี้เป็นสัจกิริยาของข้าพระองค์, ซึ่งข้าพระองค์ใช้ทำมหาคงคานี้ให้ไหลทวนกลับ พระเจ้าข้า"*

อันอำนาจของสัจจะจริงนั้น แม้เป็นสัจจะของหญิงคณิกาก็ยังมีอานุภาพได้เพียงนี้ ขณะที่สัจจะที่เรากล่าวไปนั้น ก็ไม่ใช่สัจจะของบุคคลทั่วไป หากแต่เป็นสัจจะของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์

มหาราชปริตร

พระปริตร

ปริตต์ หรือ **ปริตร** แปลว่า *คุ้มครอง ป้องกัน รักษา* พระปริตรคือเครื่องคุ้มกัน หมายถึงบทสวดที่ให้ผลป้องกันภัยและให้ผลดีด้านต่าง ๆ

พระปริตรในประเทศไทย จัดเป็นสองแบบ คือ แบบมี ๗ บท เรียกว่า**จุลราชปริตร** กับ แบบ ๑๒ บท เรียกว่า **มหาราชปริตร** เป็นอย่างเดียวกันกับที่เรียกว่า *สวดมนต์ ๗ ตำนาน ๑๒ ตำนาน* นั่นเอง

คำว่า **ตำนาน** ในที่นี้ไม่ใช่เรื่องเล่าเก่าแก่ แต่มาจากคำบาลีว่า **ตาณา** แปลว่า *คุ้มครอง ป้องกัน รักษา* เหมือนคำว่า *ปริตร* โบราณาจารย์ท่านจัดไว้ ดังนี้

จุลราชปริตร (๗ ตำนาน)

๑. มังคลปริตร
๒. รัตนปริตร
๓. เมตตปริตร
๔. ขันธปริตร
๕. โมรปริตร
๖. ธชัคคปริตร
๗. อาฏานาฏิยปริตร

มหาราชปริตร (๑๒ ตำนาน)

๑. มังคลปริตร	๒. รัตนปริตร
๓. เมตตปริตร	๔. ขันธปริตร
๕. โมรปริตร	๖. วัฏฏกปริตร
๗. ธชัคคปริตร	๘. อาฏานาฏิยปริตร
๙. อังคุลิมาลปริตร	๑๐. โพชฌังคปริตร
๑๑. อภยปริตร	๑๒. ชยปริตร

พระปริตร **๑๒** บท มีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก **๑๑** บท บทชยปริตรมีคำที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้และมีคำที่โบราณาจารย์ท่านแต่งประกอบด้วย ส่วนบทอภยปริตร เป็นบทที่แต่งในยุคต่อมา

กล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า **พระปริตร** ก็คือ **พระสูตร** ที่พระพุทธเจ้าเทศนา โดยในการเทศน์ครั้งนั้นมีผลดีเกิดขึ้นจึงได้นำบทดังกล่าวมาสวดสาธยายเพื่อให้เกิดผลดีเช่นครั้งนั้น

ฉะนั้น เรื่องพระปริตรจึงมีแง่มุมที่ควรพิจารณาอยู่ว่า เราผู้สวดจะปรารถนาผลดีจากพระปริตรในชีวิตประจำวันเป็นขั้นโลกิยะก็ได้หรือจะปรารถนาผลจากการปฏิบัติตามคำสอนเป็นขั้นโลกุตระก็ได้

การสักการบูชาพระรัตนตรัย

ในการสวดมนต์ หากมีเครื่องสักการบูชา เช่น ธูป เทียน ดอกไม้หรือพวงมาลัยมาบูชาพระ ก็จะเป็นสิ่งเสริมสิริมงคล เพราะได้สวดมนต์และทำมงคลด้วยการบูชา มีอานิสงส์คือทำให้จิตผ่องใส ตั้งมั่นในกุศลธรรมได้นาน มีกิริยาอาการน่าชื่นชม มีคนนิยมเพราะมีความอ่อนน้อม สติปัญญาก็พร้อมเพื่อทำความดีต่อเนื่อง เป็นผู้ปราดเปรื่องเพราะมีความคิดที่เป็นระเบียบ

การบูชา ก็มีสองแบบ คือแบบ *บูชาด้วยเครื่องบูชา* ดังกล่าวมา กับ *การบูชาด้วยการทำดีเป็นปฏิบัติบูชา*

ในครั้งพุทธกาล พระอรหันต์รูปหนึ่งบูชาด้วยเครื่องบูชาและปฏิบัติธรรมบูชา ก่อนปรินิพพานท่านกล่าวคำพูดสุดท้ายว่า

“บุคคลใดมีจิตเลื่อมใส ได้สักการบูชาสิ่งที่ควรบูชา มีองค์สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นต้น พร้อมทั้งปฏิบัติธรรมตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระทศพล ย่อมมีอานิสงส์นับประมาณมิได้ ส่งผลให้พ้นจากทุกข์ทั้งปวง”

การปฏิบัติบูชานั้น สามารถทำได้เป็นลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่การเข้าถึงรัตนะ การรับศีลสิกขาบท การสมาทานองค์อุโบสถศีล และด้วยคุณทั้งหลายของตน ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสบอกเราทุกคน โดยตรัสกับพระอานนทเถระว่า

“อานนท์ ภิกษุก็ดี ภิกษุณีก็ดี อุบาสกก็ดี อุบาสิกาก็ดี คนใดแล ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติสมควร มีปกติประพฤติตามอยู่ ผู้นั้น ย่อมชื่อว่า สักการะ เคารพ นับถือ บูชาตถาคตอย่างยิ่ง”

คำสักการบูชาพระรัตนตรัย

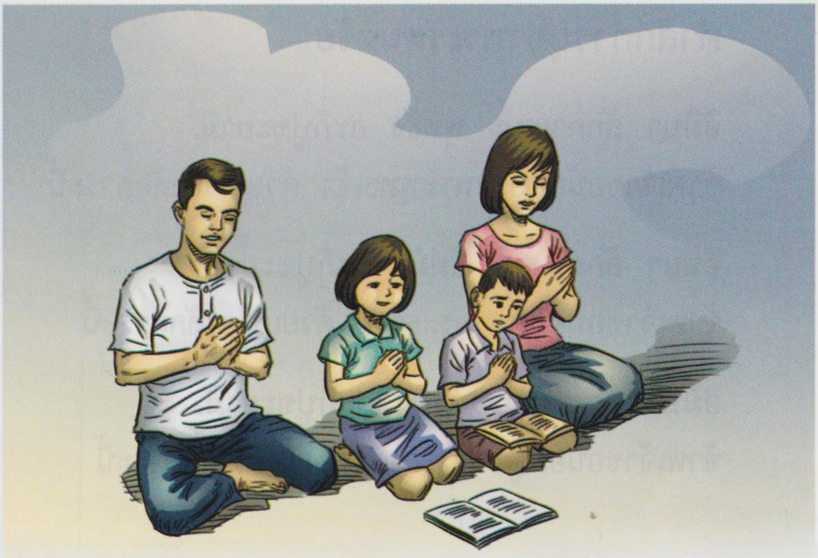
อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง อะภิปูชะยามิ.
ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยเครื่องสักการะนี้

อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง อะภิปูชะยามิ.
ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาพระธรรม ด้วยเครื่องสักการะนี้

อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง อะภิปูชะยามิ.
ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาพระสงฆ์ ด้วยเครื่องสักการะนี้

ถ้าสวดหลายคน เปลี่ยนบาลีเป็น **อะภิปูชะยามะ** และคำแปลเป็น **ข้าพเจ้าทั้งหลาย**

การกราบไหว้พระรัตนตรัย

ก่อนสวดพระปริตร ไม่ว่าจะสวดคนเดียวหรือสวดกันในครอบครัวก็ตาม ควรตั้งจิตนอบน้อมบูชาพระรัตนตรัย เพราะเป็นเหมือนก้าวแรกที่จะออกจากหมอกมัวไปพบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งใดที่หมองเศร้าก็ควรปล่อยปลง แล้วระลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ที่ทรงแสงสว่างในสายทางอันงดงาม ผู้ที่ก้าวเดินตามก็ย่อมงดงามทั้งกายและใจ

คำกราบไหว้พระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยพระองค์เอง

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าขออภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

(กราบ)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม

(กราบ)

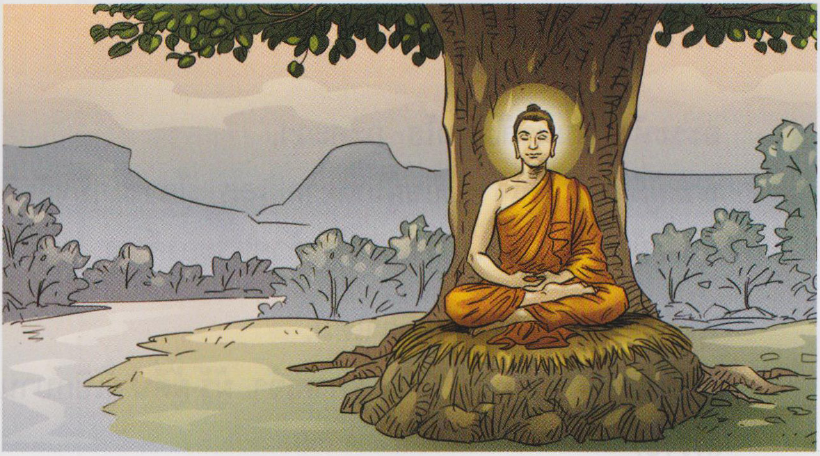
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดี

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์

(กราบ)

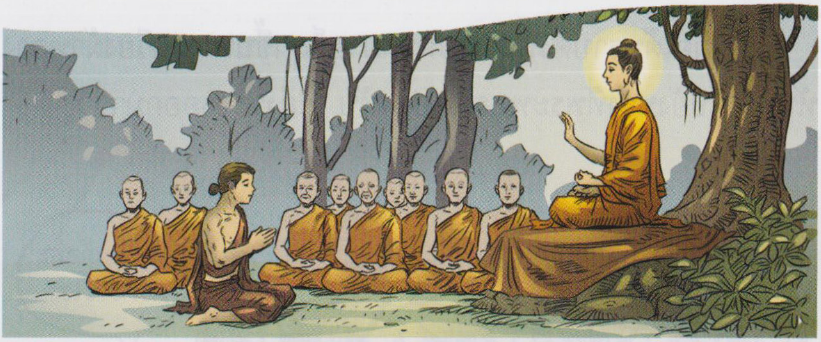
มหานมัสการ

บทนะโม ที่เราคุ้นเคยมานานนั้นมีชื่อว่า **มหานมัสการ** แปลว่า *คำนอบน้อมที่ยิ่งใหญ่ คำนอบน้อมที่สำคัญ* เหตุที่ต้องสวดนะโมก็เพื่อแสดงความนอบน้อมทางกาย วาจา ใจ ต่อพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้าสามประการ

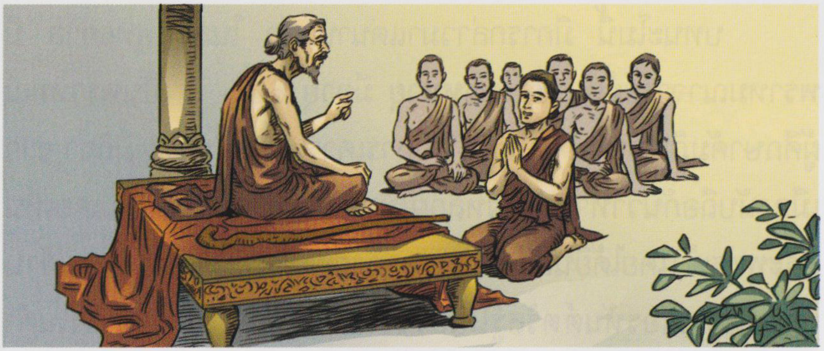
พระพุทธเจ้าทรงมี **พระมหากรุณาธิคุณ** เป็นคุณประการแรกนับตั้งแต่เริ่มตั้งความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้าและเริ่มบำเพ็ญบารมีมาเป็นเวลาแสนนาน จนบรรลุโพธิญาณด้วยอรหัตมรรคอันเป็น **พระบริสุทธิคุณ** และทรงมีพระสัพพัญญุตญาณเป็น **พระปัญญาธิคุณ**

นอกจากนั้น การกล่าวบทนะโม ยังเป็นการแสดงความนอบน้อมต่อพระธรรมและพระสงฆ์อีกด้วย เพราะพระธรรมคือสิ่งที่พระพุทธเจ้ารู้แจ้งและแจกแจงเทศนาแด่พระสงฆ์สาวกจนได้บรรลุธรรมตามพระองค์ จึงรวมอยู่ในคำนอบน้อมนี้ เป็นนัยวิธีทางภาษาบาลีที่เรียกว่า วิธีไม่พรากจากกัน

บทนะโมนี้ มีการกล่าวมาแต่นานแล้ว ในสมัยพุทธกาล มีพราหมณาจารย์ผู้เฒ่าชื่อ **พรหมายุ** มีอายุ ๑๒๐ ปี เป็นพราหมณ์ผู้ศึกษาคัมภีร์เจนจบ เป็นผู้ได้รับการเคารพที่สุดในเมืองมิถิลา ชาวเมืองนับถือกันว่าท่านเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ ท่านพราหมณ์นั้นไม่เคยเห็นพระพุทธเจ้า เคยได้ยินแต่คำบอกเล่าถึงกิตติศัพท์อันดีงามหลายด้าน เช่นเป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ได้เอง จึงใคร่อยากทราบความจริงในคำสรรเสริญพระพุทธคุณที่ร่ำลือไปทั่วทิศ จึงส่งศิษย์ไปพิสูจน์ทราบ โดยใช้ทฤษฎีในคัมภีร์พราหมณ์เป็นหลัก คือพิจารณาจากลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ หากมีครบถ้วนก็มั่นใจได้ในคำที่ร่ำลือกัน เพราะเป็นลักษณะอันบ่งบอกได้ว่าผู้นั้นจักเป็นพระมหาจักรพรรดิ หรือหากเป็นบรรพชิต ก็จะเป็นผู้ตัดกิเลสได้หมดสิ้น

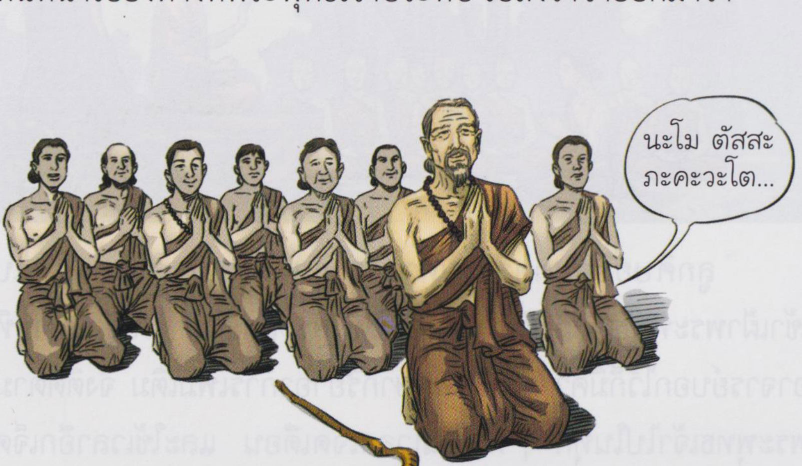

ลูกศิษย์ชื่ออุตตระรับคำอาจารย์แล้วออกเดินทางไกลไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าถึงที่ประทับ ได้เห็นพระลักษณะครบถ้วนตามที่อาจารย์บอกไว้ก็มีความสนใจศึกษากิริยาอาการเพิ่มเติม จึงติดตามพระพุทธเจ้าไปในทุก ๆ ที่ เป็นเวลาเจ็ดเดือน และใช้เวลาอีกเจ็ดเดือนเดินทางกลับมาหาอาจารย์

อุตตระรายงานความครบถ้วนของลักษณะมหาบุรุษและกิริยาอาการที่สังเกตมาโดยละเอียดลออ ไม่ว่าจะเป็นกิริยายามเดิน ยามบิณฑบาต ยามพิจารณาภัตตาหาร ยามล้างบาตร ยามอนุโมทนา และรายละเอียดอีกมากมายพร้อมกับสรุปลงท้ายว่าทรงพระคุณจริง และทรงพระคุณยิ่งกว่าที่กล่าวกัน

เมื่อได้ทราบดังนั้น ท่านพรหมายุก็ลุกขึ้นพาดเฉวียงผ้าพลาง หันหน้าไปยังทางที่พระพุทธเจ้าประทับ เปล่งวาจาออกมาว่า

"นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ,

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ,

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ,"

การกล่าว *นะโม* ของท่านพราหมณ์ เป็นการแสดงความนอบน้อมต่อพระพุทธเจ้าผู้ทรงพุทธลักษณะตามคัมภีร์ ทรงคุณความดีดังที่คนเขาเล่าขาน เป็นคำอุทานที่เปล่งไปด้วย *ใจปลาบปลื้ม* และเป็นธรรมเนียมนิยมในชมพูทวีปที่มักกล่าวกัน *สามครั้ง* เพื่อยืนยันว่าคำที่กล่าวไป *ตรงกับใจจริง*

ในการสวด *จบแรกนั้น* ให้กำหนดน้อมใน **ภะคะวะโต** ในฐานะที่มี *พระกรุณา* แจกแจงธรรม *จบที่สอง* **อะระหะโต** ในฐานะที่เป็น *ผู้บริสุทธิ์* ไม่มีกิเลส *จบที่สาม* **สัมมาสัมพุทธัสสะ** ในฐานะที่ทรงรู้ธรรมด้วย *ปัญญาอันยิ่ง* รวมสามจบยืนยันว่าได้กล่าวออกมาจากใจ

ประโยชน์ของการกล่าวนะโม

๑. เพื่อปรารถนาจะให้นักปราชญ์ทั้งหลายทราบว่าการประพฤติอย่างนี้ใกล้ต่อวงศ์แห่งพระอริยะผู้ประเสริฐ

เพราะอริยสัตบุรุษเมื่อจะแสดงธรรม ฟังธรรม และทำการมงคลใด ๆ ย่อมกล่าวนมัสการพระรัตนตรัยก่อนจนเป็นประเพณีสืบมาถึงบัดนี้

๒. เพื่อจะป้องกันสรรพอันตราย

เพราะเมื่อบุคคลระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยมั่นคงแล้ว ย่อมไม่มีความสะดุ้งตกใจขนพองสยองเกล้า และถ้าตายไปในขณะนั้น ก็จะป้องกันมิให้ไปเกิดในจตุราบาย

๓. เพื่อจะชำระสันดานให้หมดจด

เพราะเมื่อบุคคลระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยให้เกิดความปีติปราโมทย์ในกาลใด จิตสันดานย่อมปราศจากราคะ โทสะ โมหะในกาลนั้น

๔. เพื่อจะให้ชีวิตอินทรีย์เป็นแก่นสาร

เพราะผู้มีปัญญาพิจารณาเห็นคุณพระรัตนตรัยแล้วชื่อว่า ทำชีวิตให้เป็นแก่นสาร

จากคัมภีร์สุมังคลวิลาสินีฎีกา, ขุททกปาฐะ, ปรมัตถโชติกา, และนิทานสังยุตต์

บทมหานมัสการ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยพระองค์เอง พระองค์นั้น

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยพระองค์เอง พระองค์นั้น

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยพระองค์เอง พระองค์นั้น

ไตรสรณคมน์

สำหรับผู้นับถือพระพุทธศาสนา **สรณะ** มีสามประการเรียกว่า **ไตรสรณะ** คือ **พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์** ก็คือ **พระรัตนตรัย** นั่นเอง

สรณะ แปลได้สองแบบ คือแปลว่า *ที่ยึดเหนี่ยวใจ* กับแปลว่า *กำจัดภัย*

สรณะ คือ สิ่งที่เปลื้องความหวาดกลัว ทำลายทุกข์ ทำลายทุคติ และสิ่งหม่นหมอง

การเข้าถึงไตรสรณคมน์ มีสองแบบ คือแบบ *สำหรับพระอริยเจ้า* กับสำหรับ*เราปุถุชน*

พระอริยเจ้าได้ที่พึ่งในศาสนานี้แน่นอนแล้ว ท่านเข้าถึงสรณคมน์ได้*ด้วยการบรรลุธรรม* สำหรับปุถุชนสามารถกล่าวคำเข้าถึงว่า *พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ* เป็นต้น

เดิมทีเดียวไม่มีคำกล่าวเพื่อการนี้โดยตรงแต่อย่างใด สาธุชนผู้เลื่อมใสแต่ละคนก็กล่าวต่างกัน มาเริ่มมีเมื่อพระพุทธเจ้าอนุญาตให้ใช้วิธีกล่าวไตรสรณคมน์ในการบวชพระและบวชเณร นั่นจึงเป็นแบบอย่างอันดีงาม ให้อุบาสกอุบาสิกานำบทดังกล่าวมาปฏิญาณ อันเป็นเหมือนกับการเปิดประตู ก่อนจะก้าวเดินสู่มรรคาพระพุทธศาสนาต่อไป *เพราะจิตที่เลื่อมใสมีพระรัตนตรัยเป็นเป้าหมายชื่อว่า สรณคมน์*

พระพุทธเจ้า เป็นสรณะที่เราควรถึง เพราะพระพุทธเจ้ากำจัดภัยให้สัตว์ทั้งหลายด้วยการนำไปสู่สิ่งที่เป็นประโยชน์ ช่วยให้พ้นจากสิ่งไม่เป็นประโยชน์

พระธรรม เป็นสรณะที่เราควรถึง เพราะพระธรรมชักจูงสรรพสัตว์ให้หลุดพ้นขึ้นมาจากความกันดารในสังสารภพ และด้วยการให้ความอบอุ่นใจคลายทุกข์

พระสงฆ์ เป็นสรณะที่เราควรถึง เพราะพระสงฆ์ทำให้สักการะที่เราทำ เช่น การถวายทาน การกราบไหว้ ที่แม้เพียงเล็กน้อย แต่ให้ได้ผลไพบูลย์

อานิสงส์ไตรสรณคมน์ ขจัดภัย *ให้ความคุ้มครอง กำจัดกิเลสหม่นหมองใจ บันดาลให้เกิดประโยชน์*

อานิสงส์สรณคมน์ที่เป็นโลกิยะ *ให้ความอารักขาคุ้มครอง ไม่ต้องหวาดกลัวต่อภัยอันตราย อำนวยผลเป็นโภคสัมปทา คือถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์ อำนวยผลเป็นภวสัมปทา ด้วยการชักพาให้เกิดในสุคติภพ*

อานิสงส์สรณคมน์ที่เป็นโลกุตระ *ย่อมอำนวยผลเป็นวิมุตตายตนะ ให้บรรลุสามัญผล คืออริยผล ๔ ประการ ที่สุดคือบรรลุพระอรหัตผล ดับกิเลสและสิ้นทุกข์ทั้งปวง*

พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับเจ้าศากยะมหานามว่า "ดูก่อนท่านมหานาม เพราะเหตุที่อุบาสก (อุบาสิกา) เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งพระธรรมเป็นสรณะ เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งพระสงฆ์เป็นสรณะ ดูก่อนท่านมหานาม คฤหัสถ์นั้นชื่อว่าเป็น อุบาสก (อุบาสิกา) ด้วยประการอย่างนี้แล"

บทไตรสรณคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่ระลึก

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.
ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึก

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.
ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ระลึก

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่ระลึก

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึก

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ระลึก

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่ระลึก

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึก

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ระลึก

สมาทานศีล

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ควรทำเมื่อสวดมนต์ไหว้พระ คือ **การสมาทานศีล** ได้แก่การถือเอาสิกขาบททั้งห้าข้อเพื่อปฏิบัติตาม เมื่อตั้งใจสมาทานศีลแล้ว ก็นับได้ว่า *เป็นคนมีศีล* เพราะ **ศีล** มี ๕ แบบ คือ ๑. *ปกติศีล* ๒. *สมาทานศีล* ๓. *จิตตปสาทะ* ๔. *สมถะ* ๕. *วิปัสสนา*

การสมาทานศีลนั้น นอกจากจะเป็นการเตรียมกาย วาจา ใจ ได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังจะช่วยให้ใจตั้งมั่นได้ไว และศีลก็ยังหลั่งไหลประโยชน์อานิสงส์ให้ตลอด ลำดับอานิสงส์จะส่งกันเป็นทอดเป็นเหตุและเป็นผลต่อกันไป ดังพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

"ดูก่อนอานนท์ ศีลทั้งหลายที่เป็นกุศล มีความไม่เดือดร้อนเป็นประโยชน์เป็นอานิสงส์..." เมื่อจิตใจไม่มีสิ่งมาต้องให้หมองหม่นก็จะส่งผลให้จิตใจเรา*ปราโมทย์* มีความชื่นบาน จากความชื่นบานก็จะยังผลให้มี *ความอิ่มเอิบ* ที่บาลีเรียกว่า *ปีติ* จะทำให้ *ปัสสัทธิ* หรือความสงบเกิดได้ในลำดับต่อกัน และให้อานิสงส์เป็น *ความสุข* เป็น *สมาธิ* ตั้งมั่นในลำดับต่อมา

อานิสงส์ของศีลต่อจากสมาธิ คือ *ความรู้เห็นตามความเป็นจริง* เมื่อรู้เห็นตามความเป็นจริงแล้ว ก็มี *นิพพิทา* เป็นผล และ *วิมุตติ* หลุดพ้นในที่สุด

เพราะศีลมีความบริบูรณ์ หลั่งไหลประโยชน์มากมาย เมื่อจะสวดมนต์สาธยายจึงควรสมาทานศีล

บทสมาทานศีล ๕

ปาณาติปาตา เวรมะณิสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท ที่งดเว้นจากการฆ่าสัตว์

อะทินนาทานา เวระมะณิสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท ที่งดเว้นจากการลักทรัพย์

กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณิสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท ที่งดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม

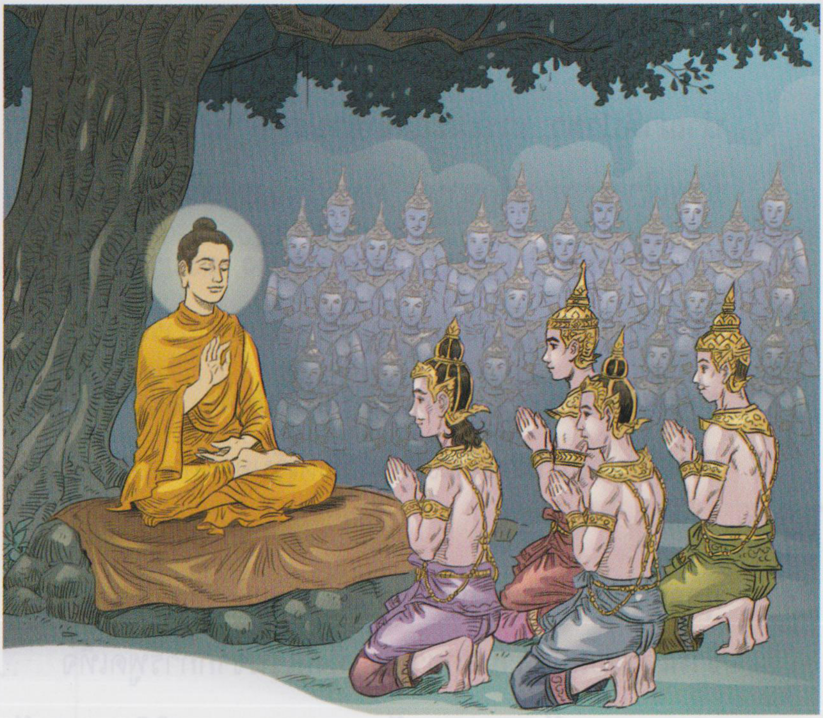
มุสาวาทา เวระมะณิสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท ที่งดเว้นจากการพูดเท็จ

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณิสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท ที่งดเว้นจากการดื่มของเมา คือสุราเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท

ชุมนุมเทวดา

บทชุมนุมเทวดา คือ *บทที่แสดงความมีไมตรีของผู้สวด* ที่ได้เชื้อเชิญเหล่าเทวดามาร่วมรับฟัง อีกนัยหนึ่ง *เป็นการแสดงออกซึ่งความขอบคุณต่อเทวดา* ด้วยว่าหลาย ๆ บทธรรมนั้นเป็นบทที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่เหล่าเทวดา หรือแสดงเพราะมีเทวดามาทูลถาม จึงเป็นการระลึกถึงคุณของเทวดา ในฐานะที่ทำให้เกิดคำสอนในสูตรนั้น

ในยามที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมแก่มนุษย์โลกนั้น *เทวดาก็มีศรัทธารับฟังพระธรรมเทศนาไปด้วยในเวลาพร้อมกัน และได้รับผลแห่งธรรมเช่นเดียวกัน*

ดังตัวอย่างตอนที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมครั้งแรกคือ ธัมมจักกัปปวัตนสูตรโปรดปัญจวัคคีย์ มีมนุษย์ผู้บรรลุธรรมเพียงหนึ่งท่านจากทั้งหมดห้าท่าน คือ *พระอัญญาโกณฑัญญะบรรลุเป็นพระโสดาบัน* เรียกว่า ได้ดวงตาเห็นธรรม *แต่มีเทวดาจำนวนมากบรรลุเป็นพระอรหันต์* จากการฟังธรรมในครั้งเดียวกันนั่นเอง

ด้วยว่าเทวดามีอายุขัยมากกว่ามนุษย์มากนัก เทวดาที่เคยฟังธรรมะกับพระพุทธเจ้าโดยตรงยังคงมีชีวิตอยู่ และมองเหตุการณ์ว่าพระพุทธเจ้าเพิ่งแสดงธรรมจบไปไม่นาน เทวดาสัมมาทิฏฐิที่มีศรัทธามั่นคงจึงชอบฟังธรรมรำลึกกุศลให้กุศลเกิดเนือง ๆ

ดังนั้น เมื่อการสวดมนต์คือการแสดงธรรมเพราะได้กล่าวคำที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้อีกครั้งหนึ่ง *จึงควรมีไมตรีเชื้อเชิญเทวดาทั้งปวงมาฟังธรรม* เพื่อร่วมเจริญกุศล เราผู้สวดเองนั้นก็จะเจริญในกุศลยิ่งขึ้น หากได้ระลึกถึงเทวดาในฐานะเป็นพยานในการทำความระลึกโดยเริ่มต้นว่า *เทวดามีอยู่จริงเพราะมีธรรมห้าอย่าง คือ มีศรัทธา มีศีล มีการฟังธรรม มีการเผื่อแผ่ มีปัญญา* จึงบังเกิดเป็น*เทวดาในภพนั้น ๆ และธรรมแต่ละอย่างก็มีอยู่ในตัวเราเช่นกัน* เป็นการเจริญกุศลในส่วนเทวตานุสติด้วยนั่นเอง

เมื่อระลึกอยู่เสมอย่อมมีอานิสงส์ผลผลดีหลายอย่าง คือ เริ่มจาก *เทวดาทั้งหลายรักใคร่* ถึงความไพบูลย์ด้วย*ธรรมทั้งห้า* คือ *ศรัทธา* มีมาเพิ่ม *รักศีล* กว่าเดิม เพราะมีความยินดีรักษาศีล *มีความรู้* เพราะชอบฟังสิ่งมีประโยชน์ *เป็นคนเสียสละ* แบ่งปันได้ง่าย *แก้ไขข้อบกพร่อง* ของตนได้ดี *มีใจเบิกบานด้วยปีติ* ได้พบ *สุคติ*ในเบื้องหน้า

บทชุมนุมเทวดา

สะรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง
ปะริตตานุภาโว สะทา รักขะตูติ
ผะริต๎วานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา
อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ.

ขอท่านผู้เจริญทั้งหลาย ผู้เพียบพร้อมด้วยเมตตา จงแผ่เมตตาจิตด้วยคิดว่า ขออานุภาพพระปริตรจงรักษาพระราชาผู้เป็นเจ้าแห่งนรชน พร้อมด้วยราชสมบัติ พร้อมด้วยราชวงศ์ พร้อมด้วยเสนามาตย์ ในกาลทุกเมื่อ แล้วอย่ามีจิตฟุ้งซ่าน ตั้งใจสวดพระปริตรเถิด

สะมันตา จักกะวาเฬสุ	**อัต๎ราคัจฉันตุ เทวะตา**
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ	**สุณันตุ สัคคะโมกขะทัง.**

ขออัญเชิญเหล่าเทวดาในจักรวาลทั้งหลายโดยรอบ จงมาประชุมกันในสถานที่นี้ ขอเชิญฟังพระสัทธรรมของพระจอมมุนี อันชี้ทางสวรรค์และนิพพาน

สัคเค กาเม จะ รูเป, คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน,
ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม, ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุม์หิ เขตเต,
ภุมมา จายันตุ เทวา, ชะละถะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา,
ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ.

ขออัญเชิญเหล่าเทวดา ผู้สถิตอยู่ในสวรรค์ชั้นกามภพ ชั้นรูปภพ และภุมเทวดาผู้สถิตอยู่ ในวิมาน บนยอดเขา ในหุบผา ในอากาศ บนเกาะ ในแว่นแคว้น ในบ้าน ในต้นพฤกษา ในป่าชัฏ ในเรือน และในไร่นา

ขออัญเชิญยักษ์ คนธรรพ์ และนาค ผู้สถิตอยู่ในน้ำ บนบก ในที่ไม่ราบเรียบ ในที่ใกล้เคียง จงมาประชุมกันในสถานที่นี้

ขอท่านสาธุชนทั้งหลายจงสำรวมจิตตั้งใจสดับพระสัทธรรมอันเป็นพระดำรัสประเสริฐของพระมหามุนี ที่ข้าพเจ้าจะสวดต่อไปนี้.

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา.
ท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
(สวด ๓ หน)

พระพุทธคุณ

ควรระลึกถึงคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบ่อย ๆ ทุกโอกาสที่สามารถทำได้ สิ่งที่ใช้ระลึกนั้นคือ **สติ** โดยให้ **มุ่งหน้าต่อพุทธคุณ** ที่ล้วนล้ำลึกและถูกตรง

บทพุทธคุณ หรือบทสวดทุกบท *ควรอ่านให้เข้าใจเป็นเบื้องต้น* ก่อนสวด เพราะจะเป็นการเตรียมใจให้พร้อม ช่วยให้น้อมศรัทธาได้ดีในเวลาที่สวด เมื่อสวดอีกก็จะทวีความเข้าใจเพราะเห็นแจ่มใสด้วยปัญญา สามารถจดจำได้ง่ายและไม่ลืมเป็นปลาบปลื้มในทุกคราวที่สาธยาย การสวดก็จะมีความหมายมากกว่าการสวดมนต์ เพราะเป็นการเจริญกุศลตามแนวทางพุทธานุสติกรรมฐาน คือ *พิจารณาพุทธคุณแต่ละประการอย่างเข้าใจจริงจนเห็นความยอดยิ่งของพระพุทธเจ้า* โดยที่เรามิได้เห็นพระสรีระจริงของพระองค์ เพราะมีสติมุ่งตรงต่อพุทธคุณอย่างแท้จริง

การระลึกถึงพุทธคุณ มีอานิสงส์ส่งผลให้เป็นสาธุชนผู้เคารพรักพระศาสดา มีศรัทธาคงที่ มีสติคงมั่น มีปัญญาแจ่มใส และมีบุญใหญ่อยู่กับตัว ไม่มีความหมองมัวเพราะปีติปราโมทย์ ถือเป็นการขจัดสิ่งที่เป็นโทษออกจากกาย วาจา ใจ อดทนได้เวลาพบปัญหา ใจไม่หวาดผวาเวลามีทุกข์มีภัย ย่อมมีความมั่นใจว่า ได้อยู่กับพระพุทธเจ้า

หาก ระ ลึก ถึง คุณ ของ พระ พุทธ เจ้า จน สำเร็จกรรมฐาน ร่างกายก็เป็นเหมือนของควรแก่การไหว้บูชา เปรียบปานว่าเป็นเจดีย์สถาน ส่วนจิตใจก็จะมุ่งไปสู่สุขเกษมศานต์ตามอย่างพระพุทธเจ้า แม้ในบางคราวมีสถานการณ์ที่อาจทำไม่ดี ความละอายและความกลัวเกรงก็จะเกิดกับใจในทันที เหมือนกับมีพระพุทธเจ้าอยู่ด้วย ณ ตรงหน้า และแม้ยังไม่บรรลุพุทธานุสติกรรมฐาน เพียงแต่ฝึกทำชำนาญก็ย่อมมีสุคติเป็นผล ด้วยเหตุนี้ สาธุชนจึงควรหมั่นใช้สติระลึกพุทธคุณเนือง ๆ เทอญ.

บทพุทธคุณ

อิติปิ โส ภะคะวา เพราะเหตุนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

อะระหัง, เป็นผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา

สัมมาสัมพุทโธ, เป็นผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน, เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ

สุคะโต, เป็นผู้เสด็จไปดีแล้วและผู้ตรัสดีแล้ว

โลกะวิทู, เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

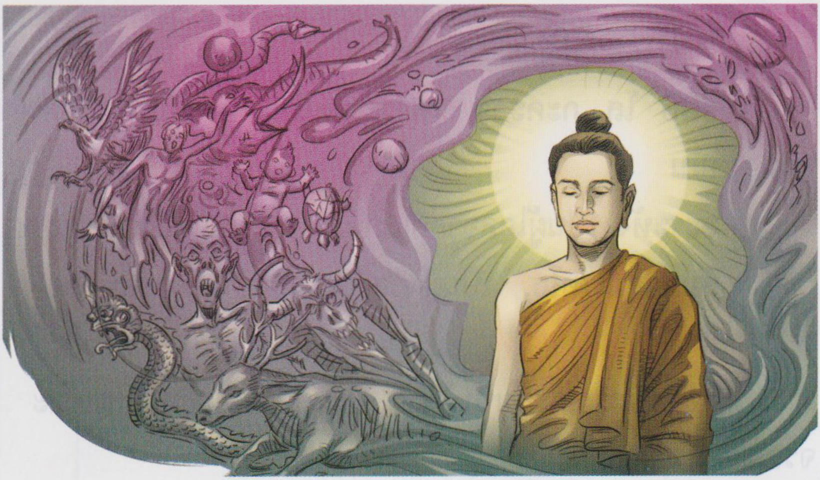
อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ, เป็นสารถีผู้ฝึกบุรุษที่ควรฝึก ไม่มีใครยิ่งกว่า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง, เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทโธ, เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ภะคะวา. เป็นผู้ทำลายกิเลสและบาปธรรมทั้งปวง เป็นผู้จำแนกธรรม

พระธรรมคุณ

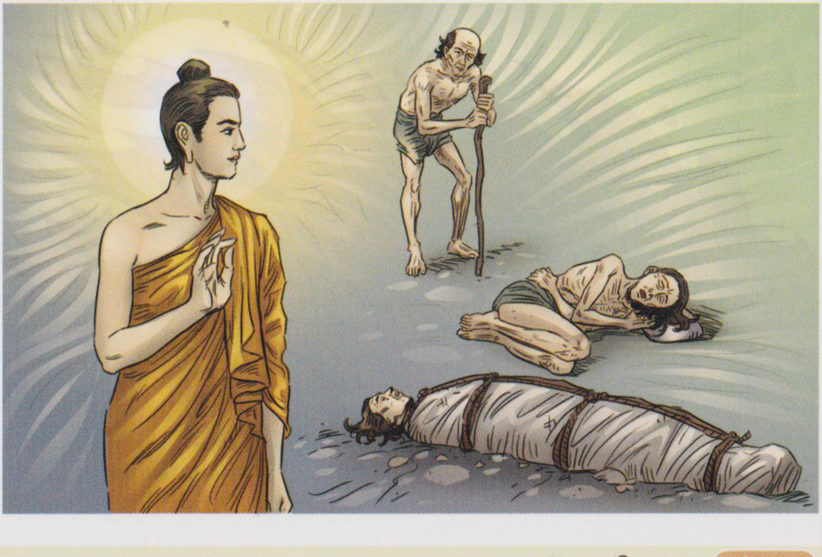
ธรรมะ คือ *ความจริง* ไม่ใช่สิ่งที่พระพุทธเจ้าสร้างขึ้น แต่ความจริงเป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะอุบัติมา พระพุทธเจ้าจะอุบัติมาหรือไม่ก็ตาม ธรรมะก็ยังคงเป็นอย่างนั้นอยู่ แต่พระพุทธเจ้าเป็นผู้รู้และจำแนกธรรมเหล่านั้น เปิดเผย*ความจริงตามเหตุและผล* ที่ความจริงเป็น ซึ่งจำแนกเป็นสองระดับ คือ *ระดับโลกิยะ* กับ *ระดับโลกุตระ*

ธรรมะระดับโลกิยะ เรียกอย่างหนึ่งว่า *ทางโลก เกี่ยวข้องกับโลก* หมายถึงโลกทั้งสามคือ *กามโลก รูปโลก อรูปโลก* อันเป็นที่ให้ผู้ที่ยังมีกิเลสได้ใช้ชีวิตจนสิ้นและเริ่มต้นใหม่ต่อเนื่องกันตามการกระทำของตน โดยไม่เห็นจุดที่สิ้นสุด เรียกว่า *สังสารวัฏ* หรือ *วัฏสงสาร* นั่นเอง

ธรรมะระดับโลกุตระ หมายถึง *พ้นโลก* คือ ออกจากโลกทั้งสาม เป็นการ *ออกจากทุกข์ทั้งมวล* ที่จะตามมา เช่น แก่ เจ็บ ตาย การออกหรือการพ้นนี้ คือ *ออกจากกิเลส* ที่เราเคยได้ยินว่า *บรรลุธรรม* นั่นเอง

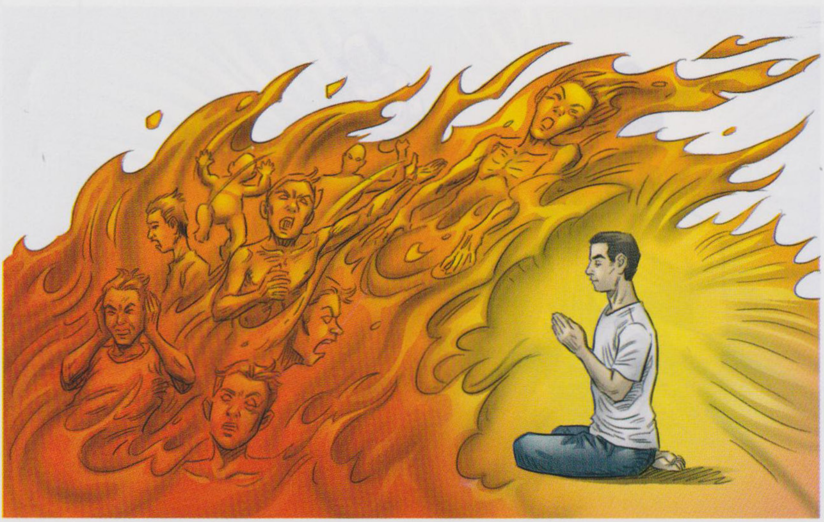
ธรรมะมีความงามโดยสมบูรณ์ เพียงแค่ฟังธรรม ก็ยังช่วยคลายกิเลสได้ นับเป็นความงามเบื้องต้น เมื่อลงมือปฏิบัติ ก็มีข้อปฏิบัติดีงามมีผลที่เกิดตามมาเป็นความสุขที่เกิดจากสมถะและวิปัสสนา เป็นความงามในท่ามกลาง และเมื่อปฏิบัติบรรลุผลแล้วก็มีผลจากการปฏิบัติเป็นความงามในที่สุด

ธรรมะที่จะใช้สติระลึกในบทพระธรรมคุณ ได้แก่โลกุตรธรรม ๙ ประการ คือ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑

อานิสงส์ของการระลึกถึงคุณของพระธรรมช่วยนำใจให้เคารพรักพระพุทธเจ้า ด้วยคำนึงว่า พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรมที่เราควรน้อมมาใส่ใจ กล่าวย้อนอดีตไปหรือในปัจจุบัน ก็มีแต่พระพุทธเจ้าเท่านั้นที่แสดงธรรมแบบนี้ให้เห็น และมีผลช่วยให้เป็นผู้เคารพพระธรรม เต็มด้วยความศรัทธา อยู่เย็นด้วยปีติปราโมทย์ หลีกเว้นโทษที่น่ากลัว อดทนได้ดีเมื่อมีทุกข์ภัย มีความมั่นใจว่าได้อยู่กับพระธรรม

หากระลึกถึงพระธรรมบ่อยๆจนถึงขั้นร่างกายก็เปรียบปานเป็นเจดีย์สถาน จิตใจจะน้อมไปเพื่อการบรรลุธรรมชั้นเยี่ยม เมื่อพบเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่จะพาให้ทำผิดจิตใจที่มีความละอายและกลัวเกรงก็จะเกิดขึ้นในเวลานั้น หากยังไม่บรรลุธรรมที่สูงขึ้นก็จะได้พบสุคติ

บทธรรมคุณ

สฺวากขาโต ภะคะวา ธัมโม. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

สันทิฏฐิโก, เป็นธรรมที่พระอริยบุคคลพึงเห็นได้ด้วยตนเอง

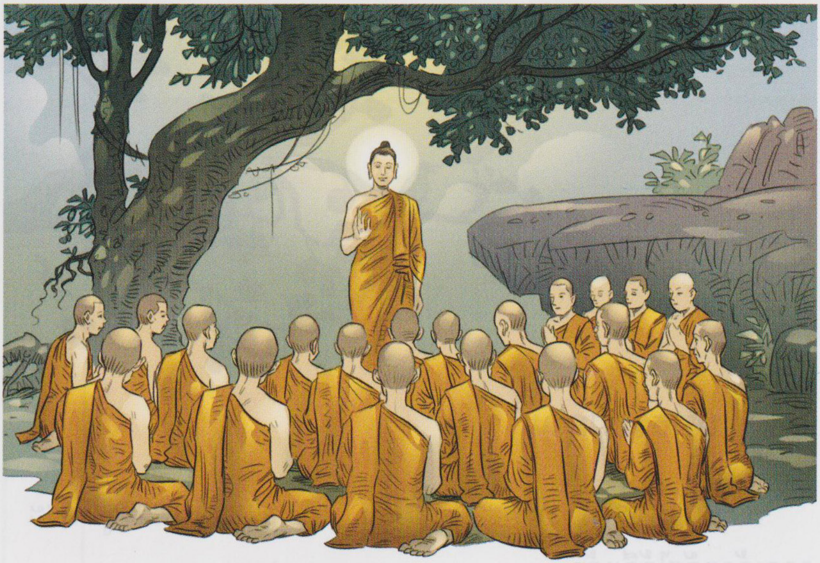
อะกาลิโก, ไม่รอกาลให้ผล

เอหิปัสสิโก, ควรเรียกให้มาดู

โอปะนะยิโก, ควรน้อมมาไว้ในจิตของตน

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ. เป็นธรรมที่วิญญูชนพึงรู้ได้เฉพาะตน.

พระธรรมที่ตรัสไว้ดีแล้ว คือ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ และปริยัติธรรม ๑, **พระธรรมที่พึงเป็นได้ด้วยตนเอง** คือ โลกุตรธรรม ๙, **พระธรรมที่ไม่รอกาลให้ผล** คือ มรรค ๔ ที่ให้ผลทันที, **พระธรรมที่ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมมาไว้ในจิตของตน** และ**วิญญูชนพึงรู้ได้เฉพาะตน** คือ โลกุตรธรรม ๙

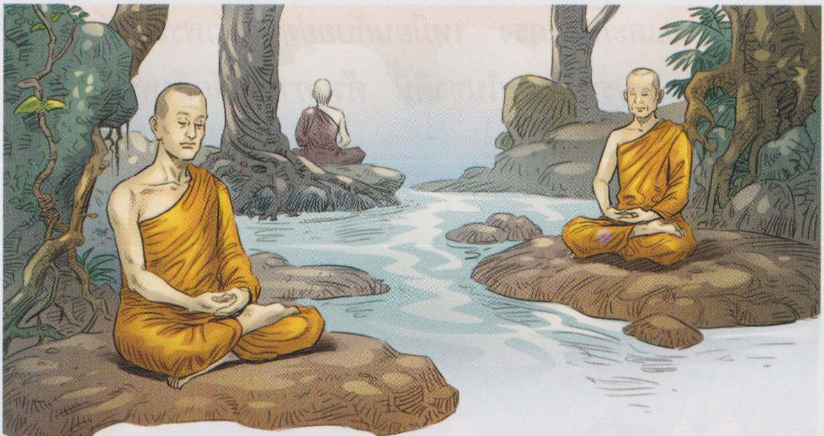
พระสังฆคุณ

พระสงฆ์ ที่บวชถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย เรียกว่า **สัมมติ** หรือ **สมมุติสงฆ์** คือ เห็นพ้องต้องกัน รับรู้ร่วมกันว่า ท่านเป็นผู้บวชโดยนับถือและปฏิบัติตามคำสอนพระพุทธเจ้า จะบรรลุธรรมหรือไม่ก็ตาม พระภิกษุสงฆ์ก็เป็น **สงฆ์** ในความหมายนี้

คำว่า **สงฆ์** อีกความหมายหนึ่ง คือผู้ที่บรรลุธรรมเป็น **อริยบุคคล** โดยมีทั้งผู้ที่เป็นพระภิกษุสงฆ์และฆราวาส **สงฆ์ในพระรัตนตรัย** ก็คือ **อริยบุคคล** นี้เอง ที่เรียกว่า **สงฆ์** เพราะคำว่า **สงฆ์** แปลว่า **หมู่** ด้วยว่าท่านผู้บรรลุธรรมมีศีลที่บริสุทธิ์เหมือนกันและท่านเห็นความจริงเหมือนกันทุกท่าน จึงเรียกว่า **หมู่**

อริยบุคคล ท่านเห็นแจ้งพระนิพพานด้วยจิตใจ จิตใจในขณะที่เห็นแจ้งนั้นเรียกว่า **มรรค** และมีจิตใจที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันเรียกว่า **ผล**

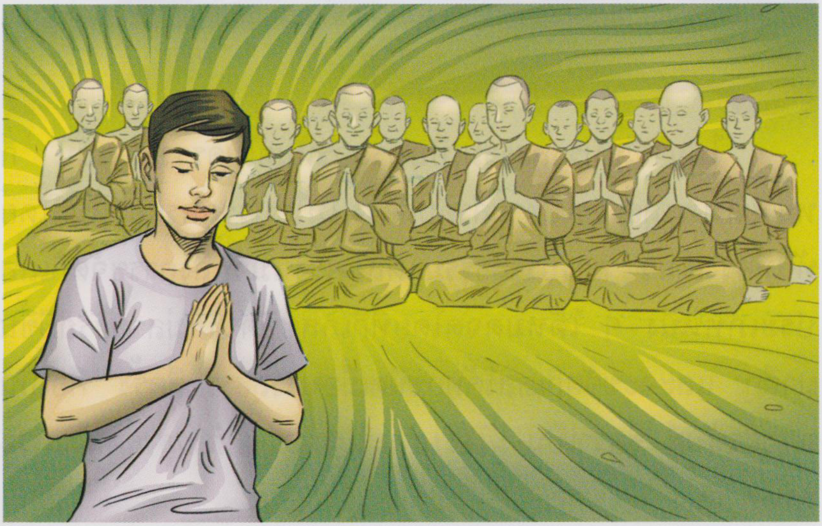
จิตใจที่เห็นแจ้งพระนิพพานครั้งแรกคือ *โสดาปัตติมรรค* และมี *โสดาปัตติผล* เกิดต่อเนื่องกัน เราเรียกท่านผู้บรรลุธรรมนี้ว่า *โสดาปัตติบุคคล* หรือ *พระโสดาบัน* และเรียกว่า *พระสกทาคามี พระอนาคามี* และ *พระอรหันต์* ตามลำดับการบรรลุธรรมครั้งต่อมา

ในกรณีที่บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ในคราวเดียวนั้น ก็หมายถึงบรรลุธรรมไปตามลำดับสี่ครั้ง ไม่ใช่บรรลุพระอรหันต์โดยทันทีครั้งเดียว การบรรลุธรรมแต่ละครั้งหมายถึงการขจัดกิเลสประเภทหนึ่ง ๆ ได้หมดจดโดยที่กิเลสชนิดนั้นไม่สามารถมีขึ้นมาอีก และจะขจัดกิเลสได้ทุกชนิดเมื่อบรรลุธรรมสี่ครั้ง คือเป็น **พระอรหันต์** ชื่อว่าเป็น *ผู้ได้รับประโยชน์จริงแท้อันสูงสุด* ในพระพุทธศาสนา

การใช้สติระลึกถึงคุณของพระอริยบุคคลบ่อย ๆ นั้น จะมีอานิสงส์คือ ทำให้เป็นผู้เคารพรักพระสงฆ์ มีความไพบูลย์ด้วยธรรมทั้งห้า มีศรัทธาคงที่ ปีติปราโมทย์ก็มากล้น พ้นจากโทษภัยที่น่ากลัว อดทนต่อความทุกข์ได้ดี มีความมั่นใจว่าได้อยู่กับพระอริยบุคคล

หากเจริญสังฆานุสติได้ถึงขั้นแม้แต่ร่างกายก็ควรเลื่อมใสบูชา เปรียบดังว่าเป็นพระอุโบสถที่เต็มด้วยพระสงฆ์ ส่วนจิตใจก็มุ่งตรงสู่พระสังฆคุณ ในยามใดที่มีเหตุการณ์ให้ทำไม่ดีอย่างใด จิตใจก็จะรู้ละอายและกลัวเกรง เหมือนกับอยู่ต่อหน้าพระสงฆ์หมู่ใหญ่ และถึงแม้ไม่ได้บรรลุธรรมในชาตินี้ ด้วยการระลึกถึงพระสงฆ์ก็จะทำให้ได้ไปสู่สุคติโดยแท้

บทสังฆคุณ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดี (ตามพระพุทธพจน์)

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติตรง (ตามมัชฌิมาปฏิปทา)

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติเพื่อพระนิพพาน

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติสมควร

ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, ท่านเหล่านั้น คือบุรุษ ๔ คู่ กล่าวคือ พระอริยบุคคล ๘ จำพวก

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, นั่นแหละพระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย, เป็นผู้ควรรับปัจจัยสี่ที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย, เป็นผู้ควรรับสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิเณยโย, เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

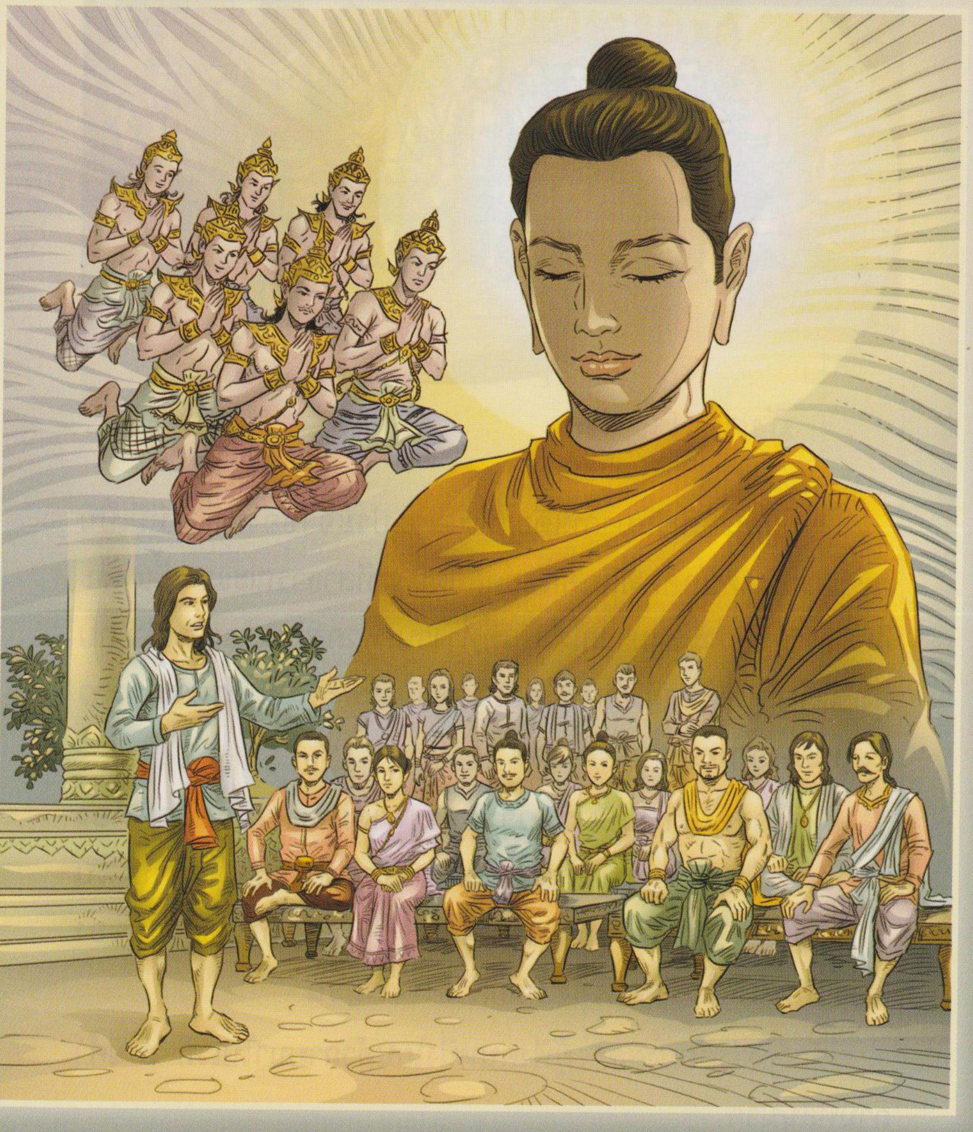
อัญชะลิกะระณีโย, เป็นผู้ที่ชาวโลกทั้งปวงควรทำอัญชลี

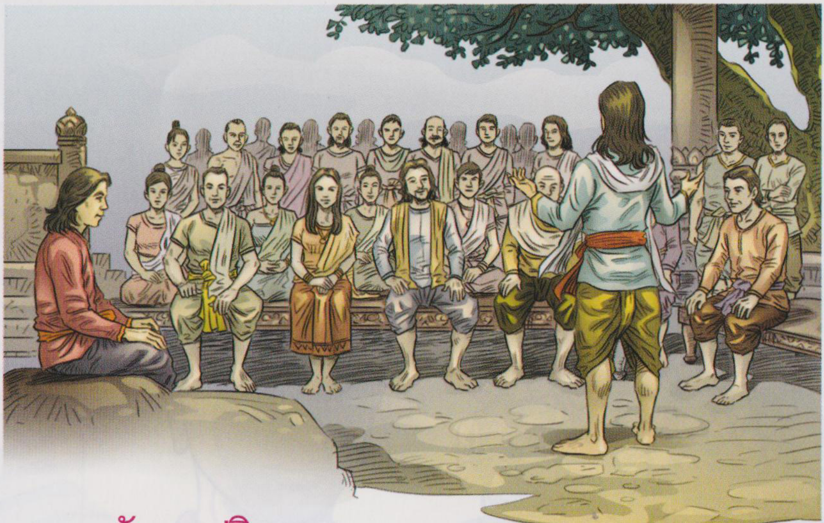
อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ. เป็นนาบุญของโลกไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า.

ความงามของพระพุทธศาสนา*ในเบื้องต้น*คือ**พระพุทธเจ้า** เพราะทรงเป็นผู้รู้ดี *ความงาม ในท่ามกลาง* คือ **พระธรรม** ที่เป็นธรรมดี และ *ความงามในที่สุด* ของพระพุทธศาสนา ก็คือ **พระสงฆ์** เพราะเป็นผู้ปฏิบัติดี

มังคลปริตร

มีผู้คนจำนวนมากทีเดียวที่เป็นขาประจำของที่นี่ ที่นี่เป็นเวทีของนักพูดนักคิดที่คึกคักอยู่ตลอดปี เวทีสาธารณะแบบนี้แหละที่บรรดาผู้มีความสามารถใช้เป็นที่ทำงาน พวกเขามีเรื่องมาเล่า คนฟังก็มีเงินให้เขา คนไม่มีเงินแต่อยากดูอยากฟังก็ไม่มีใครห้าม กล่าวว่าเป็นมหรสพอย่างหนึ่งก็ไม่ผิด

เรื่องที่เล่ากันนั้นมีความยาวขนาดมหากาพย์ชนิดที่ต้องฟังต่อกันเป็นตอน ๆ เฉลี่ยแล้วแต่ละเรื่องใช้เวลาสี่เดือนจบ จบเรื่องเก่าก็มีเรื่องใหม่มาเล่ามาฟังกันต่อ วันนี้เป็นตอนอวสานของเรื่อง มันจบลงในที่สุด เรื่องใหม่ก็กำลังจะเริ่มขึ้น

"อะไรคือมงคล" ผู้ฟังคนหนึ่งโยนคำถามมาในเวที เป็นคำถามที่สั้นมาก

ประชุมชนทั้งนักพูดนักคิดและผู้ฟังในเวทีสาธารณะให้

ความสนใจคำถามดังกล่าว พวกเขาใคร่รู้อยู่เหมือนกันว่า อะไรคือมงคล มงคลที่แปลว่าความดีที่ถึงโชคลาภ ความดีที่ช่วยให้ถึงความบริสุทธิ์

"สิ่งที่เห็นคือมงคล" บุคคลผู้หนึ่งให้คำตอบ *"ผมรู้"* เขาสร้างความมั่นใจให้กับผู้ฟังแล้วขยายความต่อ

"ก็ภาพประทับใจที่เราเห็นกันนั่นแหละคือมงคล ภาพของนกกระเต็นน้อยโฉบฉิวยามเช้า ภาพหญิงมีครรภ์ ภาพวัยรุ่นหนุ่มสาวที่แต่งกายหลากสีสัน ฯลฯ หรืออย่างเวลาเห็นม้าอาชาไนยนั่นก็มงคล"

เสียงปรบมือเกรียวกราวจากผู้ฟังที่รายล้อมเป็นสิ่งบ่งบอกว่าความเห็นเขาได้รับการยอมรับไม่น้อย

"เดี๋ยวก่อนครับทุกท่าน" บุคคลผู้หนึ่งกล่าวเมื่อเสียงปรบมือซาลง

"ถ้ามงคลคือสิ่งที่เห็น มันก็ออกจะแปลก ๆ อยู่บ้าง เพราะสิ่งที่เห็นไม่ได้มีแต่สิ่งที่ดี แต่มีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี มีทั้งสิ่งที่สะอาดและไม่สะอาด การจะสรุปว่าภาพที่เห็นเป็นมงคลคงไม่ถูกนัก" เขาแสดงเหตุผลแย้งได้น่าฟัง *"ผมรู้ว่าอะไรคือมงคล"* เขาสร้างความมั่นใจให้กับผู้ฟังแล้วขยายความต่อ

"เสียงที่ท่านได้ยินนั่นแหละครับคือมงคล ในเวลาเช้าตรู่ท่านจะได้ยินเสียงอรุณสวัสดิ์ เสียงคนพูดกันว่า เจริญ มงคล ไชโย ฯลฯ นั่นคือมงคล"

เสียงปรบมือเกรียวกราวบ่งบอกได้ว่ามีผู้ฟังจำนวนมากเห็น

ด้วยกับเขาเหมือนกัน

"เดี๋ยวก่อนครับทุกท่าน" บุคคลผู้หนึ่งกล่าวเมื่อเสียงปรบมือซาลง

"มงคลไม่ใช่สิ่งที่เห็นและไม่ใช่สิ่งที่ได้ยินหรอกครับ เพราะเราเห็นเราได้ยินทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี มงคลต้องเป็นสิ่งที่นอกจากนั้น คือ กลิ่น รส สัมผัส อย่างนี้จึงจะเรียกว่ามงคล" ชายคนหลังนี้กล่าวบอกมงคลโดยไม่ลืมที่จะปฏิเสธสองอย่างก่อน เขาได้รับเสียงปรบมือเกรียวกราวเช่นกัน และเขาก็ได้รับการเห็นแย้งไปเช่นกัน ด้วยว่ากลิ่น รส สัมผัส ก็มีทั้งดีและไม่ดี อย่างเดียวกับที่เคยแย้งกันมา

นั่นเอง แม้จะมีผู้ให้คำตอบต่อมาอีกมากมาย แต่กระแสหลักก็คงเป็นสามกระแสนี้ ผู้เห็นด้วยกับคำตอบหนึ่งก็ปฏิเสธสองคำตอบที่เหลือ แต่เมื่อให้อธิบาย กลับอธิบายไม่ได้เสียนี่

คำถามสั้น ๆ ว่า *"อะไรคือมงคล"* กลายเป็นคำถามที่ท้าทายสังคมให้ถกหาคำตอบกันยืดยาว มันยาวนานกว่าการเล่าเรื่องมหากาพย์ เสียอีก

จากสังคมมนุษย์ที่คิดหาคำตอบกัน เทวดาที่ทราบเรื่องก็พากันคิดหาคำตอบบ้าง จนขยายวงไปในสังคมเทวดาหลายระดับแต่ก็ยังไม่พบคำตอบที่หมดจดตรงเป้าแต่อย่างใด จนกระทั่งเทวดาชั้นดาวดึงส์ไปขอให้พระอินทร์ช่วยตอบปัญหาคาใจ

“ไม่ทราบว่ามีผู้นำคำถามนี้ไปทูลถามพระศาสดาหรือยัง” พระอินทร์ถามเหล่าเทวดา เมื่อทราบว่ายังไม่มีพระอินทร์ก็ตรัสว่า *“ทำไมท่านทั้งหลายที่ต้องการแสงสว่างละเว้นกองไฟใหญ่มาหาแสงหิ่งห้อย ถ้าอยากทราบคำตอบก็จงไปถามพระศาสดาเถิดท่านผู้นิรทุกข์”* แล้วพระอินทร์ก็บัญชาเทวดาตนหนึ่งทำการนี้

จากวันแรกมีคำถามถึงวันที่เทวดาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า นับเวลาได้สิบสองปี

เทวดาปรากฏกายที่พระคันธกุฎีด้วยแสงวาววามเล่าความเป็นมาของข้อกังขาแล้วทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าให้ทรงกล่าวมงคล

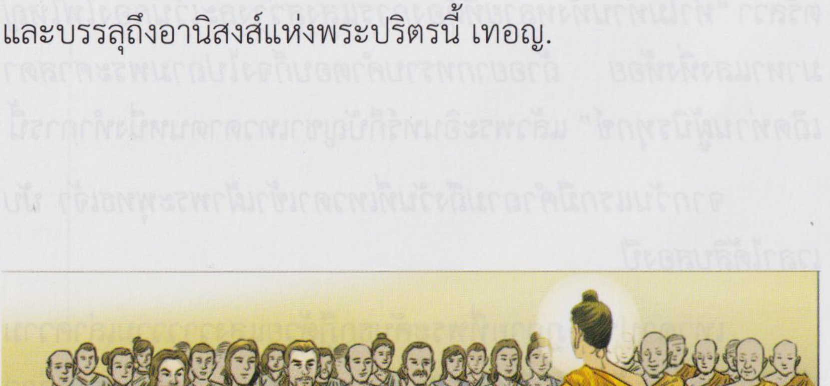
พระพุทธเจ้าตรัสบอกมงคลธรรมอันเป็นมงคลทำตามลำดับ ผู้ต้องการสิริมงคลสามารถกระทำตามได้ ในชีวิตของใครก็ตามที่ได้กระทำตามมงคลก็นับว่าเขามีมงคลชีวิต

เริ่มตั้งแต่ทำในสิ่งที่เป็นการสร้างรากฐานชีวิต การใช้ชีวิต ดำรงชีวิต รับผิดชอบชีวิตตนและผู้อื่นตามลำดับ ๆ ไป

พระพุทธเจ้าป้องกันความเสื่อมเสีย ปิดโอกาสตกต่ำให้ผู้ปฏิบัติมงคลธรรม ยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น จนที่สุดจากปุถุชนเป็นอริยบุคคล

เป็นมงคลที่หมดจดงดงาม เป็นพระธรรมเทศนาที่ทรงคุณค่า เป็นพระปริตรที่มีอานิสงส์ให้เกิดสิริมงคล ปราศจากอุปสรรคอันตรายและให้ถึงความสำเร็จ

ขอให้สาธุชนทั้งหลายจงกระทำมงคล ขอให้สาธยายมงคลและบรรลุถึงอานิสงส์แห่งพระปริตรนี้ เทอญ.

บทขัดตำนาน

เย สันตา สันตะจิตตา, ติสะระณะสะระณา, เอตถะ โลกันตะเร วา ภุมมาภุมมา จะ เทวา, คุณะคะณะคะหะณะ, พ์ยาวะฏา สัพพะกาลัง

เทวดาเหล่าใด ในโลกนี้หรือในโลกอื่น ผู้อาศัยอยู่ในปฐพีและอากาศ ผู้เป็นสัตบุรุษมีจิตสงบ มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึก ผู้ขวนขวายในการบรรลุคุณธรรมทั้งหลายตลอดกาลทุกเมื่อ

เอเต อายันตุ เทวา, วะระกะนะกะมะเย, เมรุราเช วะสันโต
สันโต สันโต สะเหตุง, มุนิวะระวะจะนัง, โสตุมัคคัง สะมัคคัง.

ขออัญเชิญเทวดาเหล่านั้นจงมา อนึ่ง ขอเทวดาผู้สถิตอยู่ ณ เขาเมรุราชที่สำเร็จจากทองอันประเสริฐ จงมาด้วย ขอเหล่าเทวดาสัตบุรุษจงมาฟังคำสอนอันประเสริฐ อันประกอบด้วยเหตุผล ของพระมุนีผู้ประเสริฐ โดยพร้อมเพรียงกันเถิด

สัพเพสุ จักกะวาเสสุ ยักขา เทวา จะ พ์รัห์มุโน
ยัง อัม์เหหิ กะตัง ปุญญัง สัพพะสัมปัตติสาธะกัง.

บุญใดที่จะทำสมบัติทุกอย่างให้สำเร็จ ที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้ทำแล้ว ขอยักษ์ เทวดา และพรหมทั้งหลายทั่วทุกจักรวาล จงร่วมอนุโมทนาบุญนั้น

สัพเพ ตัง อะนุโมทิต์วา สะมัคคา สาสะเน ระตา
ปะมาทะระหิตา โหนตุ อารักขาสุ วิเสสะโต.

ขอยักษ์ เทวดา และพรหมทั้งปวง ครั้นอนุโมทนาบุญนั้นแล้ว จงเป็นผู้พร้อมเพรียงกันยินดีในพระศาสนา อย่าได้หลงลืมตั้งใจปกปักรักษาชาวโลกเถิด

สาสะนัสสะ จะ โลกัสสะ วุฑฒิ ภะวะตุ สัพพะทา

สาสะนัมปิ จะ โลกัญจะ เทวา รักขันตุ สัพพะทา.

ขอความเจริญจงมีแก่พระศาสนาและชาวโลกในกาลทุกเมื่อ ขอเทวดาทั้งหลายจงรักษาพระศาสนาและชาวโลกในกาลทุกเมื่อเถิด.

สัทธิง โหนตุ สุขี สัพเพ ปะริวาเรหิ อัตตะโน

อะนีฆา สุมะนา โหนตุ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ.

ขอสรรพสัตว์พร้อมด้วยบริวารของตน จงมีความสุข ปราศจากทุกข์ มีใจเบิกบาน พร้อมกับญาติทั้งปวงเถิด.

ราชะโต วา โจระโต วา มะนุสสะโต วา อะมะนุสสะโต วา อัคคิโต วา อุทะกะโต วา ปิสาจะโต วา ขาณุกะโต วา กัณฏะกะโต วา นักขัตตะโต วา ชะนะปะทะโรคะโต วา อะสัทธัมมะโต วา อะสัทฑิฏฐิโต วา อะสัปปุริสะโต วา จัณฑะ หัตถิ อัสสะ มิคะ โคณะ กุกกุระ อะหิ วิจฉิกะ มะณิสัปปะ ทีปิ อัจฉะ ตะรัจฉะ สูกะระ มะหิงสะ ยักขะ รักขะสาทีหิ นานาภะยะโต วา นานาโรคะโต วา นานาอุปัททะวะโต วา อารักขัง คัณหันตุ.

ขอชาวโลกจงได้รับการคุ้มครองจากอันตรายที่เกิดจากผู้ปกครองประเทศ โจร มนุษย์ อมนุษย์ ไฟ น้ำ ปีศาจ ตอไม้ หนามเคราะห์ร้าย โรคระบาดในถิ่นมนุษย์ ความประพฤติของคนทราม ความเห็นผิด คนร้าย โรคและอุปัทวะต่าง ๆ อันเกิดจาก ช้าง ม้า กวาง วัว สุนัข งู แมงป่อง งูเขียว เสือดาว หมี หมาป่า หมู กระบือ ยักษ์ และรากษส เป็นต้น.

บทขัดมังคลปริตร

ยัญจะ ท์วาทะสะ วัสสานิ จินตะยิงสุ สะเทวะกา
จิรัสสัง จินตะยันตาปิ เนวะ ชานิงสุ มังคะลัง.
จักกะวาฬะสะหัสเสสุ ทะสะสุ เยนะ ตัตตะกัง
กาลัง โกลาหะลัง ชาตัง ยาวะ พ์รัห์มะนิเวสะนา.

ก็มนุษย์ทั้งหลายพร้อมทั้งเทวดาคิดหามงคลใดสิ้น ๑๒ ปี มนุษย์และเทวดาเหล่านั้นในหมื่นจักรวาล แม้จะคิดมงคลเป็นเวลานาน ก็ยังไม่รู้เลยทีเดียว ด้วยกาลเท่าใด ความโกลาหลเรื่องมงคลได้เกิดขึ้นจนถึงพรหมโลก ตลอดกาลเท่านั้น

ยัง โลกะนาโถ เทเสสิ สัพพะปาปะวินาสะนัง
ยัง สุต์วา สัพพะทุกเขหิ มุจจันตาสังขิยา นะรา
เอวะมาทิคุณูเปตัง มังคะลันตัมภะณามะ เห.

พระพุทธโลกนาถเจ้าได้ทรงแสดงมงคลใด อันทำบาปธรรมทั้งปวงให้พินาศไป เมื่อเหล่านรชนนับไม่ถ้วนได้สดับมงคลใดแล้วหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง ขอเราทั้งหลายจงสวดมงคลนั้น อันประกอบด้วยคุณอย่างนี้เป็นต้น เทอญ.

บทมังคลปริตร

เอวัมเม สุตัง.

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้.

เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม.

ในสมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกเศรษฐี ใกล้พระนครสาวัตถี

อะถะ โข อัญญะตะรา เทวะตา อภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต๎วา เยนะ ภะคะวา, เตนุปะสังกะมิ.

ครั้งนั้นแล เมื่อปฐมยามแห่งราตรีล่วงไปแล้ว เทวดาตนหนึ่งมีรัศมีงามยิ่ง ทำพระเชตวันทั้งสิ้นให้สว่างไสว เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ

อุปะสังกะมิต์วา ภะคะวันตัง อะภิวาเทต์วา เอกะมันตัง อัฏฐาสิ.

ครั้นเข้าไปเฝ้าแล้ว จึงถวายอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง

เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชฌะภาสิ.

ครั้นเทวดานั้นได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยคาถาว่า

พะหู เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง
อากังขะมานา โสตถานัง พ์รูหิ มังคะละมุตตะมัง.

เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายเป็นอันมาก ผู้หวังความสวัสดี ได้คิดหามงคลทั้งหลาย ขอพระองค์จงตรัสเทศนามงคลอันสูงสุดเถิด

[พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสตอบว่า]

อะเสวะนา จะ พาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา
ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

การไม่คบคนพาล การคบแต่บัณฑิต และการบูชาบุคคลผู้ควรบูชา นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

การอยู่ในประเทศที่สมควร การได้ทำบุญไว้ในกาลก่อน และการตั้งตนไว้ชอบ นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต
สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ความเป็นพหูสูต ความมีศิลปะ การมีวินัยที่ศึกษาดีแล้ว และวาจาเป็นสุภาษิต นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะ สังคะโห
อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

การบำรุงมารดาบิดา การสงเคราะห์บุตร การสงเคราะห์ภรรยา และการงานไม่อากูลคั่งค้าง นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญจะ สังคะโห
อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

การให้ทาน การประพฤติธรรม การสงเคราะห์ญาติ และการงานอันไม่มีโทษ นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปานา จะ สัญญะโม
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

การงดเว้นจากบาป การสำรวมระวังตนจากการดื่มน้ำเมา และความไม่ประมาทในกุศลธรรมทั้งหลาย นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ความเคารพ ความถ่อมตน ความสันโดษ ความกตัญญู และการฟังธรรมในกาลอันสมควร นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

ขันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ความอดทน ความเป็นผู้ว่าง่าย การเห็นสมณะทั้งหลาย และการสนทนาธรรมในกาลอันสมควร นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

ตะโป จะ พ๎รัห๎มะจะริยัญจะ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ความเพียรเผาบาปธรรม การประพฤติพรหมจรรย์ การเห็นแจ้งอริยสัจ และการทำพระนิพพานให้แจ้ง นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

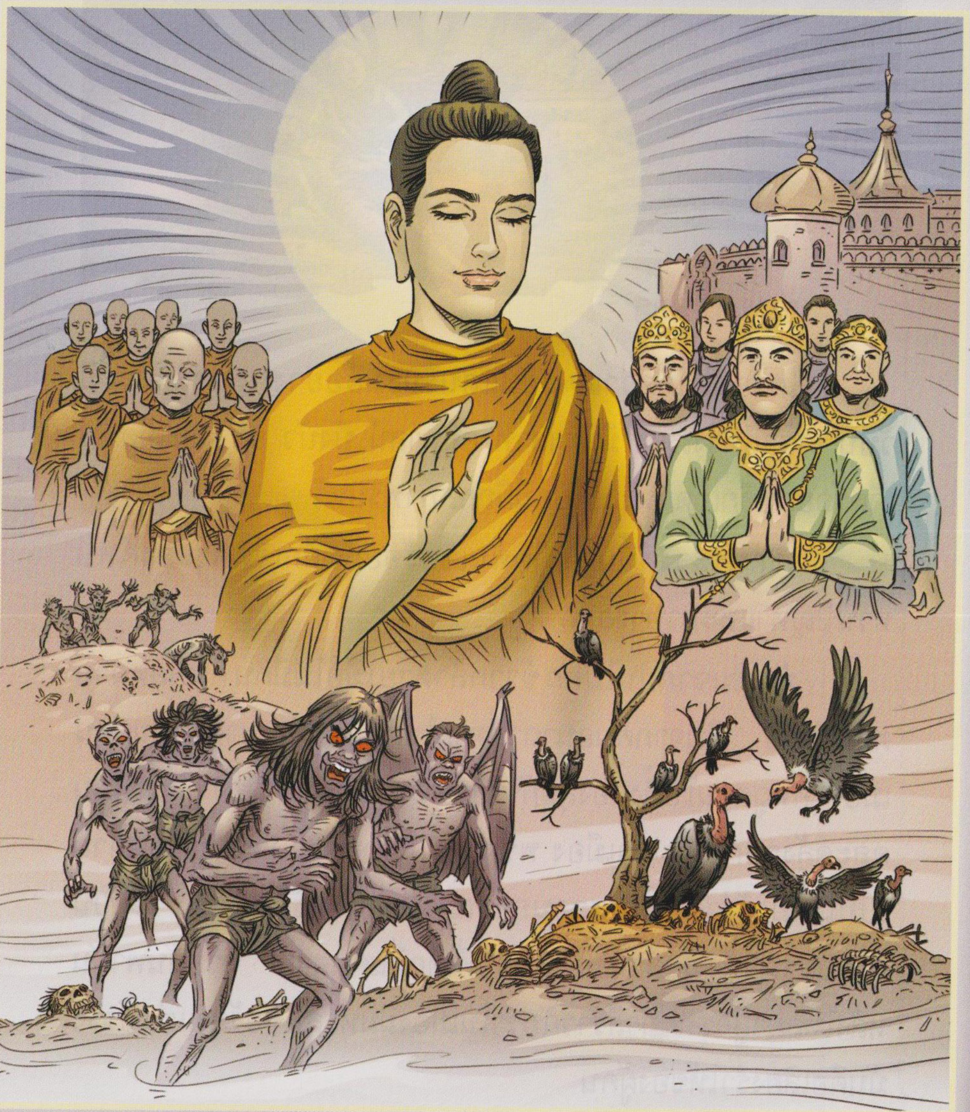
ผุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

จิตของบุคคลผู้ถูกโลกธรรมกระทบแล้ว ไม่หวั่นไหว ไม่เศร้าโศก ปราศจากละอองกิเลส เกษมไม่มีภัย นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

เอตาทิสานิ กัต์วานะ สัพพัตถะมะปะราชิตา
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสัง มังคะละมุตตะมัง.

เพราะเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ทำมงคลทั้งหลายเช่นนี้แล้ว เป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ในข้าศึกทั้งหลาย ย่อมถึงความสวัสดีในที่ทุกสถาน ฉะนั้น มงคลทั้ง ๓๘ ประการ นั้น จึงเป็นมงคลอันสูงสุด ของเทวดาและมนุษย์เหล่านั้น.

รัตนปริตร

ใครจะไปคิดว่าแดนอันแสนรื่นรมย์อย่างกรุงเวสาลีจะมีวันนี้ เวสาลีที่รุ่งเรือง มีปราสาท คฤหาสน์ บึงบัว อย่างละเจ็ดพันเจ็ดร้อยกับอีกเจ็ดแห่ง แต่บัดนี้มีถูกสภาพริบหรี่

เชื้อพระวงศ์ชั้นสูงเจ็ดพันเจ็ดร้อยกับอีกเจ็ดพระองค์ทบทวนปัญหาและหาทางออก

มันเริ่มจากฝนไม่ตก ข้าวกล้าตาย เมื่อไม่มีกิน คนก็อดตายตามกันไป เริ่มจากคนอนาถาที่ตายไปก่อน ตามมาด้วยคนค่อนเมือง ศพถูกขนไปทิ้งกองสุมกันเป็นพะเนินที่นอกเมือง กลิ่นเหม็นคละคลุ้งรบกวนไปทั่วเมือง พร้อมด้วยโรคระบาด คนก็ยิ่งล้มตายเป็นใบไม้ไม้ร่วง เป็นสถานการณ์ที่สลดสำหรับมนุษย์ แต่เป็นสถานการณ์ที่สนุกสำหรับอมนุษย์ที่ได้กลิ่นคนตาย พวกมันพากันหลั่งไหลมาสู่กรุงเวสาลีราวกับว่าในเมืองมีมหรสพขับร้องแต่แท้จริงมันคือเสียงร่ำไห้ของผู้คน

ณ ที่ประชุม เจ้าลิจฉวีเห็นชอบให้ทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าให้เสด็จมาอนุเคราะห์ ปลดเปลื้องทุกข์ โศก โรค ภัย เป็นที่พึ่ง และ

เป็นขวัญกำลังใจ ขณะเดียวกันก็เกรงว่าพระเจ้าพิมพิสารพระราชาแห่งแคว้นมคธที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ จะทัดทานไม่ให้เสด็จมา จึงตั้งตัวแทนเป็นเจ้าลิจฉวีสองพระองค์ขึ้นช้างทรงพร้อมเครื่องบรรณาการ เดินทางไปเข้าเฝ้าราชาพิมพิสาร พระเจ้ากรุงราชคฤห์ ขอให้ช่วยในการนำส่งเสด็จ

พระเจ้าพิมพิสารต้อนรับและตรัสว่า *"พวกท่านทรงรู้เองเถิด"* เป็นความหมายว่า ขึ้นอยู่กับพระพุทธเจ้า เจ้าลิจฉวีรับคำแล้วเดินทางต่อไปยังพระอารามในป่าไผ่ พระพุทธเจ้ารับนิมนต์แคว้นวัชชี

สมัยพุทธกาล คำว่า ***แคว้น*** *นี้ ไม่ได้หมายถึงจังหวัดหรือภูมิภาค แต่แคว้นหนึ่ง ๆ คือ* ***ประเทศหนึ่ง ๆ*** *นี่คือการเยือนต่างประเทศของพระพุทธเจ้า จะเสด็จไปกรุงเวสาลี เมืองหลวงของประเทศวัชชี พร้อมด้วยพระสงฆ์ห้าร้อยรูป*

พระเจ้าพิมพิสารปรับปรุงพื้นที่และถนนหนทางในระยะ ๘๐ กิโลเมตร เพื่อการนี้ จัดมหกรรมสักการะเป็นระยะตามเส้น

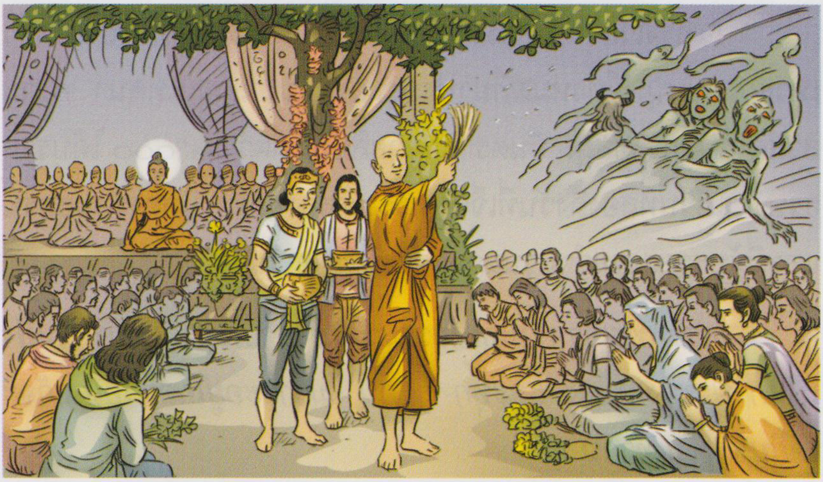
ทาง ส่งเสด็จด้วยพระองค์เองตลอดห้าวัน จนถึงแม่น้ำคงคาซึ่งเป็นเส้นพรมแดน

พระเจ้าพิมพิสารเสด็จดำเนินลงน้ำลึกถึงพระศอส่งเสด็จพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์ห้าร้อยขึ้นแพขนานข้ามแม่น้ำใหญ่ขณะที่อีกฟากแม่น้ำนั้นพวกเจ้าลิจฉวีจำนวนมากก็ลงไปรอรับเสด็จในน้ำเพียงพระศอเช่นกัน

ทันใดนั้นเอง ก็ปรากฏเมฆครึ้มดำใหญ่ ฟ้าแลบแปลบปลาบคำรามอยู่ครืน ๆ พอพระพุทธองค์ทรงวางพระบาทก้าวแรกลง ณ ริมฝั่งแม่น้ำ ฝนก็ตกลงมาอย่างฟ้ารั่ว จะเปียกแต่ผู้ที่อยากให้เปียก ซากศพและสิ่งปฏิกูลทั้งหมดถูกฝนซัดพาลงแม่น้ำคงคาและไหลไปสิ้น ผืนดินก็กลายเป็นสะอาดสะอ้าน

เหล่าเจ้าลิจฉวีนิมนต์พระพุทธองค์ให้ประทับอยู่ทุก ๆ หนึ่งโยชน์ระหว่างทาง ถวายมหาทานและทำการบูชาเป็นสองเท่า สามวันจึงนำเสด็จถึงกรุงเวสาลีเมื่อพระพุทธองค์เสด็จถึงกรุงเวสาลี ท้าวสักกะพร้อมเทพบริวารได้เสด็จมาเฝ้า ทำให้พวกอมนุษย์หลบหนีไปจำนวนมาก พระพุทธองค์ประทับยืนใกล้ประตูเมืองตรัสเรียกพระอานนท์เข้าไปหาตรัสว่า *"อานนท์ เธอจงเรียนรัตนสูตรนี้"*

พระอานนท์รับฟังและจดจำเครื่องป้องกันที่ชื่อ *รัตนปริตร* แล้วรับเอาบาตรของพระพุทธเจ้า ใส่น้ำลงในบาตรแล้วออกเดินไปพร้อมกับเหล่าพระราชกุมารลิจฉวี เพื่อประพรมและสาธยายให้ทั่วพระนคร

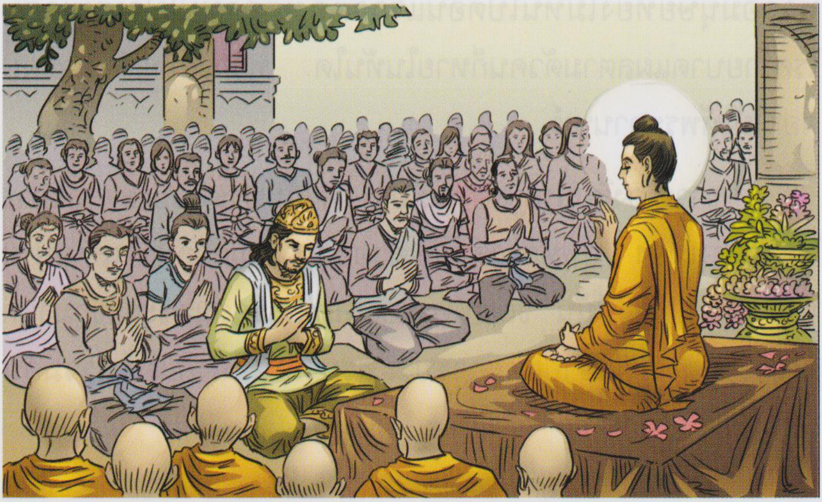
เพียงแค่คำว่า *"ยังกิญจิ"* ที่ท่านเปล่งเสียงออกไปเท่านั้น พวกอมนุษย์ที่ยังไม่หนีไปตอนแรกก็ต้องเตลิดหนีไปจนหมดสิ้น โรคร้ายบาดแผลตามตัวคนก็หายในทันใด พวกเขาพากันมามอบดอกไม้ให้พระอานนท์

ชาวเมืองรีบฟื้นฟูสภาพเมือง พากันประดับประดาอาคารใหญ่กลางเมือง ปูพุทธอาสน์ไว้แล้วออกมารวมตัวกันนำเสด็จพระพุทธเจ้ามา ณ ที่นั้น ขณะที่พระอานนท์และกลุ่มพระราชกุมารที่เสร็จจากการสาธยายและการประพรมรอบเมืองก็เข้าไปรวมกัน ณ ที่นั้น

ณ กรุงเวสาลีนั้น พระพุทธเจ้าทรงแสดง *รัตนสูตร* โปรดเหล่าเทวดาและมนุษย์ทั้งหมดที่มาประชุมกัน ในเวลาจบเทศนา ความสวัสดีได้มีแก่ราชสกุล อันตรายก็หายสิ้นไป สัตว์ ๘๔,๐๐๐ ได้บรรลุธรรม แม้วันที่สองถึงวันที่เจ็ด พระพุทธองค์ก็ทรงแสดงรัตนสูตรนี้ และมีผู้บรรลุธรรมจำนวนมากอย่างนี้ทุก ๆ วัน

พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเป็นภาษาเดียว แต่ผู้ฟังจะฟังเป็นภาษาของตนเอง และทุก ๆ คน ไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกลก็จะได้ยินชัดเจนเท่ากัน

ตลอด ๑๕ วัน ที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ในกรุงเวสาลี มีอริยบุคคลเกิดขึ้นมากมาย เป็นความรุ่งเรืองอย่างยิ่งของกรุงเวสาลี ด้วยสัจจะของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สามรัตนะอันทรงค่า ชาวกรุงเวสาลีเว้นที่ต้อนรับท่านผู้ปรารถนาจักร่วมสดับรัตนสูตร ขอให้ทุกท่านจงบรรลุถึงอานิสงส์ของพระปริตรนี้ เทอญ.

บทขัดรัตนปริตร

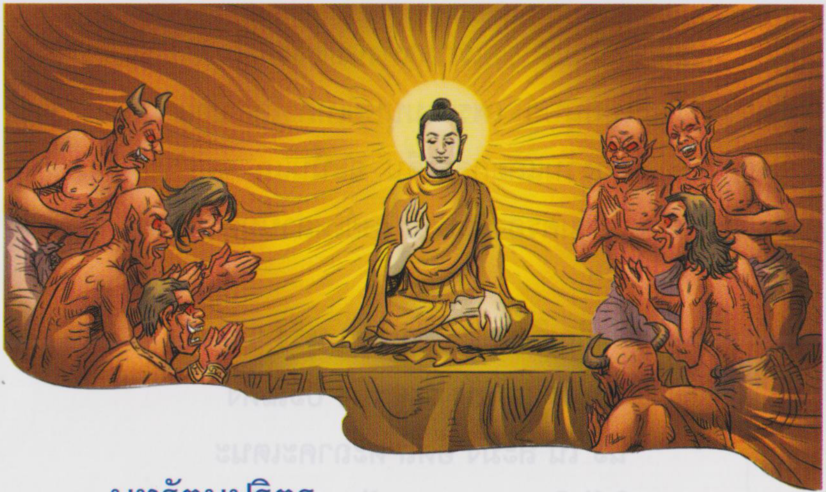
ปะณิธานะโต ปัฏฐายะ ตะถาคะตัสสะ ทะสะ ปาระมิโย, ทะสะ อุปะปาระมิโย, ทะสะ ปะระมัตถะปาระมิโย, ปัญจะ มะหาปะริจจาเค, ติสโส จะริยา, ปัจฉิมัพภะเว คัพภาวักกันติง, ชาติง, อะภินิกขะมะนัง, ปะธานะจะริยัง, โพธิปัลลังเก มาระวิชะยัง, สัพพัญญุตะญาณัปปะฏิเวธัง, ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง, นะวะ โลกุตตะระธัมเมติ สัพเพปิเม พุทธะคุเณ อาวัชชิต์วา เวสาลิยา ตีสุ ปาการันตะเรสุ ติยามะรัตติง ปะริตตัง กะโรนโต อายัส์มา อานันทัตเถโร วิยะ การุญญะจิตตัง อุปัฏฐะเปต์วา

โกฏิสะตะสะหัสเสสุ จักกะวาเฬสุ เทวะตา
ยัสสาณัมปะฏิคคัณ์หันติ ยัญจะ เวสาลิยัมปุเร
โรคามะนุสสะทุพภิกขะ สัมภูตันติวิธัมภะยัง
ขิปปะมันตะระธาเปสิ ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

เทวดาทั้งหลาย ในแสนโกฏิจักรวาล ยอมรับเอาแม้ซึ่งอาชญาแห่งพระปริตรใด อนึ่ง พระปริตรใด ขจัดภัย ๓ ประการ อันเกิดจากโรค อมนุษย์ และข้าวยากหมากแพง ในเมืองเวสาลี ให้อันตรธานไปโดยเร็วพลัน ขอเราทั้งหลายจงตั้งจิตประกอบด้วยความกรุณา สวดพระปริตรนั้น

เหมือนอย่างที่ท่านพระอานนทเถระ ได้ระลึกถึงพระพุทธคุณทั้งหลายแม้ทั้งปวงเหล่านี้ ของพระตถาคตเจ้า ตั้งแต่ทรงตั้งปณิธาน คือ บารมี ๑๐ อุปบารมี ๑๐ ปรมัตถบารมี ๑๐ การบริจาคใหญ่ทั้ง ๕ จริยาวัตร ๓ การเสด็จลงสู่ครรภ์ในภพสุดท้าย การประสูติ การเสด็จออกอภิเนษกรมณ์ การบำเพ็ญเพียร การชนะมารเหนือโพธิบัลลังก์ การตรัสรู้พระสัพพัญญุตญาณ การหมุนกงล้อธรรม และนวโลกุตรธรรม ๙ ดังนี้แล้ว สวดพระปริตรภายในกำแพง ๓ ชั้น ของเมืองเวสาลี ตลอดยามทั้ง ๓ แห่งราตรี

บทรัตนปริตร

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
สัพเพวะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง.

เทวดาเหล่าใด ผู้เกิดที่พื้นดิน หรือผู้เกิดที่วิมานอากาศ ผู้มาประชุมกันในที่นี้ ขอเทวดาเหล่านั้นทุกหมู่เหล่า จงเป็นผู้เบิกบานใจอนึ่ง ขอเทวดาเหล่านั้นจงฟังภาษิตด้วยความเคารพเถิด

ตัส์มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ตัส์มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา.

เพราะฉะนั้นแล ขอเทวดาทั้งหมดจงตั้งใจฟังข้าพเจ้า จงตั้งเมตตาจิตไว้ในหมู่มนุษย์ เพราะมนุษย์เหล่าใด นำเครื่องบวงสรวงมาบูชา ทั้งในกลางวันและกลางคืน ฉะนั้นแล ขอท่านทั้งหลายจงอย่าประมาท ช่วยคุ้มครองรักษามนุษย์เหล่านั้นด้วยเถิด

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ทรัพย์ทุกอย่างในโลกนี้หรือโลกอื่น หรือรัตนะอันประณีตใด ๆ ในสวรรค์ ทรัพย์หรือรัตนะนั้น ๆ ที่เสมอกับพระตถาคตเจ้า ไม่มีเลย แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระพุทธเจ้า ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทัชฌะคา สักยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พระศากยมุนีผู้มีพระทัยตั้งมั่น ทรงบรรลุธรรมใด อันสิ้นกิเลส สำรอกกิเลส เป็นอมตธรรม อันสูงสุด ไม่มีธรรมใด ๆ ที่เสมอด้วยพระธรรมนั้น แม้ข้อนี้ก็เป็นรัตนคุณอันประเสริฐในพระธรรม ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ ตรัสสรรเสริญสมาธิใด ว่าเป็นธรรมผ่องแผ้ว บัณฑิตทั้งหลายกล่าวถึงสมาธิใด ว่าเป็นธรรมอันประเสริฐที่ให้ผลทันที สมาธิใด ๆ ที่เสมอด้วยสมาธินั้น ไม่มีเลย แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระธรรม ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัตถา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา

เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พระอริยบุคคล ๘ จำพวก เหล่าใด ที่สัตบุรุษทั้งหลายสรรเสริญแล้ว ซึ่งจัดเป็น ๔ คู่ เหล่านี้ พระอริยบุคคลเหล่านั้นเป็นสาวกของพระสุคตเจ้า ผู้ควรแก่ทักษิณาทาน ทานที่ถวายในพระอริยบุคคลเหล่านั้น มีผลมาก แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬ์เหนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัย์หะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พระอรหันต์เหล่าใดในพระศาสนาของพระโคดมพุทธเจ้า ผู้ประกอบตนไว้ดีแล้ว มีจิตมั่นคง เป็นผู้ปราศจากกิเลส พระอรหันต์เหล่านั้น หยั่งลงสู่อมตธรรม เมื่อเสวยความดับเย็นคือผลสมาบัติที่ได้มาเปล่า ๆ จึงชื่อว่า เป็นผู้บรรลุธรรมที่ควรบรรลุกล่าวคือพระ

อรหัตผล แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา
จะตุพภิ วาเตหิ อะสัมปะกัมปิโย
ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ
โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เสาเขื่อนที่ฝังลงในแผ่นดินแล้วไม่อาจให้หวั่นไหวเพราะแรงลมที่พัดมาสี่ทิศ ฉันใด สัตบุรุษใดหยั่งเห็นอริยสัจสี่ด้วยปัญญา เราตถาคตย่อมตรัสเรียกสัตบุรุษนี้ว่า เป็นผู้ไม่อาจให้หวั่นไหว (เพราะลมคือวาทะของเดียรถีย์ทั้งปวง) ฉันนั้น แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ
คัมภีระปัญเญนะ สุเทสิตานิ
กิญจาปิ เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา
นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พระโสดาบันบุคคลเหล่าใด ทำอริยสัจทั้งหลายที่พระพุทธเจ้าผู้มีพระปัญญาลึกซึ้ง ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ให้แจ้งแก่ตน แม้ว่าพระโสดาบันบุคคลเหล่านั้นยังเป็นผู้ประมาทมากอยู่ แต่ท่านเหล่านั้นจะไม่ถือเอาภพที่แปด แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ
ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ
สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ
สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ.

สังโยชน์ ๓ ประการ คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาส ของพระโสดาบันบุคคลนั้น เป็นอันถูกละพร้อมกับการบรรลุทัสสนะคือโสดาปัตติมรรคนั่นเทียว แม้ว่าสังโยชน์บางอย่างยังมีเหลืออยู่

จะตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต
ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

แต่พระโสดาบันบุคคลนั้น ก็เป็นผู้พ้นจากอบายทั้ง ๔ ไม่กระทำกรรมอันหยาบช้า ๖ ประการ (คืออนันตริยกรรม ๕ และการนับถือศาสดาอื่น) แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

แม้พระโสดาบันนั้นยังกระทำกรรมคือความผิด ทางกาย วาจา หรือใจ อยู่บ้างก็ตาม แต่พระโสดาบันนั้นก็ไม่ปกปิดความผิดนั้น เพราะพระพุทธเจ้าตรัสว่า ผู้เห็นพระนิพพานแล้วเป็นผู้ไม่ปกปิดความผิด แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตัคเค
คิมหานะมาเส ปะฐะมัส๎มิง คิม๎เห
ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ

นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พุ่มไม้ในป่า ที่มียอดบานผลิดอก ในเดือนแรกแห่งฤดูร้อน ๔ เดือน มีความงดงามอย่างยิ่ง ฉันใด พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรมอันประเสริฐ ให้ถึงพระนิพพาน เพื่อประโยชน์สูงสุด ก็มีความงดงามอย่างยิ่ง ฉันนั้น แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระพุทธเจ้า ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร
อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ ผู้รู้แจ้งพระนิพพานอันเลิศ ผู้ประทานธรรมอันยอดเยี่ยม ผู้นำมาซึ่งมรรคอันประเสริฐ ผู้ไม่มีใครยิ่งกว่า ได้ทรงแสดงโลกุตรธรรมอันประเสริฐแล้ว แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระพุทธเจ้า ด้วยสัจวาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัสมิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬ์หิฉันทา

นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

กรรมเก่าของภิกษุขีณาสพ (พระอรหันต์) เหล่าใด หมดสิ้นแล้ว กรรมใหม่ก็ไม่มี ภิกษุขีณาสพเหล่าใด มีจิตหมดความยินดีในภพหน้า ภิกษุขีณาสพเหล่านั้น สิ้นพืชคือปฏิสนธิวิญญาณ ผู้ปราศจากฉันทราคะตัณหาที่งอกได้ ผู้มีปัญญา ดับสนิทเหมือนประทีปดวงนี้ แม้ข้อนี้ก็เป็นพระรัตนคุณอันประเสริฐในพระสงฆ์ ด้วยสัจ-วาจานี้ ขอจงมีความสวัสดี

(ท้าวสักกะจอมเทพตรัส ๓ คาถา ดังนี้)

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

เทวดาเหล่าใด ผู้เกิดที่พื้นดิน หรือเกิดที่วิมานอากาศ ผู้มาประชุมกันในที่นี้ ขอพวกเราเหล่านั้นจงนมัสการพระพุทธเจ้า ผู้เสด็จมาและเสด็จไปแล้วอย่างนั้น อันเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายบูชาแล้ว ขอจงมีความสวัสดี

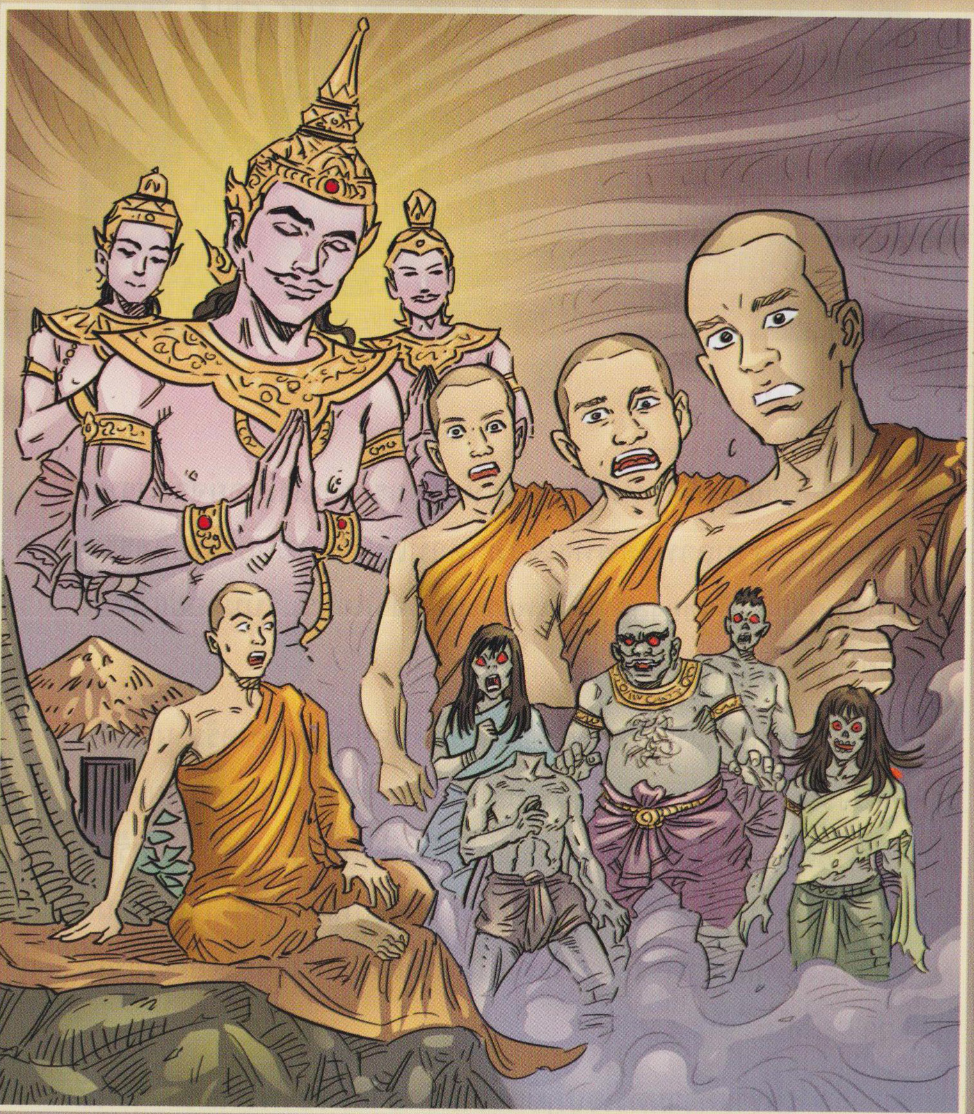
ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

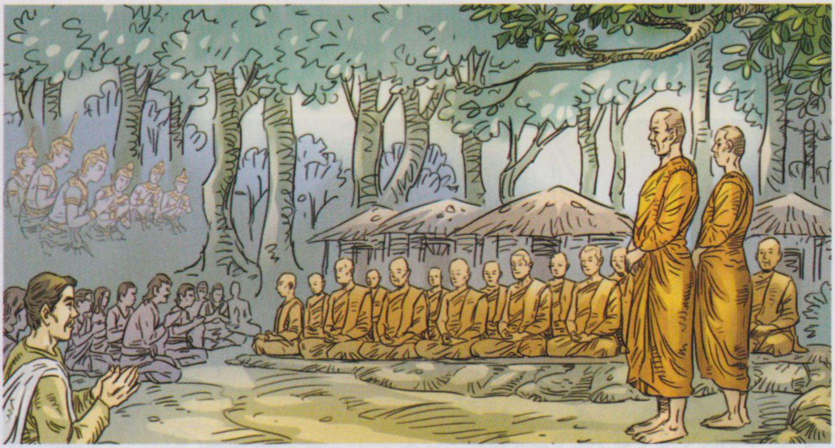
เทวดาเหล่าใด ผู้เกิดที่พื้นดิน หรือเกิดที่วิมานอากาศ ผู้มาประชุมกันในที่นี้ ขอพวกเราเหล่านั้น จงนมัสการพระนิพพานธรรม อันพระพุทธเจ้าเป็นต้นทรงบรรลุแล้วอย่างนั้น อันเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายบูชาแล้ว ขอจงมีความสวัสดี

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

เทวดาเหล่าใด ผู้เกิดที่พื้นดิน หรือเกิดที่วิมานอากาศ ผู้มาประชุมกันในที่นี้ ขอพวกเราเหล่านั้น จงนมัสการพระสงฆ์ ผู้ดำเนินไปแล้วอย่างนั้น อันเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายบูชาแล้ว ขอจงมีความสวัสดี.

เมตตปริตร

ป่าแห่งนี้คือที่ที่พระสงฆ์ห้าร้อยรูปตกลงใจอยู่จำพรรษา หลังจากกราบลาพระพุทธเจ้ามาหาที่เหมาะสมอยู่ปฏิบัติธรรม เป็นความลงตัวของสถานที่ เพราะนอกจากจะร่มรื่นน่าอยู่แล้วยังอยู่ไม่ใกล้ไม่ไกลกับหมู่บ้าน

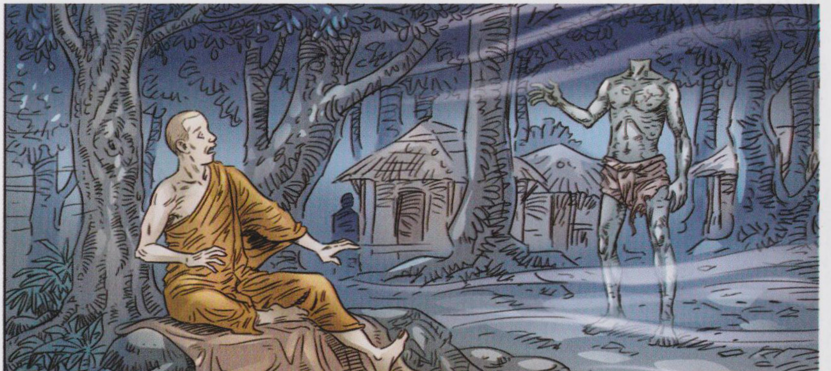
หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ติดชายแดนมีคนอยู่พันครอบครัว นานทีปีหนจะได้พบเห็นพระสงฆ์ ฉะนั้น เมื่อได้พบพระสงฆ์มากมายเช่นนี้ ทุกคนดีอกดีใจเป็นที่สุด ช่วยกันสร้างที่พักห้าร้อยหลัง พร้อมอุปกรณ์ เช่น เตียง ตั่ง หม้อน้ำฉัน น้ำใช้ ครบทุกอย่าง แล้วไปนิมนต์พระสงฆ์ให้อยู่จำพรรษาสามเดือน พระสงฆ์รับนิมนต์โดยมีเงื่อนไขว่า “เมื่อไม่มีอันตราย”

เพราะความตั้งใจปฏิบัติธรรมรักษาศีลของพระสงฆ์ ทำให้เหล่ารุกขเทวดาในป่าต้องเกรงใจ จากที่เคยอยู่วิมานบนต้นไม้ใหญ่

ก็ต้องย้ายลงมาอยู่ที่พื้นดิน พาลูก ๆ เที่ยวระหกระเหินไป ได้แต่คอยดูอยู่ไกล ๆ ว่า เมื่อไหร่ท่านจะไป ต่อมาจึงแน่ใจว่าพระสงฆ์จะอยู่จำพรรษา นั่นหมายถึงเทวดาจะต้องพาลูก ๆ ลงจากวิมานอยู่อย่างระหกระเหินอีกนาน นานถึงสามเดือน

แล้วเหตุการณ์ประหลาดก็เริ่มเกิดกับพระสงฆ์ทีละรูป บางรูปเห็นยักษ์น่ากลัว บางรูปเห็นผีหัวขาดต่อหน้า หลายรูปได้ยินเสียงชวนหวาดผวายามกลางคืน ซ้ำร้ายกลิ่นชวนคลื่นเหียนก็รบกวนโดยไม่รู้ที่มา

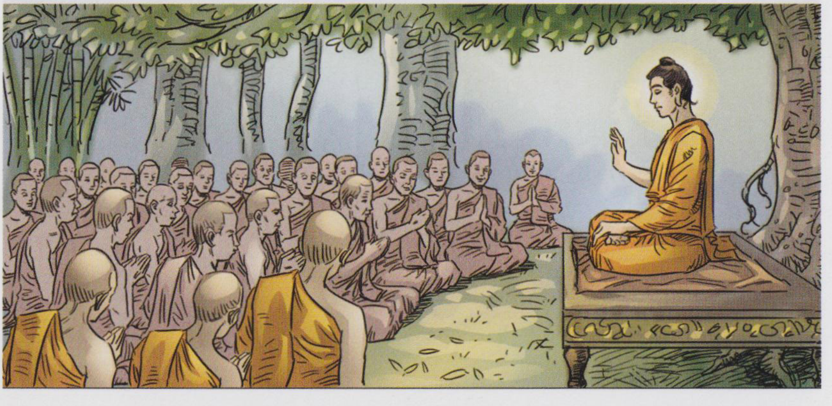
ต่อเมื่อพระสงฆ์มาอยู่รวมกันจึงได้สังเกตกันเอง แต่ละรูปล้วนแต่มีอาการซูบโทรมผิดไปจากเดิมมาก จนพระรูปหนึ่งได้บอกออกมาว่าท่านถูกยักษ์หลอกหลอน จนฉันไม่ได้ นอนไม่หลับ นั่นแหละพระรูปอื่น ๆ จึงเล่าเหตุการณ์ที่ตนพบเจอมา เล่าความทุกข์ใจจากภูตผีที่เป็นเหตุของความซูบโทรม ทั้งหมดทั้งมวลนี้ไม่ใช่ยักษ์หรือผีหัวขาดแต่อย่างใด แต่เป็นเทวดานั่นเองที่เจตนาทำหลอกหลอน

พระเถระประธานสงฆ์กล่าวอ้างอิงพระวินัยว่าด้วยเรื่องการจำพรรษาว่ามีแบบ *จำในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘* กับ *จำในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙* ที่ถัดไปอีกหนึ่งเดือนก็ได้ แต่ต้องเลื่อนวันออกพรรษาไปหนึ่งเดือน ซึ่งหากจะหาที่จำพรรษาใหม่ยังสามารถทำได้ตามพระวินัย และเพราะประสบภัยเร่งด่วนเช่นนี้ ทางออกคือควรไปขอคำปรึกษากับพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์จะทรงทราบสถานที่ที่เราควรจำพรรษา แล้วค่อยทำตามที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำนั้น

จากนั้น พระสงฆ์ห้าร้อยก็พากันออกเดินทางโดยไม่ได้ลำลาญาติโยมแต่อย่างใด รูปการออกมาอย่างที่เทวดาต้องการให้เป็นเมื่อพระไม่อยู่แล้ว เทวดาก็กลับมาอยู่วิมานตามเดิม

พระพุทธเจ้าทราบความที่พระกราบทูลแล้วทรงพิจารณาด้วยพระญาณถึงสถานที่ที่เหมาะสมแล้วจึงตรัสบอกว่า ที่ที่อยู่แล้วสามารถบรรลุธรรมได้ก็คือที่ป่านั้นนั่นเอง เพราะพระพุทธองค์ทรงทราบดีถึงอุปสรรคดังกล่าว จึงตรัสบอกหลักปฏิบัติและประทานพระปริตรให้

พระสงฆ์ห้าร้อยรูปกลับถึงป่าเดิมแล้วเริ่มปฏิบัติตามหลักที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำ พากัน *แผ่เมตตา, เจริญอสุภกรรมฐาน, เจริญมรณานุสติ, ระลึกถึงสังเวควัตถุแปดประการ* ทุก ๆ วัน ทั้งเช้าและเย็น

การระลึกถึงสังเวควัตถุเป็นวิธีการเรียกความเพียรให้เกิดขึ้น ด้วยการคิดถึงการเกิด แก่ เจ็บ ตาย คิดถึงทุกข์ในอบายภูมิ คิดถึงผลกรรมความทุกข์ที่เคยเกิดขึ้น คิดถึงผลกรรม ความทุกข์ที่อาจจะได้รับในอนาคต และคิดถึงความลำบากในการหาอาหาร ซึ่งจะช่วยเตือนใจให้ปฏิบัติธรรมเพื่อพ้นทุกข์ทั้งปวง

นอกจากนั้น พระสงฆ์ทั้งห้าร้อยรูปยังสาธยายพระปริตรทั้งเช้าและเย็นตามที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำ และสนทนาธรรมกถากันทุกวันพระ นั่นเป็นผลให้เหล่าเทวดาเกิดความรักและเมตตามองพระในแง่ใหม่ว่า ท่านหวังดีและมาเพื่อให้ประโยชน์

แต่นั้นก็ไม่ปรากฏการหลอกหลอนที่น่ากลัวอีกเลย เป็น

เทวดาเสียอีกที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้พระสงฆ์ได้อยู่กันอย่างผาสุก

เมื่อถึงวันปวารณาออกพรรษา พระสงฆ์ก็ทำกิจกรรมทางสงฆ์ด้วยบุคคลผู้ไม่มีกิเลสทั้งหมด เพราะพระสงฆ์ทุกรูปได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ในพรรษานั้นนั่นเอง

ในเมตตปริตรนั้น ได้บอกคุณสมบัติอันพึงประสงค์ ที่ผู้ปรารถนาจะบรรลุธรรมควรประพฤติ ๑๔ ข้อ ซึ่งพระสงฆ์ห้าร้อยรูปสามารถทำตามบทสวดได้ทุกข้อ

แน่นอนว่า หากเราผู้สวดจะปฏิบัติตนให้มีคุณสมบัติดังกล่าวด้วย ย่อมเป็นประโยชน์มาก ด้วยว่าได้สวดและได้ทำ

เนื้อหาอีกส่วนของพระปริตรนี้ว่าด้วย *การเจริญเมตตา* ตัวพระปริตรไม่ใช่สิ่งที่เรียกว่าเมตตา *แต่สภาพจิตใจที่ปรารถนาดีและมอบความปรารถนาดีคือ เมตตา* พระปริตรที่สวดไปจากจิตใจที่มีเมตตาก็ย่อมมีผลไพบูลย์

เมตตา เป็นสภาพที่ดีโดยธรรมชาติของตัวเอง และเป็นที่ปรารถนาของทุกคน เคยมีผู้ทำฌานด้วยการแผ่เมตตาแบบขยายรัศมี ท่านเหล่านั้นมอบเมตตาให้สิ่งมีชีวิตทั้งหมดในหมู่บ้านอย่างเสมอหน้ากันด้วยใจเป็นจริง จากนั้น ก็ระลึกกว้างออกไปเป็นตำบล อำเภอ ฯลฯ และสามารถแผ่ไปได้ทั้งโลกและจักรวาล ในการทำฌานจะเรียกเมตตาว่า *อัปปมัญญา* เพราะแผ่ออกไปอย่างไร้ขีดจำกัดนี้เอง ขอให้พบความสุขความเจริญ ขอให้บรรลุอานิสงส์แห่งพระปริตรนี้ เทอญ

อานิสงส์เมตตา

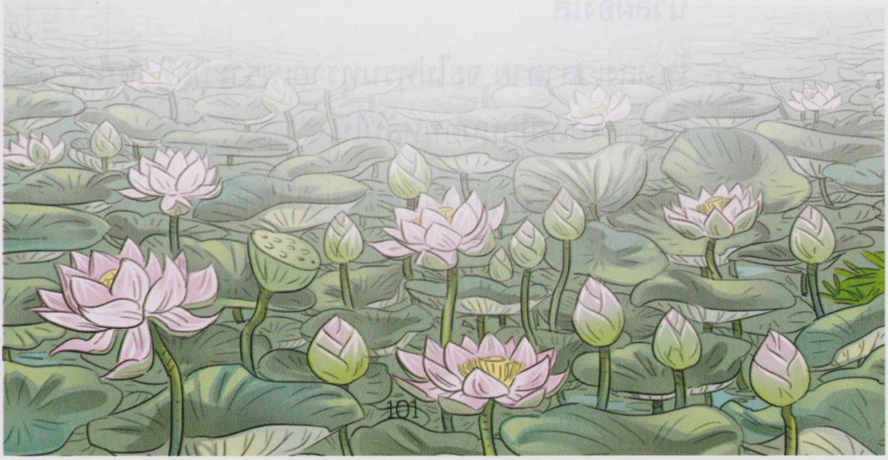
๑. หลับเป็นสุข
๒. ตื่นเป็นสุข
๓. ไม่ฝันร้าย
๔. เป็นที่รักของคนทั่วไป เป็นคนมีเสน่ห์ ไปที่ใดมีแต่คนรัก ปราศจากศัตรูผู้คิดร้าย แม้ผู้ไม่ชอบใจก็จะกลับมาชอบได้
๕. เป็นที่รักของอมนุษย์ทั่วไป
๖. เทวดารักษาคุ้มครอง
๗. ไฟ ศาสตรา ยาพิษ ไม่แผ้วพาน
๘. จิตเป็นสมาธิไว
๙. หน้าตาผิวพรรณจะผ่องใส แม้ไม่ถึงกับหน้าตาดี แต่หน้าตาและผิวพรรณของผู้มีจิตใจเมตตาจะมีน้ำมีนวลผ่องใส
๑๐. ไม่หลงเวลาตาย จะไม่ทุรนทุรายเพราะมีสติ สิ้นใจอย่างสงบเหมือนนอนหลับไป
๑๑. เมื่อไม่อาจบรรลุธรรมชั้นสูง ย่อมเข้าถึงพรหมโลก

บทขัดเมตตปริตร

ยัสสานุภาวะโต ยักขา　　เนวะ ทัสเสนติ ภิงสะนัง
ยัมหิ เจวานุยุญชันโต　　รัตตินทิวะมะตันทิโต.

สุขัง สุปะติ สุตโต จะ　　ปาปัง กิญจิ นะ ปัสสะติ
เอวะมาทิคุณูเปตัง　　ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

เทวดาทั้งหลายไม่แสดงสิ่งที่น่ากลัว เพราะอานุภาพแห่งพระปริตรใด อนึ่ง บุคคลผู้ไม่เกียจคร้าน สาธยายอยู่เนือง ๆ ซึ่งพระปริตรใด ทั้งกลางวันและกลางคืน ย่อมหลับเป็นสุข และเมื่อหลับย่อมไม่ฝันร้ายอะไร ๆ ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรนั้น อันประกอบด้วยคุณอย่างนี้เป็นต้น เทอญ.

บทเมตตปริตร

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ
ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ
สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี.

บุคคลผู้ฉลาดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ผู้ประสงค์จะบรรลุพระนิพพานอันสงบควรบรรลุนั้น พึงอบรมสิกขาสาม บุคคลนั้นพึงเป็นผู้อาจหาญ ซื่อตรง แน่วแน่ ว่าง่าย อ่อนโยน ไม่ถือตัว

สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ
อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ
อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ.

พึงเป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย มีกิจธุระน้อย ดำเนินชีวิตเรียบง่าย มีอินทรีย์สงบ มีปัญญารักษาตน ไม่คะนองกาย วาจา ใจ ไม่พัวพันในสกุลทั้งหลาย.

นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ
เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง
สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ
สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.

อนึ่ง วิญญูชนตำหนิคนพาล ผู้มีความประพฤติต่ำทรามเหล่าอื่น ด้วยกายทุจริต วจีทุจริต และมโนทุจริตเหล่าใด บุคคลนั้นไม่พึงประพฤติทุจริต ๓ อย่างนั้นอันต่ำทราม ถึงจะเล็กน้อยอะไร ๆ (พึงแผ่เมตตาอย่างนี้ว่า) ขอสัตว์ทั้งปวง จงเป็นผู้มีความสุขกาย ปราศจากภัยและอุปัทวะทั้งปวง มีความสุขใจเถิด

เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ
ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา
มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถูลา.

สัตว์มีชีวิตทั้งหมด ที่มีความหวาดกลัวก็ดี ที่มั่นคงก็ดี ทั้งสิ้นไม่มีเหลือ มีอยู่ แม้สัตว์เหล่านี้ทั้งหมด จงเป็นผู้มีความสุขใจเถิด สัตว์เหล่าใด ที่มีกายยาว ใหญ่ ปานกลาง สั้น ละเอียด (เล็ก) หรืออ้วนกลม แม้สัตว์เหล่านี้ทั้งหมด จงเป็นผู้มีความสุขใจเถิด

ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา
เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
ภูตา วา สัมภะเวสี วา
สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.

สัตว์เหล่าใดที่ตนเคยเห็นหรือไม่เคยเห็น แม้สัตว์เหล่านี้ทั้งหมด จงเป็นผู้มีความสุขใจเถิด สัตว์เหล่าใดที่อยู่ไกลหรือใกล้ แม้สัตว์เหล่านี้ทั้งหมด จงเป็นผู้มีความสุขใจเถิด สัตว์เหล่าใดที่เกิดแล้วหรือกำลังแสวงหาที่เกิด ขอสัตว์เหล่านี้ทั้งหมดจงเป็นผู้มีความสุขใจเถิด

นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ
นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กัญจิ
พ์ยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา
นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ.

สัตว์อื่นไม่พึงหลอกลวงสัตว์อื่น ไม่พึงดูหมิ่นสัตว์นั่น ผู้ใดผู้หนึ่ง ผู้ดำรงอยู่ในที่ไหน ๆ ไม่พึงปรารถนาความทุกข์แก่กันและกัน ด้วยการทำร้ายและวาจาหยาบคาย หรือด้วยใจมุ่งร้าย

มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง
อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ
มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง.

มารดาถนอมบุตรผู้เกิดในตน ผู้เป็นบุตรคนเดียว ด้วยชีวิตฉันใด บุคคลพึงเจริญเมตตาจิตไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวง ฉันนั้น

เมตตัญจะ สัพพะโลกัส์มิง
มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ
อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง.

อนึ่ง บุคคลนั้นพึงเจริญเมตตาจิต อันไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไม่มีเวร ไม่มีศัตรู ในสัตว์โลกทั้งหมด ทั้งในอรูปภูมิเบื้องบน รูปภูมิเบื้องกลาง และกามาวจรภูมิเบื้องต่ำ.

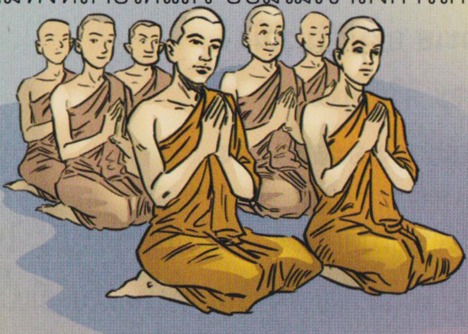
ทิฏฐิญจะรัง นิสินโน วา
สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ
พ์รัห์มะเมตัง วิหารัง อิธะ มาหุ.

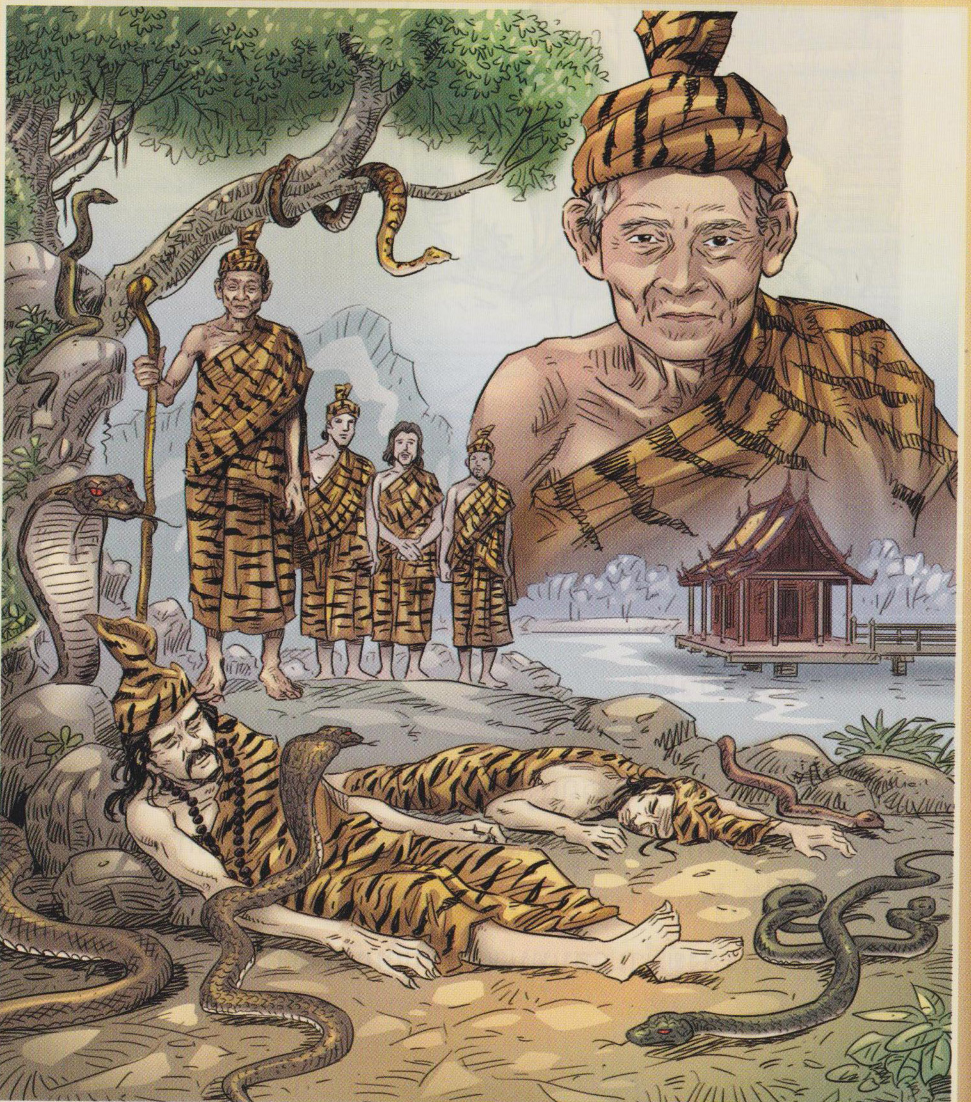
บุคคลนั้น เมื่อยืน เดิน นั่ง หรือนอน พึงเป็นผู้ปราศจากความง่วง ตลอดกาลเพียงใด พึงตั้งสติ (สติในเมตตาฌาน) อย่างนี้ไว้ตลอดกาลเพียงนั้น พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสเรียกการอยู่เช่นนี้ว่าเป็นการอยู่อย่างประเสริฐ ในพระศาสนานี้.

ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ
สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง
นะ หิ ชาตุคคัพภะเสยยะ ปุนะเรติ.

บุคคลนั้นออกจากเมตตาฌานแล้ว ไม่เข้าไปอาศัยความเห็นผิด เป็นผู้มีศีล เป็นผู้บริบูรณ์ด้วยความเห็นชอบ ขจัดความยินดีในกามทั้งหลายได้แล้ว ย่อมไม่เข้าถึงการเกิดในครรภ์อีกอย่างแน่แท้.

ขันธปริตร

อุบัติเหตุจากการถูกงูกัดขณะกำลังผ่าฟืนที่โรงอบยาสมุนไพรในวัด ทำให้พระสงฆ์รูปหนึ่งถึงแก่ชีวิตในทันที ข่าวการมรณภาพเป็นที่รับรู้ของพระสงฆ์ในวัดพระเชตวัน หลายประเด็นในเหตุการณ์ถูกพระสงฆ์นำมาสนทนาเมื่อพบกันที่ศาลารวม

พระพุทธเจ้าทรงร่วมสนทนากับคณะพระสงฆ์ด้วย เพราะตามปกติ เมื่อมีประเด็นใด ๆ เกิดขึ้น พระพุทธองค์จะถือโอกาสนั้นแสดงธรรมะและยกเรื่องราวในอดีตกาลมาประกอบ

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าภิกษุที่ถูกงูกัดได้แผ่เมตตาให้พญางูสี่ตระกูล ท่านจะไม่ได้รับอันตรายจากงู จะมีความปลอดภัยเหมือนกับที่ดาบสในอดีตเคยปลอดภัยด้วยการเจริญเมตตา”

ดาบสที่พระพุทธเจ้าตรัสถึงคือฤๅษีกลุ่มใหญ่ที่ปลูกอาศรมรายกันอยู่ที่คุ้งน้ำในป่าหิมพานต์ หัวหน้ากลุ่มเป็นฤๅษีหนุ่มจากแคว้นกาสีซึ่งมีความชำนาญในอภิญญาสมาบัติ

ฤๅษีในคุ้งน้ำอยู่กันอย่างผาสุก แต่ขณะเดียวกันก็ได้ข่าวของฤๅษีกลุ่มหนึ่งที่อยู่ฝั่งแม่น้ำคงคาว่า มีฤๅษีถึงแก่ชีวิตจำนวนมากจากการถูกงูหลายชนิดกัดเอา

หัวหน้าฤๅษีป่าหิมพานต์เรียกประชุม และแนะนำให้เจริญเมตตาให้พญางูสี่เหล่าซึ่งเป็นต้นตระกูลของงูทุกชนิด และให้เจริญเมตตาไปยังสัตว์ชนิดต่าง ๆ ให้พบแต่ความเจริญ อย่าได้เป็นทุกข์ และให้ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยต่อเนื่องกัน ลงท้ายด้วยการนอบน้อมพระพุทธเจ้าทั้งเจ็ดพระองค์

เมื่อฤๅษีทั้งหมดปฏิบัติตามคำแนะนำก็ได้รับความปลอดภัยจากงูและสัตว์อื่น ทั้งที่มีพิษและไม่มีพิษ

พระพุทธองค์จบการสนทนาธรรมกับเหล่าพระภิกษุว่า หัวหน้าฤๅษีคือเราตถาคต ส่วนฤๅษีทั้งหลายนั้นก็คือพุทธบริษัททั้งหลายในบัดนี้นั่นเอง

ขอให้เจริญด้วยไมตรีจิต ขอให้บรรลุอานิสงส์ของพระปริตรนี้ เทอญ.

บทขัดขันธปริตร

สัพพาสีวิสะชาตีนัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เสสัญจาปิ ปะริสสะยัง.

อาณักเขตตัม์หิ สัพพัตถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

พระปริตรใด ย่อมขจัดพิษร้ายของอสรพิษทุกชนิดได้ ดุจทิพยมนต์และโอสถทิพย์ อนึ่ง พระปริตรใด ย่อมป้องกันอันตรายอื่น ๆ จากพิษของสัตว์ทุกชนิดได้ แม้โดยประการทั้งปวง ในเขตแห่งอำนาจทุกแห่ง ในกาลทุกเมื่อ ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรนั้น เทอญ.

บทขันธปริตร

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพ์ยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณ์หาโคตะมะเกหิ จะ.

ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในงูตระกูลวิรูปักษ์ ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในงูตระกูลเอราบถ ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในงูตระกูลฉัพยาบุตร ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในงูตระกูลกัณหาโคดม

อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม.

ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในสัตว์ไม่มีเท้า ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในสัตว์สองเท้า ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในสัตว์สี่เท้า ข้าพเจ้าขอแผ่เมตตาจิตในสัตว์ที่มีเท้ามาก

มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท.

สัตว์ไม่มีเท้าอย่าได้เบียดเบียนข้าพเจ้า สัตว์ที่มีสองเท้าอย่าได้เบียดเบียนข้าพเจ้า สัตว์ที่มีสี่เท้าอย่าได้เบียดเบียนข้าพเจ้า และสัตว์ที่มีเท้ามากอย่าได้เบียดเบียนข้าพเจ้า

สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัท์รานิ ปัสสันตุ มา กัญจิ ปาปะมาคะมา.

ขอสัตว์ทั้งปวง ปราณชาติทั้งปวง สัตว์ที่เกิดแล้วทั้งปวงถ้วนทั่วทุกตัวตน จงประสบความเจริญทุกอย่างเถิด ขอความทุกข์อย่าได้เข้าถึงใคร ๆ เลย

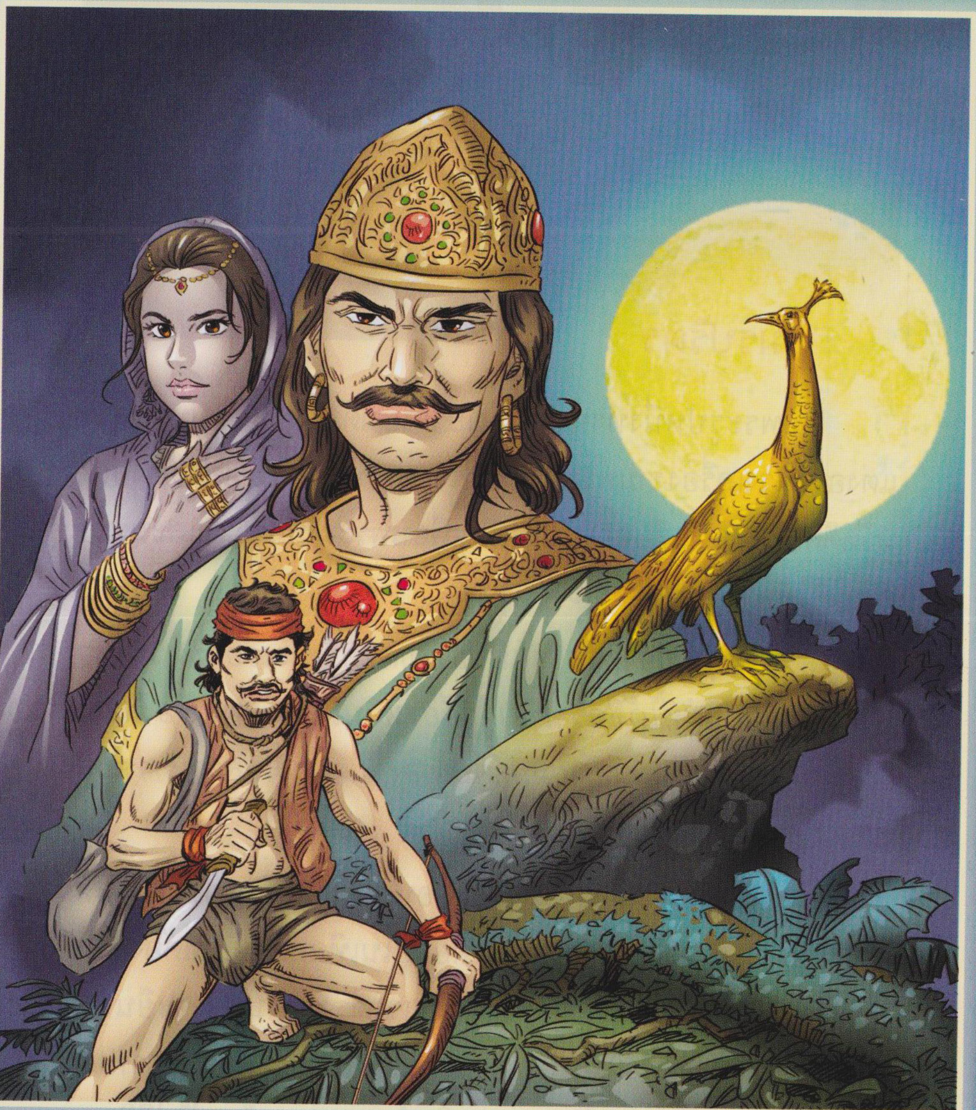
อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ธัมโม,
อัปปะมาโณ สังโฆ ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ,
อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที- อุณณานาภี สะระพู มูสิกา.

พระพุทธเจ้าทรงพระคุณหาประมาณมิได้ พระธรรมทรงพระคุณหาประมาณมิได้ พระสงฆ์ทรงพระคุณหาประมาณมิได้ แต่สัตว์เลื้อยคลาน คือ งู แมงป่อง ตะขาบ แมงมุม ตุ๊กแก และหนูเป็นสัตว์ที่ประมาณได้

กะตา เม รักขา, กะตา เม ปะริตตา, ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ.
โสหัง นะโม ภะคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง.

ข้าพเจ้าได้คุ้มครองตนแล้ว ข้าพเจ้าได้ป้องกันตนแล้ว เหล่าสัตว์จงหลีกไป ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้ง ๗ พระองค์

โมรปริตร

มีพระรูปหนึ่งท่านข่มใจได้ยากเย็นด้วยว่าได้เห็นหญิงสาวแต่งองค์ทรงเครื่องงามพริ้ง เป็นความทุกข์อย่างยิ่งที่ใจต้องกระหวัดคิดถึงสาวเจ้าเสียทุกยามไปเมื่อเพื่อนพระเห็นอาการและทราบความก็ได้พามาเข้าเฝ้าพระศาสดา

พระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นธรรมดาที่จิตใจเธอจะหวั่นไหวเพราะเมื่อก่อนผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้ก็ยังหวั่นไหวเพราะเรื่องแบบเดียวกันนี้ ทำให้ลืมสาธยายมนต์คุ้มครองจนตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบาก

พระพุทธเจ้านำเรื่องมาประกอบเทศนาโดยกล่าวย้อนไปที่เมืองพาราณสี มีนกยูงสีทองอาศัยอยู่ในเทือกเขาลึกที่ต้องข้ามเขาเข้าไปถึงสามเทือกเขา ทุก ๆ วันเวลารุ่งสางนกยูงจะยืนบนยอดเขาที่สูงที่สุด หันหน้าไปทิศตะวันออก พอพระอาทิตย์ปรากฏ ก็สาธยายนอบน้อมพระอาทิตย์ และนอบน้อมผู้ไม่มีกิเลสคือพระพุทธเจ้าในอดีตให้คุ้มครองตนตลอดวัน จึงค่อยออกหากิน

เวลาพลบค่ำ นกยูงก็สาธยายพลางมองพระอาทิตย์ที่กำลังลับตาขอให้คุ้มครองตนตลอดคืน ด้วยการนอบน้อมทำให้แคล้วคลาดปลอดภัยมาตลอด

สถานการณ์เริ่มอันตรายต่อนกยูงทอง เมื่อพรานป่าคนหนึ่งไปเห็นเข้าแล้วกลับมาเล่าให้ลูกฟัง ลำพังเท่านี้ก็คงไม่ใช่ปัญหาหากไม่มีเหตุการณ์ทางพระราชวังมาประจวบกัน ช่วงเวลาเดียวกันนั้นพระเทวีองค์หนึ่งได้ทรงสุบินเห็นนกยูงทองแล้วไปทูลพระราชาว่าอยากได้นกยูงทองมาเป็นเพื่อนคุย

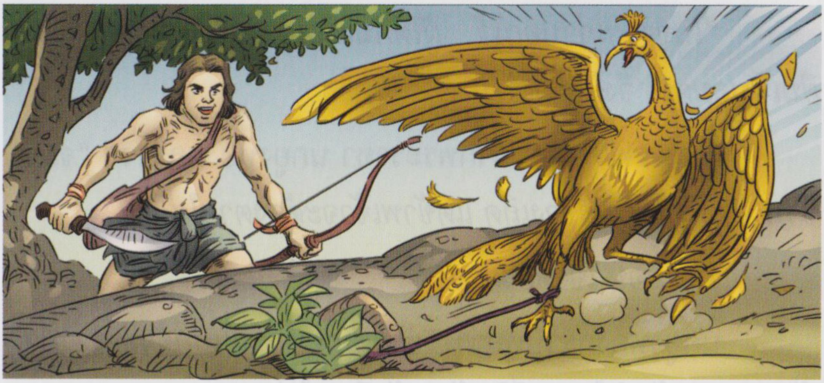

พระราชาสั่งให้พรานป่าทั้งเมืองรายงานตัวพร้อมกันแล้วตรัสเรื่องนกยูงทอง ลูกของพรานป่าคนที่เห็นนกยูงทองยืนยันว่ามีแน่นอน พ่อตนเพิ่งเห็นไม่นาน นั่นจึงเป็นที่มาของการออกค้นหาพร้อมด้วยคำสำทับจากพระราชาว่า จับเป็น ห้ามจับตาย

พรานป่าเข้าป่าไปดักบ่วงตามที่อยู่ที่หากินและที่ทั้งหมดก็จับไม่ได้ พยายามแล้วพยายามเล่าก็ไม่เป็นผล นกยูงทองรอดไปได้ทุกคราวด้วยอานุภาพมนต์ที่สาธยายช่วยคุ้มครอง การนี้กินเวลาเจ็ดปี เป็นเจ็ดปีที่ปลอดภัยสำหรับนกยูงทอง แต่เป็นเจ็ดปีที่เหนื่อยนักสำหรับพรานป่า เขาเสียชีวิตไปขณะที่ภารกิจนี้ยังไม่ลุล่วง และเจ็ดปีเดียวกันนี้ยังเป็นเจ็ดปีที่ช้ำใจรุนแรงสำหรับพระเทวีรุนแรงถึงกับสิ้นพระชนม์ด้วยความผิดหวัง ส่งผลเป็นความกริ้วของพระราชา พระองค์ทรงสั่งให้ทำจารึกแผ่นทองว่า มีนกยูงทองอยู่เทือกเขาที่สี่ ผู้ได้กินเนื้อมันจะไม่แก่ตาย อายุยืนเป็นอมตะ แล้วก็เสด็จสวรรคตตามพระเทวีไม่นาน

ข้อความในจารึกดึงดูดพระราชาพระองค์ใหม่ให้ตามจับนกยูงเพื่อสนองความเป็นอมตะ แต่ก็ไม่สามารถจับได้ จนล่วงเลยมาถึงรัชสมัยของพระราชาลำดับที่เจ็ด พรานป่าฝีมือดีถูกเรียกตัวและรับมอบภารกิจค้นหานกยูงทองต่อ นายพรานผู้รับคำสั่งไม่ได้ตรงไปจับเลยทีเดียว แต่เขาหานกยูงตัวเมียมาตัวหนึ่งแล้วฝึกมันให้ร้องและเต้นรำจนได้นางนกต่อที่สั่งได้ด้วยเพียงดีดนิ้วเท่านั้น จากนั้นเขาจึงพานางนกข้ามเขาไปยังที่อยู่ของนกยูงทอง

รุ่งสางที่ยอดเขาสูง นกยูงทองมองไปทางทิศตะวันออก รอเวลาที่ดวงอาทิตย์จะพ้นแนวเขามาในอีกไม่นาน ฟากพรานป่าที่เสร็จจากวางบ่วงก็ปล่อยนกต่อออกเดิน

ดวงอาทิตย์ส่องแสงฉายนำมา เมื่อพรานป่าดีดนิ้วเปาะ นางนกก็ส่งเสียงเป็นเพลงน่าฟัง เสียงร้องของนางนกยูงถึงแม้ไม่ใช่เสียงเรียก แต่ก็สามารถเรียกนกยูงทองมาหาได้ในทันที และบ่วงบาศก็รัดอิสรภาพเอาไว้ทันทีพร้อมกับที่พระอาทิตย์โผล่มานั่นเอง

นกยูงทองกำลังจะกล่าวคำนอบน้อมอยู่แล้วเทียว แต่จิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัวไปเสียก่อนจึงไม่ได้แคล้วคลาดเช่นทุกคราว

พรานป่านำนกยูงทองเคราะห์ร้ายออกจากภูเขามาถึงในวังทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อพระราชาทอดพระเนตรเห็นนกยูงที่มีสีสันสวยงามแปลกตาเช่นนั้น ก็ทรงแย้มพระสรวลอย่างพึงพอพระทัย

“ข้าแต่มหาราช เหตุใดจึงต้องมีรับสั่งให้จับข้าพเจ้า” นกยูงทองถามเป็นคำแรกหลังจากเกาะบนกิ่งไม้ประดับที่พระราชาให้เจ้าหน้าที่นำมาตั้ง

"ในจารีกเก่าบอกไว้ ผู้ได้กินเนื้อเจ้าจะไม่แก่ตาย มีอายุยืนเป็นอมตะ จึงได้จับเจ้ามา"

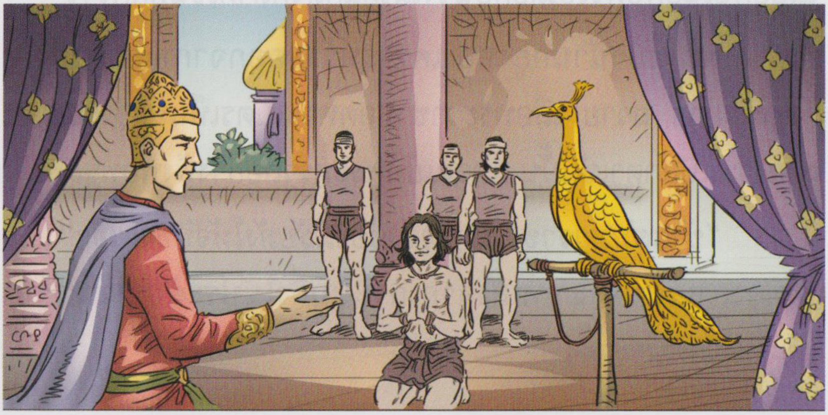
เมื่อทราบคำตอบจากพระราชา นกยูงทองกล่าวว่า *"จะกินข้าพเจ้าหรือไม่กินก็ช่างเถิด แต่ข้าพเจ้าจะต้องตายใช่ไหม"*

"แน่นอน เจ้าต้องตาย"

นกยูงทองกราบทูลว่า *"ข้าแต่มหาราช เมื่อข้าพเจ้าเองยังต้องตาย แล้วทำไมคนที่กินข้าพเจ้าถึงจะไม่ตาย"*

พระราชาเงียบไปพักหนึ่งแล้วตรัสตอบนกว่า *"ก็เพราะเจ้าเป็นนกยูงทอง ผู้ได้กินเนื้อเจ้าจึงไม่ตาย"*

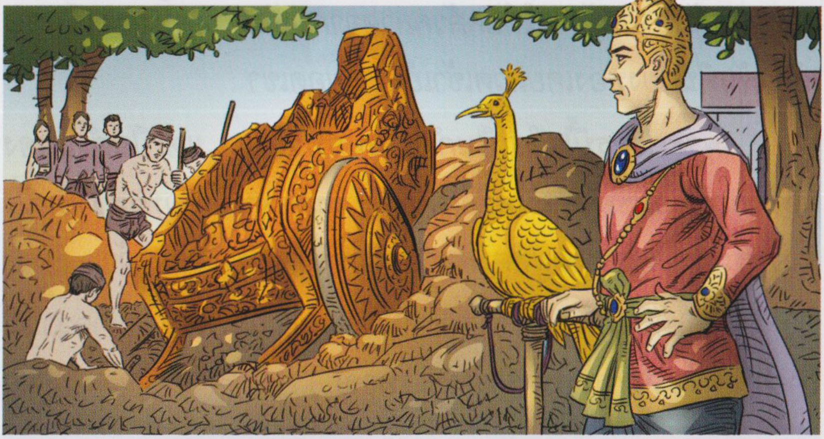
"ข้าแต่มหาราช ข้อที่ข้าพเจ้ามีสีทองนี้ ก็มีสาเหตุอยู่ ข้าพเจ้าเคยเป็นพระเจ้าจักรพรรดิครองเมืองพาราณสีนี้ ตอนนั้นข้าพเจ้าได้รักษาศีลห้าและแนะนำประชาชนให้รักษาศีลด้วย พอสิ้นชีวิตแล้วไปบังเกิดบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หมดอายุในสวรรค์ก็เกิดเป็นนกยูงตามบาปกรรมส่งผลมา และผลบุญจากการรักษาศีลนั้นเองที่ทำให้มีสีทอง"

"แล้วเราจะเชื่อได้อย่างไร ใครจะยืนยันได้ว่า เจ้าเคยเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ" พระราชาตรัสหลังจากฟังเรื่องที่นกยูงทองเล่า

"ข้าแต่มหาราช ครั้งข้าพเจ้าเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ มีราชรถคันใหญ่ ตอนนี้รถก็ยังอยู่ จมอยู่ในสระอุทยาน ขอจงทรงโปรดให้นำขึ้นมาเถิด"

พอดำเนินการขุดค้นและยกขึ้นมาบนบกก็เป็นราชรถคันใหญ่จริงอย่างนกยูงทองว่า และนั่นเป็นหลักฐานที่มีน้ำหนักพอที่พระราชาจะทรงเชื่อถือได้

นกยูงทองจึงกล่าวกถาธรรมถวายพระราชาว่า *"ข้าแต่มหาราช ธรรมที่ปรุงแต่งทั้งหมด นอกจากพระอมตมหานิพพานแล้ว ก็ล้วนแต่ไม่เที่ยง สิ้นไปกับเสื่อมไปตามธรรมดา ที่มีก็กลายเป็นไม่มี"* และเล่าเรื่องศีลห้าและอานิสงส์ แนะนำให้พระราชาตั้งอยู่ในศีลธรรม

ธรรมกถาที่นกยูงทองแสดงเป็นที่พอพระทัยพระราชายิ่งนัก ด้วยว่าได้ยังแสงศรัทธาและปัญญาให้เกิดขึ้นในชีวิตของพระราชา และรวมไปถึงประชาชนทั้งปวง

นกยูงทองได้รับการเลี้ยงดูและได้รับสิ่งของบูชาธรรมมากมาย แต่ก็ได้มอบถวายของทั้งหมดแด่พระราชา สามวันต่อมา นกยูงทองก็กราบบังคมลาพระราชา กระพือปีกนำร่างตนขึ้นกลางอากาศ โบยบินไปโดยมุ่งหน้าสู่ยอดเขาเดิม

เรื่องราวที่พระพุทธเจ้านำมาประกอบเทศนาที่ทำให้พระภิกษุต้นเรื่องบรรลุพระอรหันตธรรม คือที่มาของ ***โมรปริตร*** *ที่มีอานุภาพคุ้มครองผู้สวดให้แคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งปวง เป็นบทเดียวกับที่นกยูงทองเคยสวดเช้าเย็นบนยอดเขา*

พระปริตรนี้ไม่ใช่เป็นคำของนกทั่วไป แต่เป็นคำแสดงความนอบน้อมของพระโพธิสัตว์ เพราะนกยูงทองคือพระชาติหนึ่งของพระพุทธเจ้า และผู้ที่ตรัสพระปริตรนี้ก็คือพระพุทธเจ้า

ขอให้มีศีลห้าและธรรมะที่มั่นคงสม่ำเสมอในการทำความดี ถึงอานิสงส์แห่งพระปริตรธรรมนี้ เทอญ.

บทขัดโมรปริตร

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง โมระโยนิยัง
เยนะ สังวิหิตารักขัง มะหาสัตตัง วะเนจะรา.
จิรัสสัง วายะมันตาปิ เนวะ สักขิงสุ คัณ์หิตุง
พ๎รัห๎มะมันตันติ อักขาตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

พวกพรานไพรแม้พยายามอยู่ช้านาน ก็ไม่สามารถจับพระมหาสัตว์ ผู้บังเกิดในกำเนิดแห่งนกยูงทอง ผู้บำเพ็ญบารมีเพื่อจะบรรลุพระสัพพัญญุตญาณ ผู้คุ้มครองตนอย่างดีแล้วด้วยพระปริตรใด ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตร ที่พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่าเป็นมนต์อันประเสริฐนั้น เทอญ.

บทโมรปริตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา

หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส

ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง

ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง.

พระอาทิตย์ผู้เป็นดวงตาของจักรวาล ผู้ยิ่งใหญ่แห่งแสงสว่างพระองค์นี้ ทรงพระรัศมีสีทองสาดส่องปฐพี เสด็จอุทัยขึ้นไป เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระอาทิตย์พระองค์นั้น ผู้ทรงพระรัศมีสีทองสาดส่องปฐพี ข้าพเจ้าทั้งหลายอันพระองค์คุ้มครองดีแล้วในวันนี้ พึงอยู่เป็นสุขตลอดวัน

เย พ๎ราห๎มะณา เวทะคู สัพพะธัมเม

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ

นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา

อิมัง โส ปะริตตัง กัต๎วา โมโร จะระติ เอสะนา.

พระพุทธเจ้าเหล่าใดผู้ทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้น จงรับการนอบน้อมของข้าพเจ้า อนึ่ง ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นโปรดคุ้มครองข้าพเจ้าด้วย ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแด่พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าเหล่านั้นผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อมแด่วิมุตติธรรม เมื่อนกยูงนั้นสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงเที่ยวไปแสวงหาอาหาร

อเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง.

พระอาทิตย์ผู้เป็นดวงตาของจักรวาล ผู้ยิ่งใหญ่แห่งแสงสว่างพระองค์นี้ ทรงพระรัศมีสีทองสาดส่องปฐพี เสด็จอัสดงคตไป เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระอาทิตย์พระองค์นั้น ผู้ทรงพระรัศมีสีทองสาดส่องปฐพี ข้าพเจ้าทั้งหลายอันพระองค์คุ้มครองดีแล้วในวันนี้ พึงอยู่เป็นสุขตลอดราตรี

เย พ์ราห์มะณา เวทะคู สัพพะธัมเม

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ

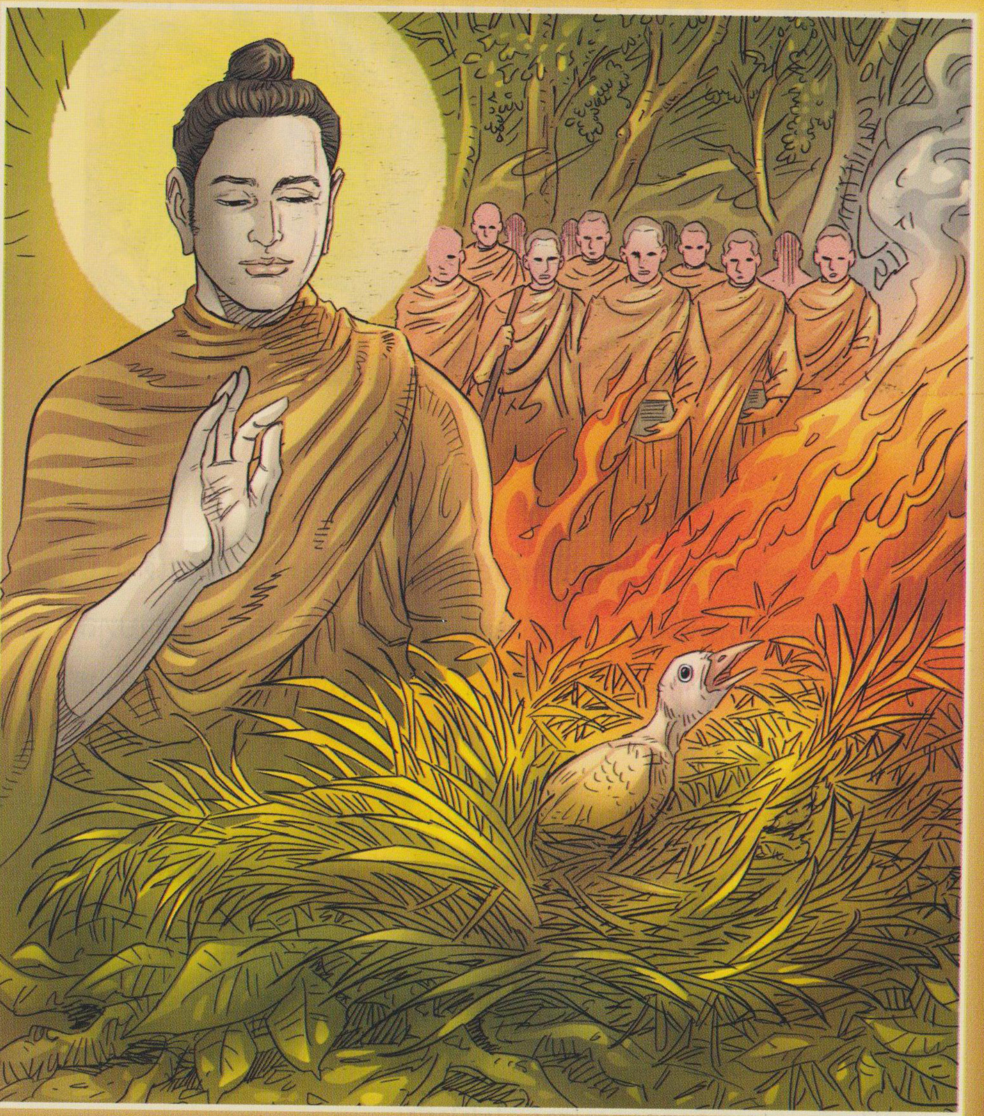
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา

อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร วาสะมะกัปปะยิ.

พระพุทธเจ้าเหล่าใดผู้ทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้น จงรับการนอบน้อมของข้าพเจ้า อนึ่ง ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นโปรดคุ้มครองข้าพเจ้าด้วย ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแด่พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าเหล่านั้นผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อมแด่วิมุตติธรรม เมื่อนกยูงนั้นสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงนอน

วัฏฏกปริตร

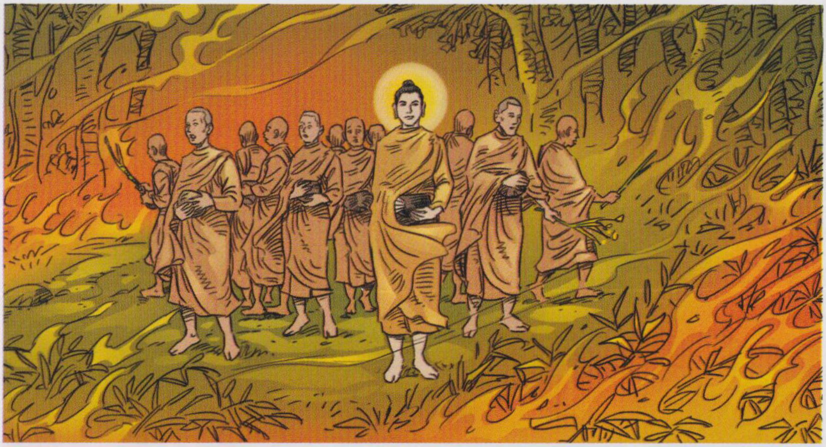
พระอานนทเถระถือผ้าสังฆาฏิของพระพุทธเจ้าเดินไปหยุดที่เหมาะสมที่หนึ่ง วางสังฆาฏิลงกับพื้นแล้วคลี่ปู กราบทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าให้ประทับนั่ง พระสงฆ์ทั้งหมดนั่งรายล้อมพระพุทธเจ้า

ทั่วบริเวณที่ไกลออกไปเห็นแต่รอยไหม้เกรียม เปลวควันสีเทาเข้มลอยขึ้นสู่กลางอากาศ เวลาลมตีควันก็กระพือกันทีหนึ่ง

เช้าวันนี้พระพุทธเจ้าเสด็จไปบิณฑบาตนอกเมืองมคธ หลังจากทรงทำภัตกิจ ณ ที่หนึ่งแล้วก็เสด็จกลับ โดยมีพระสงฆ์จำนวนมากร่วมสายทางมาด้วย ทางที่ปลอดภัยดีเมื่อขามา แต่ขากลับได้เป็นดังทะเลเพลิงด้วยว่าปรากฏไฟป่าขึ้น

ไฟป่าลุกลามกินต้นไม้ใบหญ้าอย่างรวดเร็วและร้อนแรง แต่ที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือมันได้โอบล้อมพระพุทธเจ้าและหมู่พระสงฆ์เอาไว้

ไอร้อนที่เริ่มผ่าวแรงและเสียงปะทุปุปะดังลั่นทำให้พระสงฆ์หวั่นกลัว บางรูปหยิบตะบันไฟจะตีจุดไฟขึ้นเผาคุม จะใช้ไฟต้านไฟ แต่พระก็ห้ามกันไม่ให้จุด เรามากับพระพุทธเจ้า รีบไปหาพระพุทธเจ้ากันเถอะ

พระกลุ่มที่อยู่ข้างหน้าพระพุทธเจ้าก็ถอยกลับมาหาพระพุทธเจ้า ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งที่ตามหลังมาก็เร่งฝีเท้า ในที่สุดก็มารวมกันอยู่กลางทะเลเพลิงที่กำลังโหมกระพือโบกเปลวเร่งเร้าวูบวาบ แต่เมื่อไฟนั้นมาใกล้ก็กลับหยุดลงทันใด เว้นพื้นที่ไว้ประมาณ ๖๔๐ ตารางเมตร ที่พระพุทธเจ้ากับพระสงฆ์ยืนอยู่

เหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นนี้ทำให้พระสงฆ์กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า คุณของพระพุทธเจ้าช่างน่าอัศจรรย์จริง

พระพุทธเจ้าประทับนั่งบนผ้าสังฆาฏิที่พระอานนท์ปูถวาย แล้วตรัสว่า

"นี่เป็นกำลังของสัจจะ ไม่ใช่เพิ่งจะมีครั้งนี้นะ ในอดีตก็เคยมีมาแล้ว"

พระสงฆ์ที่นั่งแวดล้อมพระพุทธเจ้าตั้งสติฟังเรื่องที่พระพุทธเจ้าทรงนำมาเล่า *เป็นเรื่องของครอบครัวนกคุ้มที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก ลูกนกนั้นเป็นอดีตชาติหนึ่งของพระพุทธเจ้า*

ลูกนกคุ้มอยู่ในรังติดพื้นดิน มีพ่อแม่คาบอาหารมาป้อนเป็นปกติสุข แต่ป่าที่อยู่นั้นถึงฤดูร้อนก็จะเท่ากับเป็นฤดูไฟป่านั่นเทียว

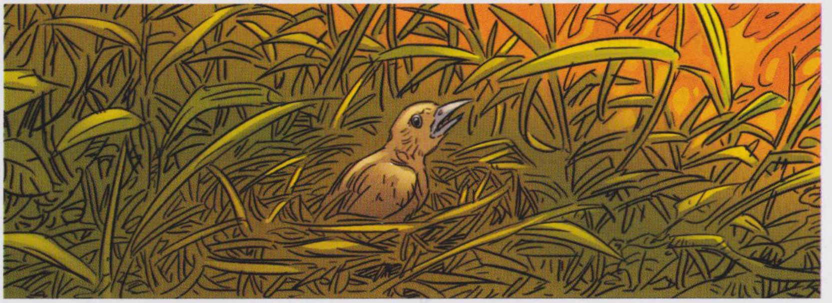
วันนี้หน้าแล้ง พ่อแม่นกออกหากินโดยไม่ลืมจะคาบอาหารมาฝากลูก แต่นกทั้งคู่ไม่สามารถกลับรังได้ เพราะไฟป่าลุกไหม้กั้นทางไป จนใจที่จะฝ่าไปหาลูกน้อยเพราะข้างหน้า มีแต่ไฟและไฟ

ไฟป่านั้นมีความเป็นอิสระอย่างยิ่ง ไม่มีสิ่งใดควบคุมหรือขวางกั้น มันสะบัดเปลวลิงโลดไปเรื่อย เมื่อได้ไหม้ลามไปแล้วก็มีแต่จะเพิ่มความแรงให้กับตัวมันเอง ศักยภาพการเผาผลาญทวีคูณขึ้นขณะต่อขณะ

นกนานาชนิดที่ทำรังอยู่บริเวณเดียวกันต่างส่งเสียงด้วยความหวาดผวาบินหนีตายกันจ้าละหวั่น

ลูกนกคุ้มรู้ได้ถึงสถานการณ์มหันตภัย ไอร้อนผะผ่าวมาถึงรัง ชะเง้อคอขึ้นมองเห็นแต่เปลวไฟลุกโชน

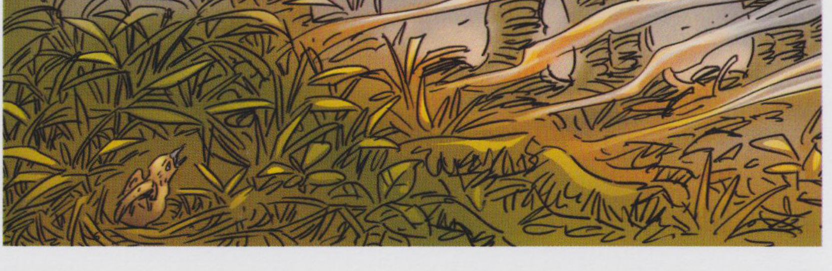

ลูกนกคุ้มทรงสติเอาไว้ ทำความระลึกไปในกุศลธรรม สิ่งที่เรียกว่า *ศีล* นั้นเป็นสิ่งที่มีคุณอยู่จริง สิ่งที่เรียกว่า *สัจจะ* ก็เป็นสิ่งที่มีคุณจริง *พระพุทธเจ้า* แต่ละพระองค์ที่ท่านนั่งตรัสรู้ที่ใต้ต้นไม้นั้น ท่านก็มีคุณความดีของท่าน *มีศีล สมาธิ ปัญญา มีสัจจะ* ธรรมะที่ท่านรู้แจ้งนั้นต้องมีคุณแน่นอน *ในตัวเราเอง* ก็ต้องมี *สัจจะ* อยู่แน่นอน เราควรอ้างเอา *สัจจะ* ของเราเพื่อกันไฟป่าเสีย

ลูกนกคุ้มน้อมใจระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าในอดีต ปรารภถึงภาวะอันเป็นสัจจริงในตัวของตนสามอย่าง คือ ปีกมี แต่ไม่สามารถบินไปได้ ขามี แต่เดินวิ่งไม่ได้ พ่อแม่มี แต่ตอนนี้ท่านไม่ได้อยู่ด้วย ขอให้ไฟป่าจงถอยไป

พลันไฟป่าก็ดับสนิทเหมือนจุ่มไฟฟืนลงในสระน้ำกว้างระยะจากรังนกคุ้ม ๒๔๐ ตารางเมตร เป็นพื้นที่ที่ปราศจากไฟ

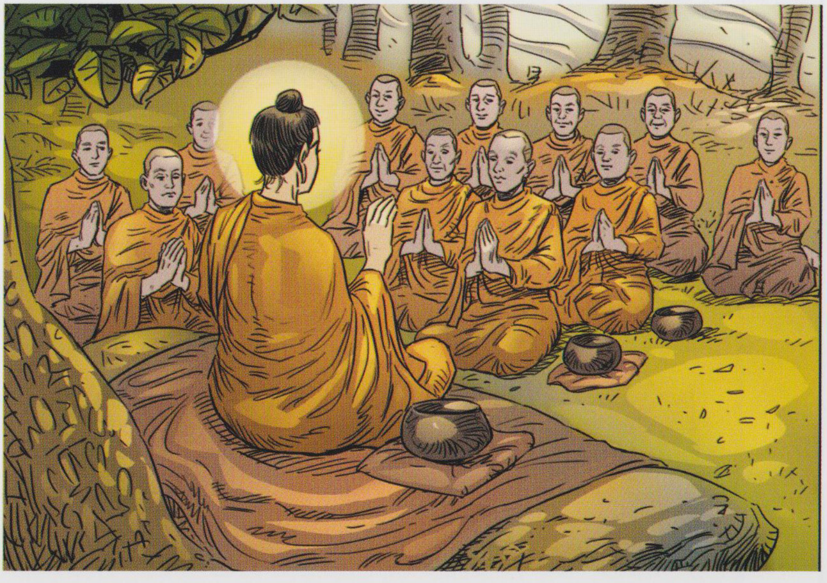

พระพุทธเจ้าตรัสบอกพระสงฆ์ว่า มิใช่กำลังแห่งสัจจะในปัจจุบันอย่างเดียว แต่เป็นสัจจะในอดีตด้วย ที่ที่ปลอดภัยจากไฟในตอนนี้ กับที่ที่เป็นรังนกคุ้มนั้น เป็นที่ที่เดียวกัน และเป็นที่ที่จะปลอดภัยจากอัคคีภัยตลอดไป

พระพุทธเจ้าแสดงธรรมคำสอนอันเป็นสัจธรรมต่อเนื่องไป

พอจบเทศนา พระสงฆ์แต่ละรูปก็บรรลุธรรมเป็นพระอริยสงฆ์

ขอให้ทรงไว้ซึ่งสัจจะ ขอให้เห็นแจ้งสัจธรรม ขอให้ปราศจากอัคคีภัยและภัยทั้งปวง ขอให้บรรลุถึงอานิสงส์ของพระปริตรนี้เทอญ.

บทขัดวัฏฏกปริตร

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง วัฏฏะชาติยัง
ยัสสะ เตเชนะ ทาวัคคิ มะหาสัตตัง วิวัชชะยิ.

ไฟป่าหลีกให้พระมหาสัตว์ ผู้บังเกิดในชาตินกคุ้ม ผู้บำเพ็ญบารมีเพื่อจะบรรลุพระสัพพัญญุตญาณ ด้วยเดชของพระปริตรใด

เถรัสสะ สาริปุตตัสสะ โลกะนาเถนะ ภาสิตัง
กัปปัฏฐายิง มะหาเตชัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรนั้น อันมีเดชมาก ดำรงอยู่ตลอดกัป ที่พระโลกนาถเจ้าทรงภาษิตไว้แก่พระสารีบุตรเถระเทอญ.

บทวัฏฏกปริตร

อัตถิ โลเก สีละคุโณ　　สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ　　สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง.

คุณแห่งศีล ความสัตย์ ความหมดจด พระสัพพัญญูพุทธเจ้าผู้ประกอบด้วยความเอ็นดูกรุณา ปรากฏอยู่จริงในโลก ด้วยความจริงนั้น เราจักทำสัจกิริยาอันยอดเยี่ยม

อาวัชชิต๎วา ธัมมะพะลัง　　สะริต๎วา ปุพพะเก ชิเน
สัจจะพะละมะวัสสายะ　　สัจจะกิริยะมะกาสะหัง.

เราน้อมนึกถึงอานุภาพแห่งพระธรรม ระลึกถึงพระชินเจ้าทั้งหลายในปางก่อนแล้ว อาศัยอานุภาพแห่งความจริง ได้ทำสัจ-วาจา (ดังนี้ว่า)

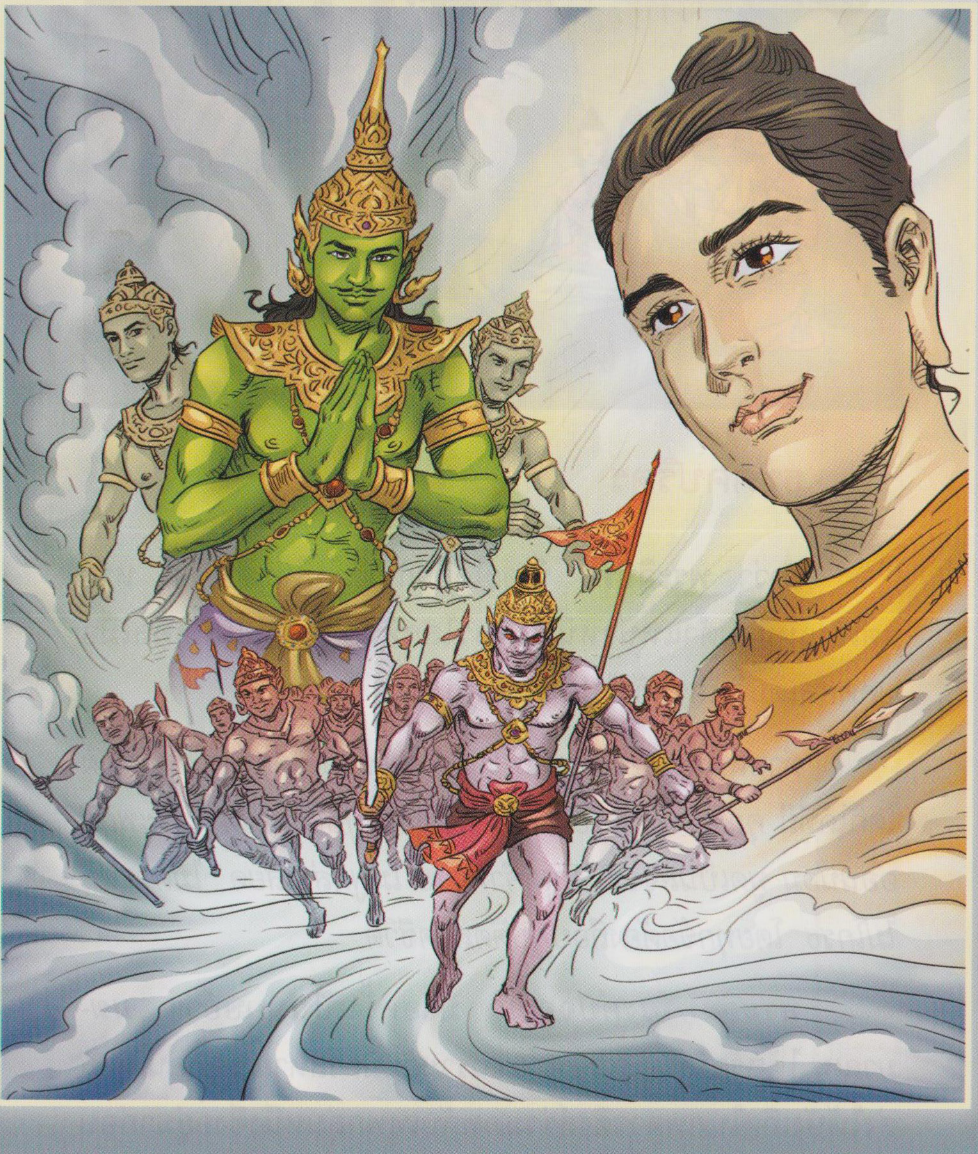
สันติ ปักขา อะปะตะนา　　สันติ ปาทา อะวัญจะนา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา　　ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ.

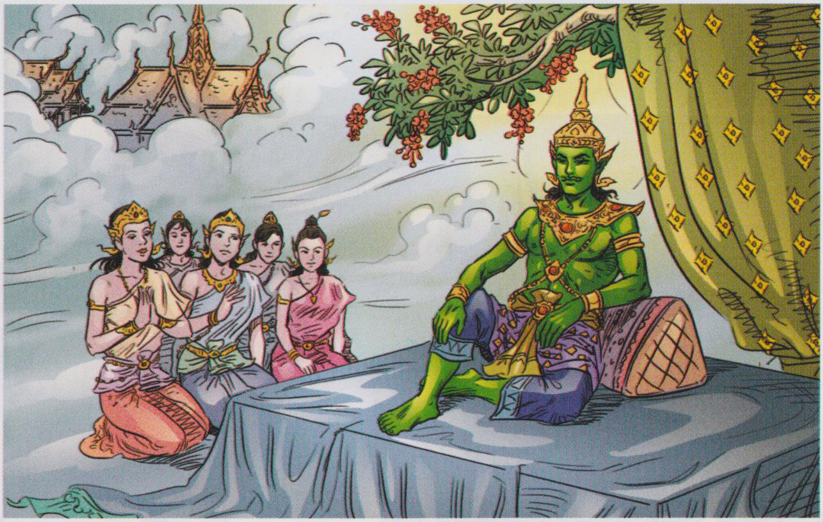
ปีกทั้งสองของเรามีอยู่ แต่ก็บินไม่ได้ เท้าทั้งสองของเรามีอยู่ แต่ก็เดินไม่ได้ อนึ่ง มารดาบิดาก็บินหนีไปแล้ว ดูก่อนไฟขอท่านจงหลีกไปเถิด

สะหะ สัจเจ กะเต มัย์หัง มะหาปัชชะลิโต สิขี
วัชเชสิ โสฬะสะ กะรีสานิ อุทะกัง ปัต์วา ยะถา สิขี
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ เอสา เม สัจจะปาระมี.

เมื่อเราทำสัจวาจาเช่นนี้แล้ว ไฟที่ลุกโชติช่วงอยู่ ก็ดับไปเป็นพื้นที่ถึง ๑๖ กรีสะ ในทันที ดั่งไฟตกถึงน้ำดับไป ฉะนั้น สิ่งอื่นใดที่เสมอกับความสัตย์ของเราไม่มี นี้เป็นสัจบารมีของเรา.

ธชัคคปริตร

คำว่า **พระอินทร์** ที่เคยได้ยินกันนั้นไม่ใช่ชื่อบุคคล หากแต่เป็นเหมือนตำแหน่งหนึ่งในเทวโลกที่มีการเปลี่ยนบุคคลเมื่อบุคคลเดิมสิ้นอายุขัยไปจากภพภูมิ

ตำแหน่งพระอินทร์นั้น เป็นตำแหน่งที่เปิดกว้าง รองรับผู้ใดก็ได้ที่มี *คุณสมบัติ ๗ ประการ คือ เลี้ยงดูบิดามารดา ประพฤติอ่อนน้อม พูดเป็นสัจจะ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ไม่ตระหนี่ ไม่โกรธ โดยทุกข้อต้องถือปฏิบัติตลอดชีวิต*

พระอินทร์องค์ปัจจุบัน มีชื่อครั้งเป็นมนุษย์ว่า *มฆมาณพ* ได้สร้างสาธารณประโยชน์ร่วมกับมิตรสหาย ๓๒ คน กุศลส่งให้บังเกิดในภพดาวดึงส์ร่วมภพกับเทพกลุ่มหนึ่งซึ่งอยู่มาก่อนหน้า

ในงานสันทนาการต้อนรับผู้มาใหม่ เทพกลุ่มเก่านำสุรามาดื่มจนเมามาย กลุ่มใหม่ที่ทำทีแกล้งดื่มยังมีสติเต็มดีอยู่ก็จับเหวี่ยงเทพกลุ่มเดิมไปจากภพ เหล่าเทพผู้เมามายไม่ถึงกับเดือดร้อนเสียทีเดียวเมื่อบุญกุศลที่พวกเขาเคยทำมาได้บันดาลให้ได้ที่ที่หนึ่งเป็นที่อยู่อาศัย บทเรียนจากการเมามายจนต้องสูญเสียถิ่นอาศัยอันแสนสุข ทำให้พวกเขาตั้งใจว่าจะไม่เสพสุราอีกต่อไป นั่นคือที่มาของคำว่า *อสุร* ที่หมายถึง *เทพอสุรา* กลุ่มนี้

ความเป็นอยู่ในภพอสูรอาจน้อยกว่าในดาวดึงส์บ้างในบางเรื่อง แต่ศักดิ์และสิทธิ์ของความเป็นทิพย์ที่ทัดเทียมกันทำให้เทพอสูรพอลืมความเจ็บปวดที่ตนถูกกระทำได้บ้าง แต่ถึงฤดูที่ดอกแคฝอยผลิดอกเมื่อใด บาดแผลในใจก็กำเริบเมื่อนั้น เพราะคิดไปถึงดอกปาริฉัตรอันเป็นทิพย์ที่เคยได้ชื่นชมในดาวดึงส์สวรรค์

ดอกแคฝอยที่แย้มบานเหมือนเป็นสัญญาณให้อสูรกรีฑาทัพบุกแดนสวรรค์ ขณะที่พระอินทร์ที่มีอำนาจเต็มก็เตรียมการวางกำลังไว้ห้าด่าน โดยมีท้าวจตุโลกบาลสี่พระองค์เป็นด่านสุดท้ายที่รบยันรอพระอินทร์นำทัพเทวดาออกมาทำสงครามกับอสูร

พระพุทธเจ้าตรัสถึงวิธีการที่พระอินทร์ใช้ปลุกใจเทวดาที่มีความหวั่นกลัวเมื่อต้องสู้ศึกกับอสูรว่า พระอินทร์แนะนำให้เหล่าเทพบริวารมองดูยอดธงชัยของจอมทัพและแม่ทัพผู้เกรียงไกรกลางสมรภูมิสวรรค์

จากนั้นพระพุทธองค์ตรัสผลลัพธ์ของวิธีการดังกล่าวว่าเทพที่หายกลัวก็มี เทพที่ยังกลัวก็มี เพราะเทพจอมทัพและเทพแม่ทัพยังมีความโลภ โกรธ และหลงอยู่ เมื่อเทียบกับการที่ภิกษุผู้ปฏิบัติธรรมต้องต่อสู้กับความกลัว ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้ภิกษุระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะพระพุทธเจ้าไม่มีความโลภ ไม่มีความโกรธ ไม่มีความหลง จึงทำให้ผู้ระลึกปราศจากความกลัวทุกประการ

ขอให้พ้นจากความโลภ โกรธ หลง บรรลุอานิสงส์แห่งพระปริตรนี้ เทอญ.

บทขัดธชัคคปริตร

ยัสสานุสสะระเณนาปิ อันตะลิกเขปิ ปาณิโน
ปะติฏฐะมะธิคัจฉันติ ภูมิยัง วิยะ สัพพะทา.

เพราะการระลึกถึงพระปริตรใด สัตว์ทั้งหลายแม้นั่งในอากาศ ย่อมได้ที่พึ่งดุจนั่งอยู่บนพื้นดินในกาลทุกเมื่อ

สัพพูปัททะวะชาลัม์หา ยักขะโจราทิสัมภะวา
คะณะนา นะ จะ มุตตานัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

อนึ่ง สัตว์ทั้งหลายผู้พ้นจากข่ายแห่งอุปัทวันตรายทั้งปวงอันเกิดจากยักษ์และโจรเป็นต้น นับจำนวนไม่ได้ ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรนั้น เทอญ.

บทธชัคคปริตร

เอวัมเม สุตัง.

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้

เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม.

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ใกล้เมืองสาวัตถี

ตัต๎ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ.

ณ ที่นั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย

ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง.

ภิกษุเหล่านั้นทูลรับพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า พระพุทธเจ้าข้า

ภะคะวา เอตะทะโวจะ.

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระพุทธพจน์ดังนี้ว่า

ภูตะปุพพัง ภิกขะเว เทวาสุระสังคาโม สะมุปัพ์ยุฬ์โห อะโหสิ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นานมาแล้ว ได้เกิดสงครามระหว่างเทวดากับอสูรขึ้น

อะถะ โข ภิกขะเว สักโก เทวานะมินโท เทเว ตาวะติงเส อามันเตสิ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ครั้งนั้น ท้าวสักกะจอมเทพรับสั่งกับทวยเทพชั้นดาวดึงส์ว่า

สะเจ มาริสา เทวานัง สังคามะคะตานัง อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา.

ดูก่อนท่านผู้ปราศจากทุกข์ ถ้าความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า พึงเกิดขึ้นแก่ท่านทั้งหลาย ผู้เป็นเทพกำลังเข้าสงคราม

มะเมวะ ตัส์มิง สะมะเย ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.

ในขณะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงของเรานั่นเทียว

มะมัง หิ โว ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ.

เพราะเมื่อท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงของเราอยู่ ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใด จักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

โน เจ เม ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ,

ถ้าท่านทั้งหลายไม่แหงนดูยอดธงของเรา

อะถะ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.

ในลำดับนั้น ขอให้ท่านทั้งหลาย แหงนดูยอดธงของท้าวปชาบดีจอมเทพเถิด

ปะชาปะติสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ.

เพราะเมื่อท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงท้าวปชาบดีจอมเทพอยู่ ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใดจักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

โน เจ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.

ถ้าท่านทั้งหลายไม่แหงนดูยอดธงของท้าวปชาบดีจอมเทพ

อะถะ วะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.

ในลำดับนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงของท้าววรุณจอมเทพเถิด

วะรุณัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ.

เพราะเมื่อท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงท้าววรุณจอมเทพอยู่ ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใดจักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

โน เจ วะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.

ถ้าท่านทั้งหลายไม่แหงนดูยอดธงของท้าววรุณจอมเทพ

อะถะ อีสานัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.

ในลำดับนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงของท้าวอีสานจอมเทพเถิด

อีสานัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะตีติ.

เพราะเมื่อท่านทั้งหลายแหงนดูยอดธงท้าวอีสานจอมเทพอยู่ ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใดจักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

ตัง โข ปะนะ ภิกขะเว สักกัสสะ วา เทวานะมินทัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อเทวดาทั้งหลายแหงนดูยอดธงของท้าวสักกะจอมเทพนั้นอยู่ก็ดี

ปะชาปะติสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง,

แหงนดูยอดธงของท้าวปชาบดีจอมเทพอยู่ก็ดี

วะรุณัสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง,

แหงนดูยอดธงของท้าววรุณจอมเทพอยู่ก็ดี

อีสานัสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง,

แหงนดูยอดธงของท้าวอีสานจอมเทพอยู่ก็ดี

ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยเยถาปิ โนปิ ปะหิยเยถะ.

ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้าอันใด จักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้น หายไปบ้าง ไม่หายไปบ้าง

ตัง กิสสะ เหตุ.

ข้อนั้นเพราะเหตุอะไร

สักโก หิ ภิกขะเว เทวานะมินโท อะวีตะราโค อะวีตะโทโส อะวีตะโมโห ภิรุ ฉัมภี อุตราสี ปะลายีติ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะท้าวสักกะจอมเทพยังไม่ปราศจากราคะ ไม่ปราศจากโทสะ ไม่ปราศจากโมหะ ยังมีความกลัว มีความหวาดหวั่น มีความสะดุ้ง มีการลบหนีเป็นธรรมดา

อะหัญจะ โข ภิกขะเว เอวัง วะทามิ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ส่วนเราตถาคตจะขอกล่าวอย่างนี้ว่า

สะเจ ตุม์หากัง ภิกขะเว อะรัญญะคะตานัง วา รุกขะมูละคะตานัง วา สุญญาคาระคะตานัง วา, อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า พึงเกิดขึ้นแก่เธอทั้งหลาย ผู้อยู่ในป่าก็ดี อยู่ที่โคนไม้ก็ดี อยู่ในเรือนว่างก็ดี

มะเมวะ ตัส๎มิง สะมะเย อะนุสสะเรยยาถะ.

ในขณะนั้น ขอให้เธอทั้งหลายพึงพร่ำระลึกถึงเราตถาคตนั่นเทียวว่า

อิติปิ โส ภะคะวา

เพราะเหตุนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ

สุคะโต,

เป็นผู้เสด็จไปดีแล้วและผู้ตรัสดีแล้ว

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นสารถีผู้ฝึกบุรุษที่ควรฝึก ไม่มีใครยิ่งกว่า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทโธ,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ภะคะวาติ.

เป็นผู้ทำลายกิเลสและบาปธรรมทั้งปวง เป็นผู้จำแนกธรรม

มะมัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเมื่อเธอทั้งหลาย พร่ำระลึกถึงเราตถาคตอยู่ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใด จักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

โน เจ มัง อะนุสสะเรยยาถะ.

ถ้าเธอทั้งหลายไม่พร่ำระลึกถึงเราตถาคต

อะถะ ธัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ.

ในลำดับนั้น เธอทั้งหลายพึงพร่ำระลึกถึงพระธรรมว่า

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม.

พระธรรม อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว

สันทิฏฐิโก,

เป็นธรรมที่พระอริยบุคคลพึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิโก,

ไม่รอกาลให้ผล

เอหิปัสสิโก,

ควรเรียกให้มาดู

โอปะนะยิโก,

ควรน้อมมาไว้ในจิตของตน

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

เป็นธรรมที่วิญญูชนพึงรู้ได้เฉพาะตน.

ธัมมัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเมื่อเธอทั้งหลาย พร่ำระลึกถึงพระธรรมอยู่ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใด จักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

โน เจ ธัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ.

ถ้าเธอทั้งหลายไม่พร่ำระลึกถึงพระธรรม

อะถะ สังฆัง อะนุสสะเรยยาถะ.

ในลำดับนั้น เธอทั้งหลายพึงพร่ำระลึกถึงพระสงฆ์ว่า

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดี

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติตรง

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติเพื่อพระนิพพาน

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติสมควร

ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

ท่านเหล่านั้น คือบุรุษ ๔ คู่ กล่าวคือ พระอริยบุคคล ๘ จำพวก

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละพระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย,

เป็นผู้ควรรับปัจจัยสี่ที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย,

เป็นผู้ควรรับสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลิกะระณีโย,

เป็นผู้ที่ชาวโลกทั้งปวงควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญัุกเขตตัง โลกัสสาติ.

เป็นนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า.

สังเฆ หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง, ยัง ภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะเมื่อเธอทั้งหลายพร่ำระลึกถึงพระสงฆ์อยู่ ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้า อันใด จักเกิดขึ้น ความกลัวเป็นต้นนั้นจักหายไป

ตัง กิสสะ เหตุ.

ข้อนั้นเพราะเหตุอะไร

ตะถาคะโต หิ ภิกขะเว อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วีตะราโค วีตะโทโส วีตะโมโห อะภิรุ อัจฉัมภี อะนุต์ราสี อะปะลายีติ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะตถาคตเป็นผู้ไกลจากกิเลส ผู้ควรแก่ปัจจัยสี่และการบูชา ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบด้วยตนเอง เป็นผู้ปราศจากราคะ ปราศจากโทสะ ปราศจากโมหะ ไม่มีความกลัว ไม่มีความหวาดหวั่น ไม่มีความสะดุ้ง ไม่มีการลบหนีเป็นธรรมดา

อิทะมะโวจะ ภะคะวา, อิทัง วัต์วานะ สุคะโต, อะถาปะรัง เอตะทะโวจะ สัตถา

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสชัคคปริตรนี้แล้ว พระสุคตเจ้าครั้นตรัสอย่างนี้แล้ว พระศาสดาได้ตรัสพระคาถานี้ต่อไปว่า

อะรัญเญ รุกขะมูเล วา สุญญาคาเร วะ ภิกขะโว
อะนุสสะเรถะ สัมพุทธัง ภะยัง ตุม์หากะ โน สิยา.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อเธอทั้งหลายอยู่ในป่าก็ดี อยู่ที่โคนไม้ก็ดี อยู่ในเรือนว่างก็ดี เธอทั้งหลายพึงหมั่นระลึกถึงพระสัมพุทธเจ้า แล้วเธอทั้งหลายจะไม่มีความกลัว

โน เจ พุทธัง สะเรยยาถะ โลกะเชฏฐัง นะราสะภัง
อะถะ ธัมมัง สะเรยยาถะ นิยยานิกัง สุเทสิตัง.

หากเธอทั้งหลายไม่หมั่นระลึกถึงพระพุทธเจ้า ผู้ยิ่งใหญ่ของชาวโลก ผู้ประเสริฐกว่านรชน ในกาลนั้น เธอทั้งหลายก็พึงหมั่นระลึกถึงพระธรรม อันนำสัตว์ออกจากสังสารวัฏ ที่เราแสดงไว้ดีแล้ว

โน เจ ธัมมัง สะเรยยาถะ นิยยานิกัง สุเทสิตัง
อะถะ สังฆัง สะเรยยาถะ ปุญญักเขตตัง อะนุตตะรัง.

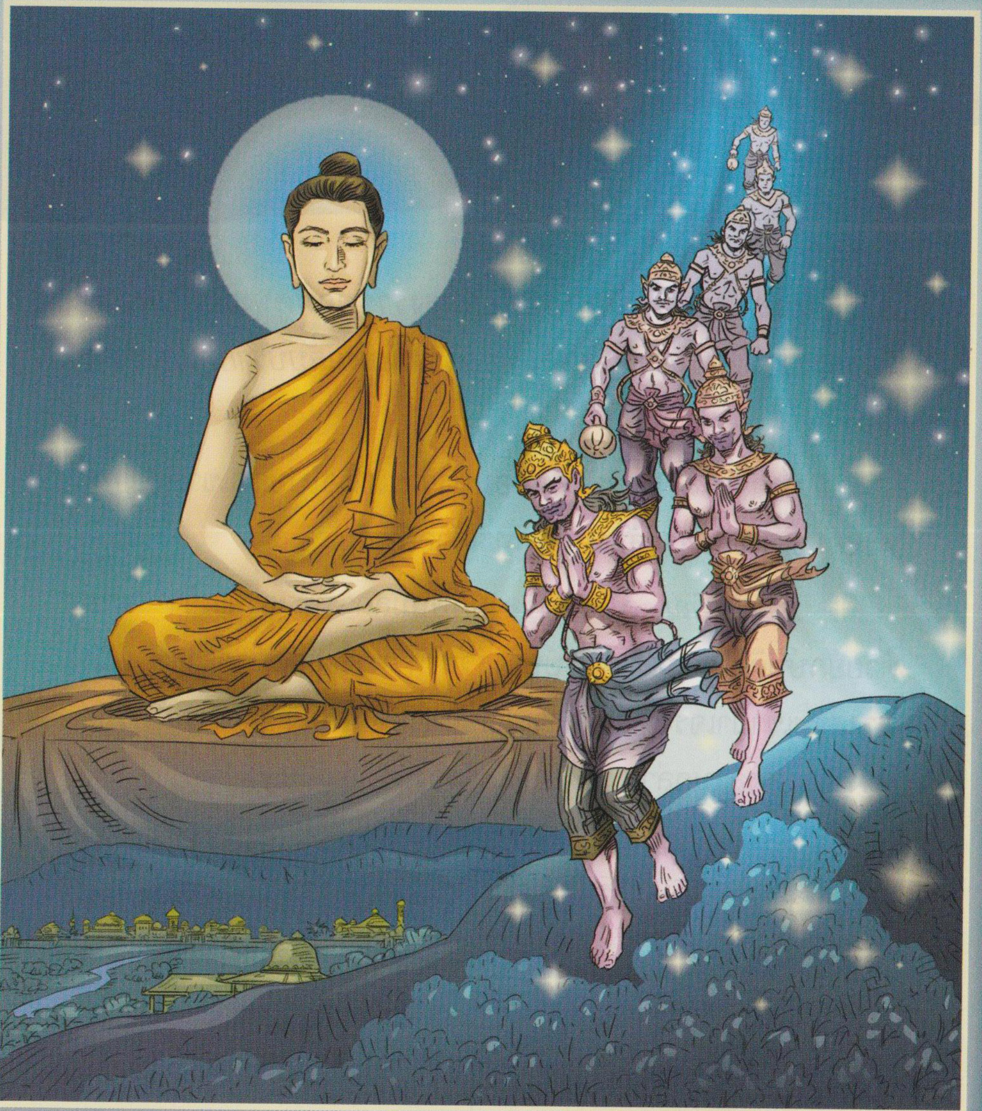
หากเธอทั้งหลายไม่หมั่นระลึกถึงพระธรรม อันนำสัตว์ออกจากสังสารวัฏ ที่เราแสดงไว้ดีแล้ว ในกาลนั้น เธอทั้งหลายก็พึงหมั่นระลึกถึงพระสงฆ์ ผู้เป็นนาบุญอันยอดเยี่ยม

เอวัง พุทธัง สะรันตานัง ธัมมัง สังฆัญจะ ภิกขะโว
ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส นะ เหสสะติ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความกลัว ความหวาดหวั่น หรือความขนพองสยองเกล้าจักไม่ปรากฏแก่เธอทั้งหลาย ผู้หมั่นระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ด้วยประการฉะนี้.

อาฏานาฏิยปริตร

ภูเขาใหญ่ห้าลูกที่โอบล้อมกรุงราชคฤห์ดูทะมึนในความมืดของราตรี ครั้นราวเที่ยงคืนที่ยอดเขาหนึ่งกลับปรากฏแสงสว่างเรือง

ท้าวจตุโลกบาลทั้งสี่พร้อมบริวารเสด็จไปยอดเขาคิชฌกูฏ พระคันธกุฎีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่นั่น

ท้าวเวสวัณ ประมุขของยักษ์นมัสการพระพุทธเจ้า ตามด้วยยักษ์ที่ติดตามมา ยักษ์บางส่วนไหว้พระพุทธเจ้าก่อนเข้าที่นั่ง บางส่วนเข้ามาเจรจานมัสการแล้วขอตัวออกไปนั่ง บางส่วนไหว้อยู่ห่าง ๆ บางส่วนกล่าวแนะนำตัวแล้วจึงนั่ง

ท้าวเวสวัณมหาราชประมุขของเหล่ายักษ์เองก็ทราบถึงความหลากหลายของบริวารตนเอง จึงกราบทูลถึงทัศนคติของยักษ์ที่มีต่อพระพุทธเจ้าว่า ประชากรยักษ์ทั้งหมดทั้งชั้นสูง ชั้นกลาง ชั้นต่ำ ก็มีทั้งที่ศรัทธาพระพุทธเจ้าและที่ไม่ศรัทธา เพราะพระพุทธ-เจ้าแสดงธรรมให้งดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ทำผิดในกาม พูดปด และดื่มสุรา ยักษ์บางพวกที่ยังประพฤติผิดจากคำสอนอยู่จึงไม่ชอบไม่ศรัทธาพระพุทธองค์

ท้าวเวสวัณแสดงความห่วงใยไปถึงสาวกของพระพุทธเจ้าที่บำเพ็ญเพียรปฏิบัติธรรมอยู่ในป่าลึก ซึ่งยักษ์ชั้นสูงบางกลุ่มชอบอยู่ป่าแบบนั้น และหากเป็นยักษ์ที่ไม่ศรัทธาพระพุทธเจ้าแล้วสาวกก็อาจเป็นอันตราย

ฉะนั้น เพื่อให้ยักษ์เลื่อมใส กลับใจมาคุ้มครองรักษาภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา จึงขอโอกาสถวาย ***อาฏานาฏิยปริตร*** *ไว้ให้ผู้สนใจได้ศึกษาและใช้สาธยาย*

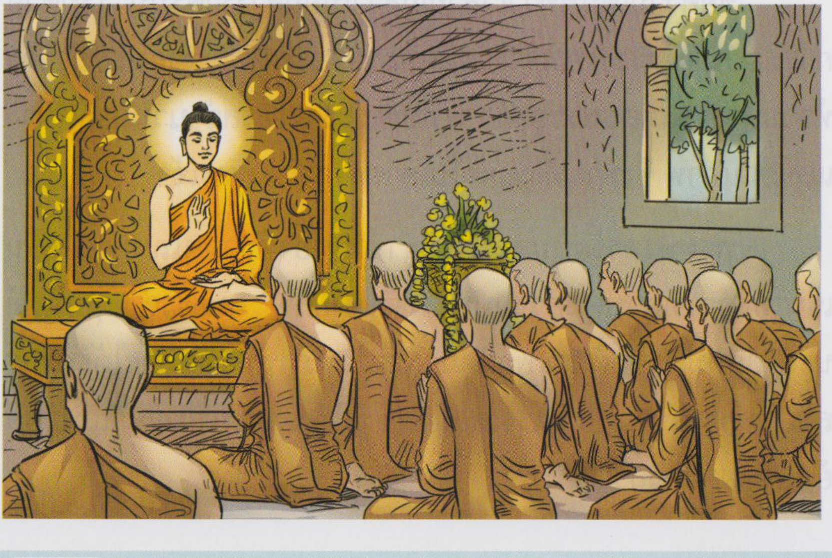
ข้อความเต็มที่ท้าวเวสวัณกล่าวเมื่อกลางราตรีนั้น เริ่มด้วยการนอบน้อมพระพุทธเจ้าในอดีตหลายพระองค์ จากนั้นกล่าวถึงท้าวมหาราชแต่ละพระองค์ พร้อมพระราชโอรสจำนวนมากที่ทรงแสนยานุภาพ ซึ่งท่านทั้งหมดนั้นเคารพรักพระพุทธเจ้า

พระปริตรนี้เป็นสนธิสัญญาร่วมของท้าวจตุโลกบาล เป็นเช่นโองการที่ควบคุมความประพฤติของยักษ์ คนธรรพ์ กุมภัณฑ์ นาค ทุกหมู่เหล่า ผู้ประพฤติคุกคามสวัสดิภาพบริษัทสี่จะได้รับการลงทัณฑ์ทางสังคมที่รุนแรงโดยมียักษ์ผู้มีตำแหน่งเป็นมหาเสนาบดียักษ์คอยสนองการ

จบจากการถวายพระปริตรแล้วท้าวมหาราชทั้งสี่ก็กราบลา กลุ่มยักษ์ที่ติดตามท้าวเวสวัณก็กราบลาพระพุทธเจ้าด้วยอาการเช่นเดียวกับตอนมา คือส่วนหนึ่งเข้ามาไหว้ไหว้แล้วหายวับไป ส่วนหนึ่งเข้ามารำลาสักพักแล้วหายวับไป ส่วนหนึ่งน้อมไหว้อยู่กับที่แล้วหายวับไป ส่วนหนึ่งกล่าวแนะนำตัวแล้วหายวับไป

วันนี้พระพุทธเจ้าตรัสเล่าเรื่องเมื่อคืนให้พระสงฆ์ฟังว่า *"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเล่าเรียนการรักษาอันชื่อว่าอาฏานาฏิยะ จงทรงไว้ซึ่งการรักษาอันชื่อว่าอาฏานาฏิยะ การรักษาอันชื่อว่าอาฏานาฏิยะประกอบด้วยประโยชน์ ย่อมเป็นไปเพื่อคุ้มครอง เพื่อรักษา เพื่อไม่เบียดเบียน เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกาทั้งหลาย"*

ขอให้บรรลุถึงอานิสงส์ของพระปริตรนี้ เทอญ.

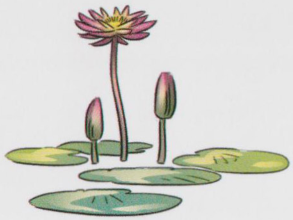

บทขัดอาฏานาฏิยปริตร

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จัณเฑหิ สะทา กิพพิสะการิภิ.
ปะริสานัญจะตัสสันนะ- มะหิงสายะ จะ คุตติยา
ยันเทเสสิ มะหาวีโร ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

พระพุทธเจ้าผู้แกล้วกล้าใหญ่ยิ่ง ทรงแสดงพระปริตรอันใด เพื่อความไม่เบียดเบียนกัน และเพื่อความคุ้มครองรักษาพุทธบริษัทสี่ อันเกิดจากหมู่อมนุษย์ผู้ดุร้าย ทำกรรมหยาบช้าทุกเมื่อ ไม่เลื่อมใสคำสอนของพระโลกนาถ อันบัณฑิตยกย่องว่าเป็นคำสอนที่ดี ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรนั้น เทอญ.

บทอาฏานาฏิยปริตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต
สิขิสสะปิ นะมัตถุ สัพพะภูตานุกัมปิโน.

ขอนอบน้อมแด่พระวิปัสสีพุทธเจ้า ผู้ทรงพระจักษุ ทรงพระสิริ ขอนอบน้อมแด่พระสิขีพุทธเจ้า ผู้ทรงอนุเคราะห์สัตว์ทั้งปวง.

เวสสะภุสสะ นะมัตถุ น์หาตะกัสสะ ตะปัสสิโน
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ มาระเสนัปปะมัททิโน.

ขอนอบน้อมแด่พระเวสสภูพุทธเจ้า ผู้ทรงชำระกิเลสได้แล้ว ผู้มีตบะ ขอนอบน้อมแด่พระกกุสันธพุทธเจ้า ผู้ทรงเอาชนะมารและกองทัพได้.

โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ พ์ราห์มะณัสสะ วุสีมะโต
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ.

ขอนอบน้อมแด่พระโกนาคมนพุทธเจ้า ผู้ลอยบาปแล้ว อยู่จบพรหมจรรย์ ขอนอบน้อมแด่พระกัสสปพุทธเจ้า ผู้หลุดพ้นแล้วจากกิเลสทั้งปวง.

อังคีระสัสสะ นะมัตถุ สัก์ยะปุตตัสสะ สิรีมะโต
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง.

ขอนอบน้อมแด่พระศากยบุตรพุทธเจ้า ผู้ทรงพระฉัพพรรณ-รังสี ผู้ทรงสิริ ผู้ทรงแสดงธรรมขจัดทุกข์ทั้งปวง.

เย จาปิ นิพพุตา โลเก ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
เต ชะนา อะปิสุณา มะหันตา วีตะสาระทา.

อนึ่ง พระอรหันต์เหล่าใดในโลก ดับกิเลสได้แล้ว รู้แจ้งตามความเป็นจริง พระอรหันต์เหล่านั้น ปราศจากวาจามุ่งร้าย ผู้ยิ่งใหญ่ ไม่สะทกสะท้าน.

หิตัง เทวะมะนุสสานัง ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
วิชชาจะระระณะสัมปันนัง มะหันตัง วีตะสาระทัง.

ท่านเหล่านั้นย่อมนอบน้อมพระโคตมพุทธเจ้าพระองค์ใด ผู้ทรงเกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ ผู้ยิ่งใหญ่ ไม่สะทกสะท้าน ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระ-โคตมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

นะโม เม สัพพะพุทธานัง อุปปันนานัง มะเหสินัง
ตัณหังกะโร มะหาวีโร เมธังกะโร มะหายะโส.

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ผู้ทรงแสวงหาพระธรรมอันยิ่งใหญ่ ผู้เสด็จอุบัติขึ้นแล้วทั้ง ๒๘ พระองค์ คือ พระตัณหังกรพุทธเจ้า ทรงเป็นวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ พระเมธังกรพุทธเจ้า ผู้มีพระยศใหญ่

สะระณังกะโร โลกะหิโต ทีปังกะโร ชุตินธะโร
โกณฑัญโญ ชะนะปาโมกโข มังคะโล ปุริสาสะโภ.

พระสรณังกรพุทธเจ้า ผู้ทรงเกื้อกูลแก่สัตว์โลก พระทีปังกรพุทธเจ้า ผู้ทรงพระปัญญารุ่งโรจน์ พระโกณฑัญญพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นพระประมุขของหมู่ชน พระมังคลพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นบุรุษผู้ประเสริฐ

สุมะโน สุมะโน ธีโร เรวะโต ระติวัฑฒะโน
โสภิโต คุณะสัมปันโน อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม.

พระสุมนพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นปราชญ์ มีพระหทัยงดงาม พระเรวตพุทธเจ้า ผู้ทรงเพิ่มพูนความยินดี พระโสภิตพุทธเจ้า ผู้ทรงเพียบพร้อมด้วยพระคุณ พระอโนมทัสสีพุทธเจ้า ผู้สูงสุดในหมู่ชน

ปะทุโม โลกะปัชโชโต นาระโท วะระสาระถี
ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร สุเมโธ อัปปะฏิปุคคะโล

พระปทุมพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นแสงสว่างของชาวโลก พระนารทพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นสารถีประเสริฐ พระปทุมุตตรพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นที่พึ่งสูงสุดของสัตว์ พระสุเมธพุทธเจ้า ผู้ไม่มีบุคคลเปรียบ

สุชาโต สัพพะโลกัคโค ปิยะทัสสี นะราสะโภ
อัตถะทัสสี การุณิโก ธัมมะทัสสี ตะโมนุโท.

พระสุชาตพุทธเจ้า ผู้เลิศในโลกทั้งปวง พระปิยทัสสีพุทธเจ้า ผู้เป็นชนประเสริฐ พระอัตถทัสสีพุทธเจ้า ผู้ทรงประกอบด้วยพระกรุณา พระธัมมทัสสีพุทธเจ้า ผู้ทรงขจัดความมืด

สิทธัตโถ อะสะโม โลเก ติสโส จะ วะทะตัง วะโร
ปุสโส จะ วะระโท พุทโธ วิปัสสี จะ อะนูปะโม.

พระสิทธัตถพุทธเจ้า ผู้ไม่มีบุคคลเสมอในโลก พระติสสพุทธเจ้า ผู้ทรงประเสริฐกว่านักปราชญ์ทั้งหลาย พระปุสสพุทธเจ้า ผู้ทรงประทานพระธรรมอันประเสริฐ พระวิปัสสีพุทธเจ้า ผู้หาบุคคลเปรียบมิได้

สิขี สัพพะหิโต สัตถา เวสสะภู สุขะทายะโก
กะกุสันโธ สัตถะวาโห โกนาคะมะโน ระณัญชะโห

พระสิขีพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นพระบรมศาสดา ผู้เกื้อกูลแก่สัตว์ทั้งปวง พระเวสสภูพุทธเจ้า ผู้ทรงประทานความสุข พระกกุสันธพุทธเจ้า ผู้นำของหมู่สัตว์ พระโกนาคมนพุทธเจ้า ผู้ละความชั่วอันเป็นข้าศึก

กัสสะโป สิริสัมปันโน โคตะโม สักยะปุงคะโว.

กัสสปพุทธเจ้า ผู้ทรงสมบูรณ์ด้วยสิริ พระโคตมพุทธเจ้า ผู้ประเสริฐในวงศ์ศากยะ

เอเต จัญเญ จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏิโย
สัพเพ พุทธา อะสะมะสะมา สัพเพ พุทธา มะหิทธิกา.

พระสัมพุทธเจ้าเจ็ดพระองค์เหล่านี้ก็ดี พระสัมพุทธเจ้าหลายร้อยโกฏิเหล่าอื่นก็ดี พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ เสมอด้วยพระพุทธเจ้าผู้ไม่มีใครเปรียบ พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ทรงมีฤทธิ์มาก

สัพเพ ทะสะพะลูเปตา เวสารัชเชหุปาคะตา
สัพเพ เต ปะฏิชานันติ อาสะภัณฐานะมุตตะมัง.

พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ทรงประกอบด้วยพระทศพลญาณ ทรงสมบูรณ์ด้วยพระเวสารัชชญาณ พระพุทธเจ้าทุกพระองค์เหล่านั้น ทรงยืนยันความตรัสรู้อันประเสริฐแกล้วกล้าของพระองค์

สีหะนาทัง นะทันเต เต ปะริสาสุ วิสาระทา
พ๎รัห๎มะจักกัง ปะวัตเตนติ โลเก อัปปะฏิวัตติยัง.

พระพุทธเจ้าเหล่านี้ ทรงปราศจากความครั่นคร้าม บันลือสีหนาทในท่ามกลางพุทธบริษัท ทรงประกาศธรรมจักรอันประเสริฐในโลก ไม่มีใครจะคัดค้านได้

อุเปตา พุทธะธัมเมหิ อัฏฐาระสะหิ นายะกา
ท๎วัตติงสะลักขะณูเปตา สีต๎ยานุพ๎ยัญชะนาธะรา

พระพุทธเจ้าเหล่านี้ ทรงเป็นผู้นำ ทรงประกอบด้วยพุทธธรรม ๑๘ ประการ ทรงประกอบด้วยพระพุทธลักษณะ ๓๒ ประการ ทรงไว้ซึ่งพระอนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ

พ๎ยามัปปะภายะ สุปปะภา สัพเพ เต มุนิกุญชะรา
พุทธา สัพพัญญุโน เอเต สัพเพ ขีณาสะวา ชินา.

พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ทรงมีพระฉัพพัณณรังสีแผ่ไปโดยรอบหนึ่งวา ทรงเป็นมุนีผู้ประเสริฐ พระพุทธเจ้าเหล่านี้ ทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ทรงสิ้นอาสวะแล้ว ทรงเป็นผู้ชนะ

มะหัปปะภา มะหาเตชา มะหาปัญญา มะหัพพะลา
มะหาการุณิกา ธีรา สัพเพสานัง สุขาวะหา.

ทรงมีพระรัศมีสว่างไสว มีเดชมาก มีปัญญามาก มีกำลังมาก มีความกรุณาใหญ่หลวง มั่นคง ทรงประทานความสุขแก่สัตว์ทั้งปวง

ทีปา นาถา ปะติฏฐา จะ ตาณา เลณา จะ ปาณินัง
คะตี พันธู มะหัสสาสา สะระณา จะ หิเตสิโน.

พระองค์ทรงเป็นที่พัก ที่พึ่ง ที่พำนัก คุ้มครอง หลบภัยของเหล่าสัตว์ ทรงเป็นที่ไป เป็นญาติ เป็นผู้อุปถัมภ์ เป็นผู้ขจัดทุกข์ และกระทำประโยชน์

สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ สัพเพ เอเต ปะรายะนา
เตสาหัง สิระสา ปาเท วันทามิ ปุริสุตตะเม.

พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ทรงเป็นที่พึ่งของชาวโลกและเทวดา ข้าพระองค์ขอน้อมไหว้พระบาทยุคลของพระพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยเศียรเกล้า ขอน้อมไหว้พระพุทธเจ้าผู้เป็นบุรุษประเสริฐ

วะจะสา มะนะสา เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต
สะยะเน อาสะเน ฐาเน คะมะเน จาปิ สัพพะทา.

ข้าพระองค์ขอน้อมไหว้พระตถาคตเจ้าเหล่านั้น ด้วยวาจาและด้วยใจ ทั้งในเวลานอน นั่ง ยืน และเดิน ในกาลทุกเมื่อ

สะทา สุเขนะ รักขันตุ พุทธา สันติกะรา ตุวัง
เตหิ ต์วัง รักขิโต สันโต มุตโต สัพพะภะเยนะ จะ.

ขอพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้ประทานพระนิพพาน จงคุ้มครองท่านให้มีความสุขทุกเมื่อเถิด เมื่อพระพุทธเจ้าเหล่านั้นคุ้มครองท่านแล้ว ขอให้ท่านเป็นผู้สงบและปลอดจากภัยทั้งปวงเถิด.

สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะ.

ขอให้ท่านจงปลอดจากโรคทั้งปวง ปราศจากความเดือดร้อนทุกอย่าง ล่วงพ้นเวรทั้งปวง และเป็นผู้ดับทุกข์ทั้งปวงด้วย

เตสัง สัจเจนะ สีเลนะ ขันติเมตตาพะเลนะ จะ
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครองท่านทั้งหลาย ให้เป็นผู้ปราศจากโรคมีความสุข ด้วยพลานุภาพแห่งความสัตย์ ศีล ขันติ และเมตตาธรรม

ปุรัตถิมัส์มิง ทิสาภาเค สันติ ภูตา มะหิทธิกา
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

เหล่าคนธรรพ์ผู้มีฤทธิ์มากมีอยู่ในทิศบูรพา ขอท่านเหล่านั้นจงคุ้มครองท่านทั้งหลาย ให้เป็นผู้ไม่มีโรค มีความสุข

ทักขิณัส์มิง ทิสาภาเค สันติ เทวา มะหิทธิกา
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

เหล่ากุมภัณฑ์ผู้มีฤทธิ์มากมีอยู่ในทิศทักษิณ ขอท่านเหล่านั้นจงคุ้มครองท่านทั้งหลาย ให้เป็นผู้ไม่มีโรค มีความสุข

ปัจฉิมัส์มิง ทิสาภาเค สันติ นาคา มะหิทธิกา
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

เหล่านาคผู้มีฤทธิ์มากมีอยู่ในทิศประจิม ขอท่านเหล่านั้นจงคุ้มครองท่านทั้งหลายให้เป็นผู้ไม่มีโรค มีความสุข

อุตตะรัส์มิง ทิสาภาเค สันติ ยักขา มะหิทธิกา
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

เหล่ายักษ์ผู้มีฤทธิ์มาก มีอยู่ในทิศอุดร ขอท่านเหล่านั้นจงคุ้มครองท่านทั้งหลายให้เป็นผู้ไม่มีโรค มีความสุข

ปุริมะทิสัง ธะตะรัฏโฐ ทักขิเณนะ วิรุฬ์หะโก
ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.

ท้าวธตรฐรักษาโลกทิศบูรพา ท้าววิรุฬหกรักษาโลกทิศทักษิณ ท้าววิรูปักษ์รักษาโลกทิศประจิม ท้าวกุเวรรักษาโลกทิศอุดร

จัตตาโร เต มะหาราชา โลกะปาลา ยะสัสสิโน
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

ขอมหาราชทั้งสี่พระองค์เหล่านั้น ผู้รักษาโลก ผู้มีบริวารมาก จงคุ้มครองท่านทั้งหลายให้เป็นผู้ไม่มีโรค มีความสุข

อากาสัฏฐา จะ ภุมมัฏฐา เทวา นาคา มะหิทธิกา
เตปิ ตุม์เห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ.

ขอเหล่าเทวดา และนาคผู้มีฤทธิ์มาก ผู้สถิตอยู่ในอากาศและบนพื้นดิน จงคุ้มครองท่านทั้งหลายให้เป็นผู้ไม่มีโรค มีความสุข

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า ด้วยสัจวาจานี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า ด้วยสัจวาจานี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า ด้วยสัจวาจานี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต.

รัตนะทุกอย่าง หลายหลากมากชนิด มีอยู่ในโลก รัตนะที่เสมอกับพระพุทธเจ้า ย่อมไม่มี เพราะเหตุนั้น ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่าน.

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต.

รัตนะทุกอย่าง หลายหลากมากชนิด มีอยู่ในโลก รัตนะที่เสมอกับพระธรรม ย่อมไม่มี เพราะเหตุนั้น ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่าน.

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต.

รัตนะทุกอย่าง หลายหลากมากชนิด มีอยู่ในโลก รัตนะที่เสมอกับพระสงฆ์ ย่อมไม่มี เพราะเหตุนั้น ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่าน.

สักกัต์วา พุทธะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง พุทธะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ทุกขา วูปะสะเมนตุ เต.

เพราะทำความเคารพพระพุทธรัตนะ อันเป็นดังโอสถประเสริฐสุงสุด ผู้ทรงเกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยเดชแห่งพระพุทธเจ้า ขออุปัทวะทั้งหลายทั้งปวงจงพินาศไป ขอทุกข์ทั้งหลายของท่านจงสงบไปโดยสวัสดีเถิด

สักกัตฺวา ธัมมะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ปะริฬาหูปะสะมะนัง ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ภะยา วูปะสะเมนตุ เต.

เพราะทำความเคารพพระธรรมรัตนะ อันเป็นดังโอสถประเสริฐสุงสุด อันเป็นเครื่องระงับความเร่าร้อน ด้วยเดชแห่งพระธรรม ขออุปัทวะทั้งหลายทั้งปวงจงพินาศไป ขอภัยทั้งหลายของท่านจงสงบไปโดยสวัสดีเถิด

สักกัตฺวา สังฆะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง สังฆะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ โรคา วูปะสะเมนตุ เต.

เพราะทำความเคารพพระสังฆรัตนะ อันเป็นดังโอสถประเสริฐสุงสุด ผู้ควรรับปัจจัยสี่ที่เขานำมาบูชา ผู้ควรรับสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ ด้วยเดชแห่งพระสงฆ์ ขออุปัทวะทั้งหลายทั้งปวงจงพินาศไป ขอโรคทั้งหลายของท่านจงสงบไปโดยสวัสดีเถิด

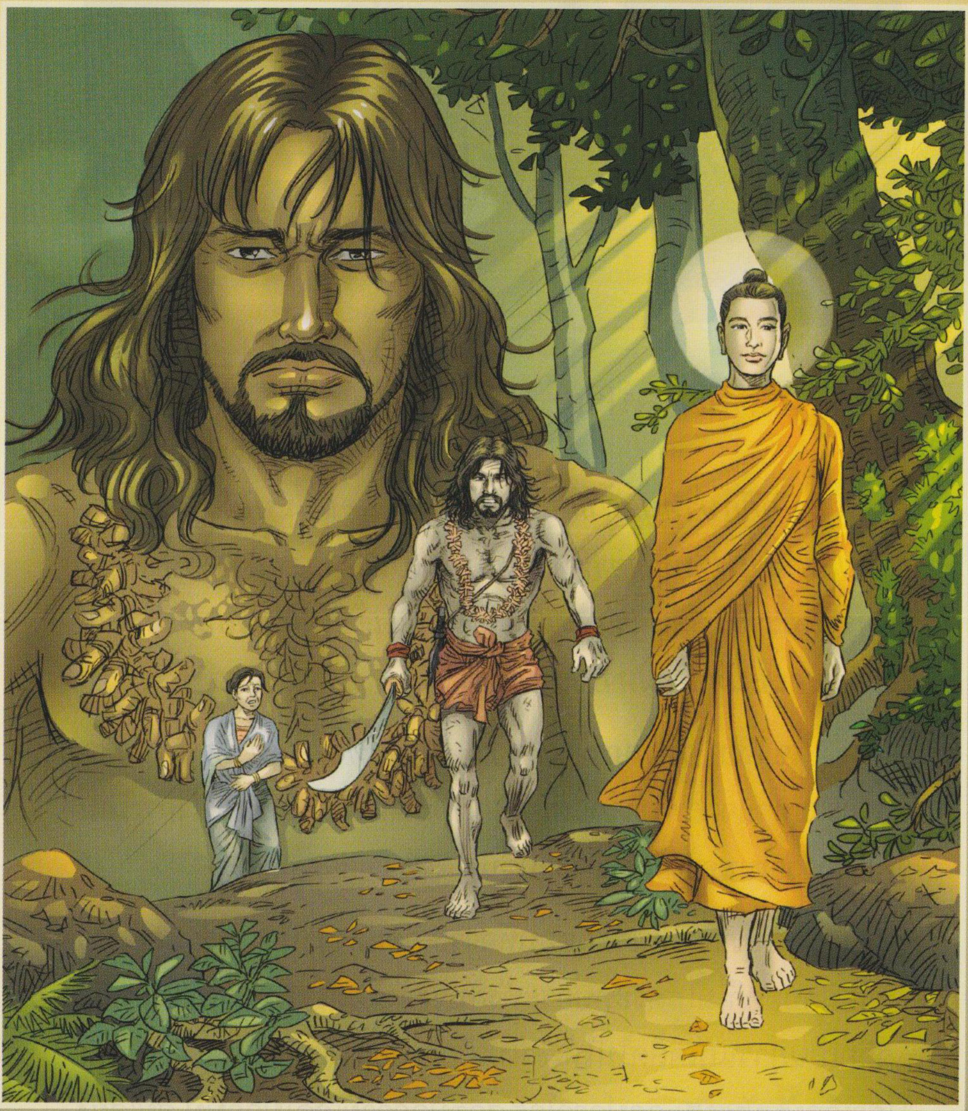
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัต๎วันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภวะ.

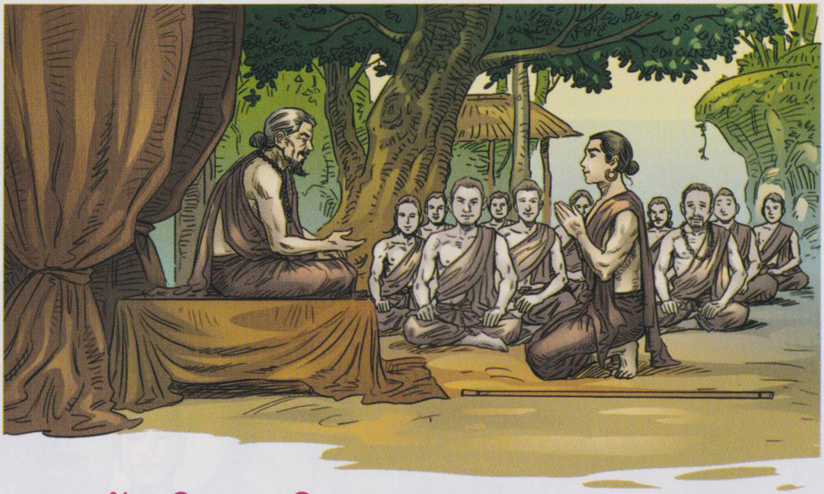
ขอสิ่งร้ายทั้งปวงจงบำราศไป ขอโรคทั้งปวงจงพินาศไป ขอท่านอย่ามีอันตราย จงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน

อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

ธรรม ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปกตินบไหว้ ผู้มีปกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์.

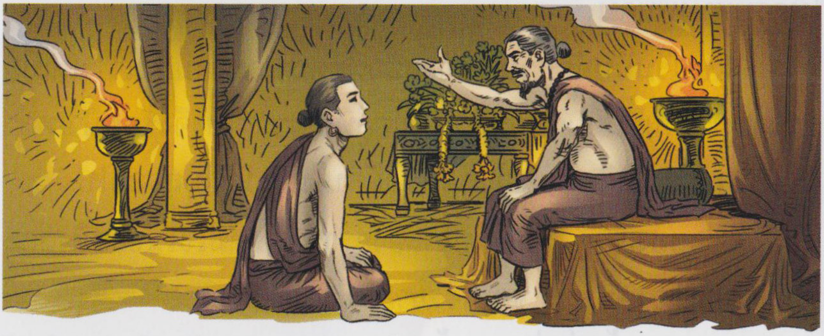
อังคุลิมาลปริตร

นักศึกษาหนุ่มผู้มาจากแคว้นโกศลคนนี้นับได้ว่าสมบูรณ์แบบ เขามีรูปร่างหน้าตาที่หล่อเหลาไม่เป็นรองใคร มารยาทงดงาม พูดจาไพเราะ สติปัญญาอยู่ในขั้นดีมาก เติบโตในครอบครัวที่คุณพ่อเป็นคนสนิทของมหาราชาปเสนทิ

เขาชื่อ **อหิงสกะ** แปลว่า *ไม่กระทบกระทั่งใคร* เป็นชื่อพระราชทานจากพระเจ้าแผ่นดิน ได้มาด้วยว่าเขาตกฟากพร้อมกับที่อาวุธในนครเปล่งแสงวาบขึ้น

พระราชาเห็นว่า ตอนที่อาวุธเกิดแสงจ้านั้น พระแสงดาบหรือมีดน้อยก็ไม่ได้กระทบกระทั่งกันจึงตั้งชื่อดังกล่าว อีกนัยหนึ่งก็ถือเป็นการแก้เคล็ดไม่ให้เขาไปเบียดเบียนใครด้วย เพราะฤกษ์ที่เขาเกิดนั้นมันเป็น *ฤกษ์ดาวโจร* สถิติบอกว่าผู้เกิดในฤกษ์นี้ *สุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโจร*

ชีวิตของอหิงสกะอยู่ห่างไกลนักกับคำว่าโจร มันสมบูรณ์แบบ เป็นชีวิตที่น่าอิจฉาเสียด้วยซ้ำ และเขาก็ถูกอิจฉาจริง ๆ โดยนักศึกษาร่วมสำนักตักสิลาซึ่งทนไม่ได้ที่อหิงสกะเป็นศิษย์รักของอาจารย์

ศิษย์ร่วมสำนักได้สร้างเรื่องหลอกอาจารย์ว่า *อหิงสกะคิดทำร้ายอาจารย์* หลายต่อหลายปากมากพอที่จะทำให้อาจารย์ไขว้เขว มองเขาด้วยสายตาที่ต่างไปจากเดิม จนที่สุดก็คิดกำจัดเขา

การกำจัดอหิงสกะซึ่งไม่มีพิษภัยกับใครดูจะเป็นเรื่องง่าย แต่หากทำเช่นนั้นจะส่งผลให้ความน่าเชื่อถือต่อสำนักลดลงและหมายถึงรายได้ที่จะลดลงตามกัน

อหิงสกะถูกอาจารย์เรียกเข้าไปพบด้วยเรื่องวิชาสุดท้ายในหลักสูตร เป็นวิชาขั้นสูงที่ต้องบูชาครู และคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ผู้เรียนจะต้องฆ่าคนให้ได้หนึ่งพันคนก่อน

เขาลังเลใจเพราะไม่เหี้ยมโหดพอที่จะทำร้ายใคร อย่าพูดถึงฆ่าคนเลย แม้แกล้งสัตว์เอาสนุกก็ยังไม่เคยทำ อาจารย์กล่าวว่าไม่มีทางอื่นในการเรียนวิชาสุดท้าย มันเป็นวิธีการที่อาจารย์ใช้ทำร้ายเขานั่นเอง

อหิงสกะต่อสู้กับคุณธรรมในใจพร้อมกับฆ่าคนที่ต่อสู้รักษาชีวิตไปด้วย คุณธรรมของเขาเป็นฝ่ายพ่ายแพ้

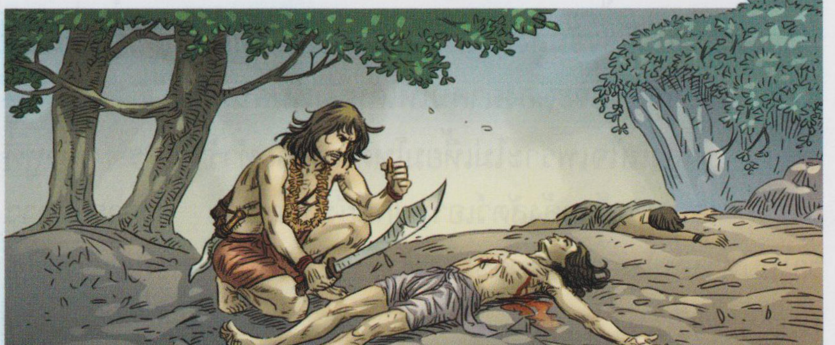
เมื่อจิตใจชินชากับการฆ่า สติปัญญาที่เคยดีเลิศกลับเลอะเลือนไป จำไม่ได้แม้แต่จำนวนคนที่ตนคร่าชีวิต รู้แต่เพียงว่าต้องฆ่าให้ครบหนึ่งพันคน

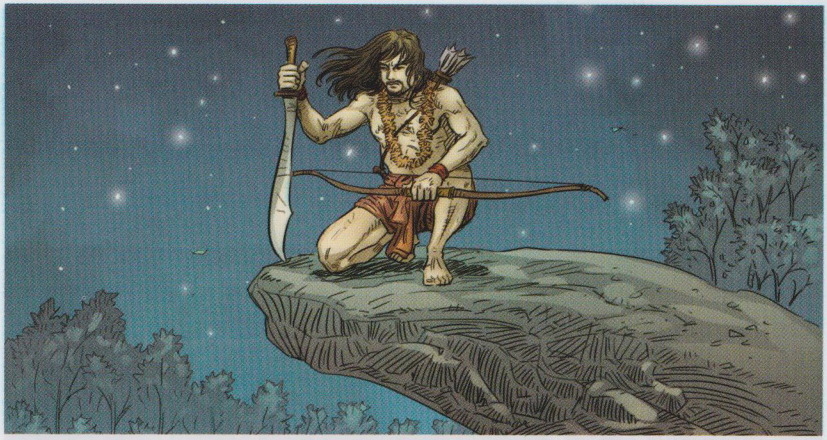
เขาเริ่มนับจำนวนศพจากนิ้วที่ตัดมาเก็บรวมกันไว้ แต่เมื่อจำนวนนิ้วเพิ่มขึ้นมันกลับหายไปไม่อยู่ที่เดียว เขาจึงร้อยนิ้วเหล่านั้นเป็นพวงสวมติดตัว แล้วออกฆ่าผู้คนในรัศมีที่ไกลออกไป

ชื่อของเขาก็ดังออกไปไกลยิ่งกว่านั้น แต่มิใช่ในชื่ออหิงสกะ หากเป็นชื่อ **องคุลิมาล** *จอมโจรมาลัยนิ้วคน*

จำนวนนิ้วที่เพิ่มมากขึ้นหมายถึงจำนวนผู้คนในย่านใกล้เคียงที่น้อยลง บ้านเรือนชายป่ากลายเป็นบ้านร้าง ตำบล อำเภอและชานเมือง ทยอยไร้ผู้คนมาตามลำดับ ประชาชนอพยพหนีโจรภัยไปอาศัยถึงติดกำแพงเมืองราชคฤห์ และพากันเข้าร้องทุกข์ต่อพระเจ้าปเสนทิโกศล

สวัสดิภาพชีวิตประชาชนลดลงเหลือระดับต่ำ ขณะที่จอมโจรนับนิ้วมือในพวงมาลัยได้จำนวนสูงถึง ๙๙๙ นิ้ว

องคุลิมาลอาจได้นิ้วที่หนึ่งพันจากคนใดคนหนึ่งในจำนวน ๓ คน

หนึ่งคือ ***พระเจ้าปเสนทิโกศล*** *ที่เสด็จพร้อมกองทัพม้าห้าร้อยตัวเพื่อปราบโจรโหดชื่อองคุลิมาลที่ออกฆ่าคนมาถึงพื้นที่แคว้นโกศล*

สองคือ ***คุณแม่เขาเอง*** *ที่ไปรับลูกชายคนดีชื่ออหิงสกะกลับบ้านเกิด*

สามคือ ***พระสัมมาสัมพุทธเจ้า*** *พระบรมศาสดาผู้ทรงพระกรุณาต่อสรรพสัตว์เท่าเทียมกัน ที่กำลังเสด็จไปตามทางที่องคุลิมาลโจรดักซุ่มอยู่*

หากพบพระเจ้าปเสนทิโกศล เขามีสิทธิ์กลายเป็นศพ หากพบคุณแม่ ผู้ที่จะกลายเป็นศพคือคุณแม่เขาเอง นั่นหมายถึงเขาทำกรรมหนัก หากบุญกุศลเขามีก็อาจได้พบพระพุทธเจ้า แต่จะเป็นใครก็ตาม สำหรับองคุลิมาลหมายถึงชีวิตที่จะมาเติมเต็มจำนวนพันดาบของเขาพร้อมมอบความตายให้แก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

ทันใดนั้น ณ เส้นทางที่มุ่งหน้าไปสู่ที่ที่องคุลิมาลโจรซุ่มอยู่ ก็ปรากฏสมณะรูปหนึ่งที่เดินอย่างปกติ ไม่วายที่ชาวบ้านที่เลี้ยงโคอยู่จะตะโกนห้ามและบอกให้เปลี่ยนเส้นทางเสีย แต่สมณะนั้นยังคงก้าวเดินต่อไปเพื่อเปลี่ยนใจโจร

องคุลิมาลแลเห็นเป็นคนแต่ลิบ ๆ พอใกล้เข้ามาในระยะที่เห็นชัดก็รู้ว่าเป็นสมณะ นั่นทำให้เขานึกประหลาดใจอยู่บ้าง เพราะทุกคราว คนผ่านมาทางนี้ต้องรวมกลุ่มกันทีละสามสิบสี่สิบคน และมีท่าทีระแวดระวัง ถึงกระนั้น ก็ไม่มีสักคนที่รอดชีวิตจากคมอาวุธของเขา

แม้แต่ทหารหลวงที่ยกกันมาเป็นกลุ่มใหญ่ พอเขาโผออกจากที่ซ่อนพูดว่า *“ข้าองคุลิมาลอยู่นี่”* ทหารเหล่านั้นก็แตกกระเจิงกลายเป็นเอาชีวิตมาทิ้งทั้งหมด

เขากระชับดาบในมือหมายมั่นกับเหยื่อรายสุดท้าย วิ่งด้วยความเร็วสูงตามหลังสมณะจนใกล้เข้าไปอีกไม่กี่วา

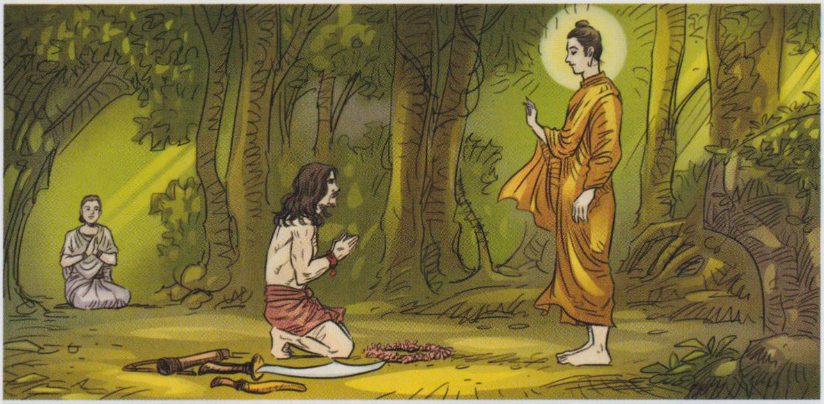
สมณะนั้นยังเดินด้วยอาการปกติ ขณะที่องคุลิมาลแม้จะวิ่งสุดกำลัง แต่ยังอยู่ในระยะห่างเท่าเดิม ทำให้เขาแปลกใจไม่น้อยที่ใช้ความเร็วขนาดที่เคยวิ่งตามจับกวางได้ ตามฆ่าคนที่ขี่ม้าหนีได้ แต่กลับวิ่งไม่ทันสมณะ

การวิ่งไล่กินระยะทางสามโยชน์ จนที่สุดองคุลิมาลที่เหนื่อยล้าและฉุนเฉียวก็บอกให้สมณะหยุดเดินเสียที

"เราหยุดแล้ว องคุลิมาล ท่านเล่า หยุดเถิด"

คำพูดที่บอกว่า *ตนเองหยุด* ของสมณะขณะที่ยังก้าวเดินไป *ไม่หยุด* สร้างความไม่พอใจให้องคุลิมาลอย่างมาก เขาทราบดีว่านักบวชจะนิยมพูดกันแต่ความจริง

"เดินอยู่แท้ ๆ แต่บอกว่าหยุด แล้วยังบอกให้ข้าหยุด มันหมายความว่าอย่างไร" องคุลิมาลตวาดถาม

"ดูก่อนองคุลิมาล หยุดก็คือ ***หยุดเบียดเบียน*** *เราหยุดจิตใจเบียดเบียนได้* ***ด้วยเมตตา ขันติ สาราณียธรรม*** *เราจึงเป็นผู้ที่หยุดได้และหยุดตลอดไป*

ส่วนท่านที่ฆ่าคนมาเป็นพัน ***ไม่มีเมตตา ขันติ สาราณีย-ธรรม*** *เป็นผู้ที่* ***ยังไม่หยุด*** *ถึงร่างกายจะหยุดอยู่ในท่ายืนก็* ***ไม่ใช่จะหยุดการเกิดต่อไปในนรก เปรต อสุรกาย*** *ท่านยังไม่หยุดหรอก"*

องคุลิมาลมั่นใจในทันทีว่า *สมณะนี้เป็นใครอื่นไปไม่ได้ ต้องเป็น* ***พระศากยบุตรมหาศาสดา*** *แน่นอน ท่านช่างมาโปรดอนุเคราะห์คนผู้หลงผิดถึงในป่า ประทานธรรมกถาที่เข้าถึงใจและกลับใจให้เห็นถึงธรรมได้*

องคุลิมาลวางอาวุธแล้วก้มลงกราบที่พระบาทพระพุทธเจ้าก่อนได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ

พระองคุลิมาล อดีตผู้เคยถือดาบ แต่บัดนี้เป็นพระสงฆ์ผู้ถือบาตรตามหลังพระพุทธเจ้ากลับพระวิหารเชตวัน ขณะที่เสียงหนึ่งซึ่งแหบพร่าดังอยู่ไกล ๆ หากฟังใกล้ ๆ จะได้ยินว่า *"ลูกอหิงสกะกลับบ้านเราเถิดลูก แม่มารับแล้ว"*

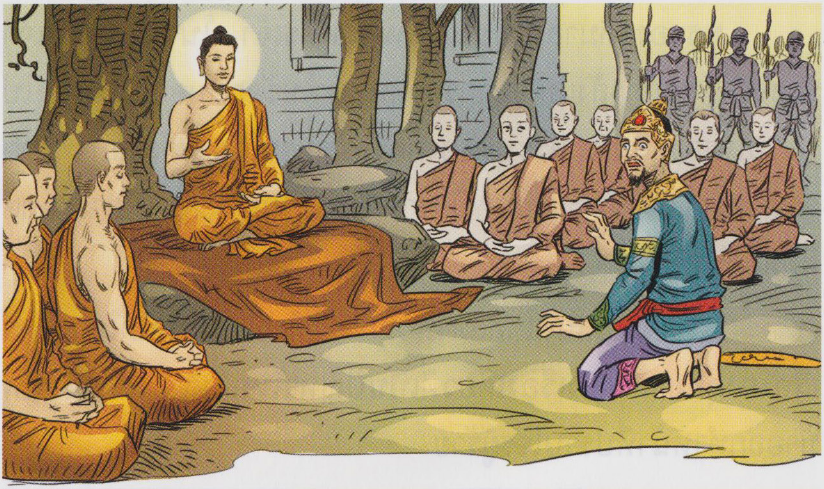
พระองคุลิมาลนั่งอยู่ไม่ไกลพระพุทธเจ้า ในขณะที่พระเจ้าปเสนทิโกศลก็กำลังเสด็จมากราบสนทนาในวัดก่อนออกเดินทางไปปราบโจรองคุลิมาล พระพุทธองค์ตรัสทักทายไถ่ถามถึงสุขภาพกายสุขภาพใจของพระราชาว่า มีความกังวลด้วยพระราชาที่อาณาเขตติดต่อกันหรือไม่

พระเจ้าปเสนทิโกศลตรัสบอกว่า ไม่มีความหนักใจอื่น มีเรื่ององคุลิมาลเพียงเรื่องเดียวที่เป็นปัญหาใหญ่ให้ต้องยกกองทัพม้าออกทำหน้าที่ปราบโจรผู้ร้าย

“มหาบพิตร หากองคุลิมาลบวชเป็นพระแล้ว พระองค์จะทำอย่างไรหรือ”

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ หม่อมฉันจะกราบไหว้ด้วยดีเลย จะรับอุปถัมภ์มอบผ้าไตรจีวร กุฏิ วิหาร ภัตตาหาร น้ำปานะ เจ็บป่วยมาก็จะให้หยูกยารักษาดูแล จะอำนวยความสะดวกและคุ้มครองให้ด้วย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ แต่คนอย่างองคุลิมาลก็รู้กันอยู่ว่าอำมหิตมาก ไม่มาบวชเป็นพระหรอก พระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ทรงยกพระหัตถ์เบื้องขวาขึ้นชี้ตรัสบอกพระเจ้าปเสนทิโกศลว่า *“ดูก่อนมหาราช นั่นองคุลิมาล”*

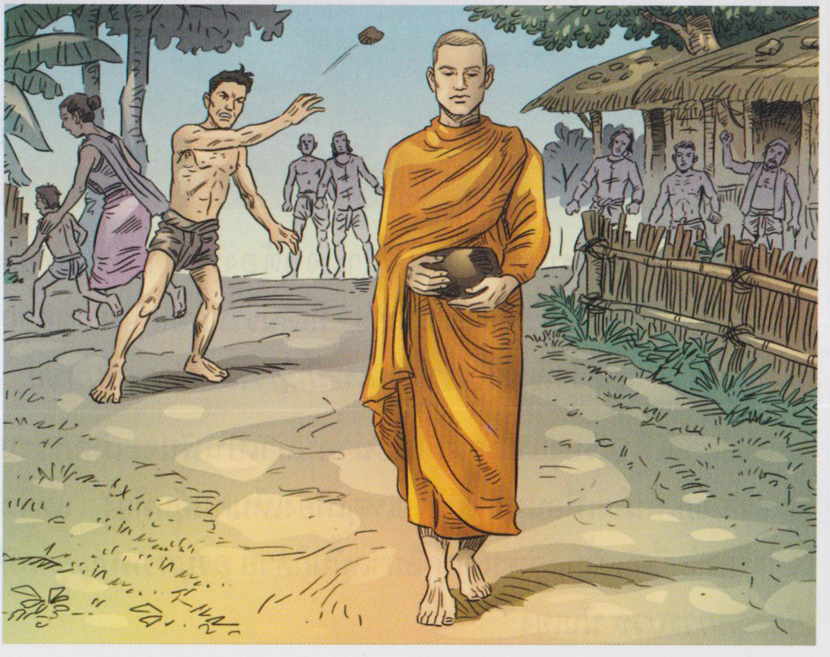
ภาวะชะงักงันเกิดกับพระเจ้าปเสนทิโกศลในทันที แปรเป็นความกลัวจนจับจิต พระโลมชาติชูชันด้วยหวั่นผวา ทหารทั้งกองแตกกระเจิงโดยที่ยังไม่ได้มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเลย

“อย่าทรงกลัวเลย มหาราช อย่าทรงกลัวเลย มหาราช จะไม่มีอันตรายใด ๆ เกิดขึ้นกับพระองค์” พระพุทธองค์ตรัสบอกพระราชา

พระเจ้าปเสนทิโกศลค่อยพระทัยชื้นขึ้น ตั้งสติได้ก็เข้าไปกราบไหว้ ไต่ถามชื่อคุณพ่อคุณแม่แล้วบอกถวายปวารณาให้การอุปถัมภ์

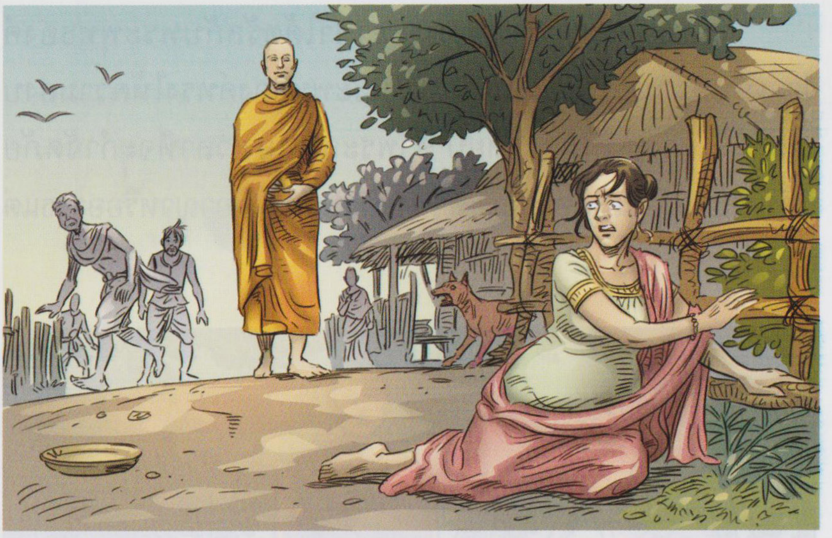
พระองคุลิมาลตอบว่าที่มีอยู่ก็พอใช้ไม่ลำบาก ขอถวายพระพรอนุโมทนา

ก่อนการเสด็จกลับ พระราชาได้ตรัสกับพระพุทธองค์ว่า เป็นความน่าอัศจรรย์จริงแท้ พระพุทธองค์ทรงให้ความสงบใจแก่ผู้ที่ใคร ๆ ก็ไม่อาจสยบ ข้าพระองค์เองเวลาที่จะกำจัดภัยก็ต้องใช้อาญาและอาวุธ ส่วนพระองค์ไม่ใช้อาญาหรืออาวุธแต่อย่างใดเลย

พระองคุลิมาลปฏิบัติบำเพ็ญและออกบิณฑบาตอยู่เสมอ แม้ว่าจะเป็นการบิณฑบาตที่ไม่ได้อะไรกลับมาเลย

เสียงที่บอกต่อกันว่าองคุลิมาลมาแล้ว ทำให้ผู้คนหนีหายเสียสิ้น แม้ผู้จวนตัวที่หนีไม่ทันเขาก็ยืนหันหลังหลบ

เหตุการณ์หนึ่งที่สะดุดใจท่านจนต้องนำมาเล่าให้พระพุทธเจ้าฟังก็คือเห็น *หญิงครรภ์แก่* ที่เดินร่วมถนนกันตอนออกบิณฑบาต ท่านได้รำพึงในใจว่า *คนเรานี้มีความหมองหม่นหนอ*

อาจเป็นเรื่องแปลกที่ผู้เคยฆ่าคนมาเป็นพันจะเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยเหตุเพียงเห็นคนอุ้มท้อง แต่จิตใจดีงามเช่นนี้เกิดขึ้นแก่พระองคุลิมาลนั้นก็ด้วย *อานุภาพบุญกุศลที่เกิดจากการบวช* นั่นเอง

พระพุทธองค์ทรงแนะนำว่า หากพบเธออีกให้ตั้งใจ *กล่าวสัจวาจา* เพื่อให้มารดาและบุตรในครรภ์ได้ถึงความสวัสดี

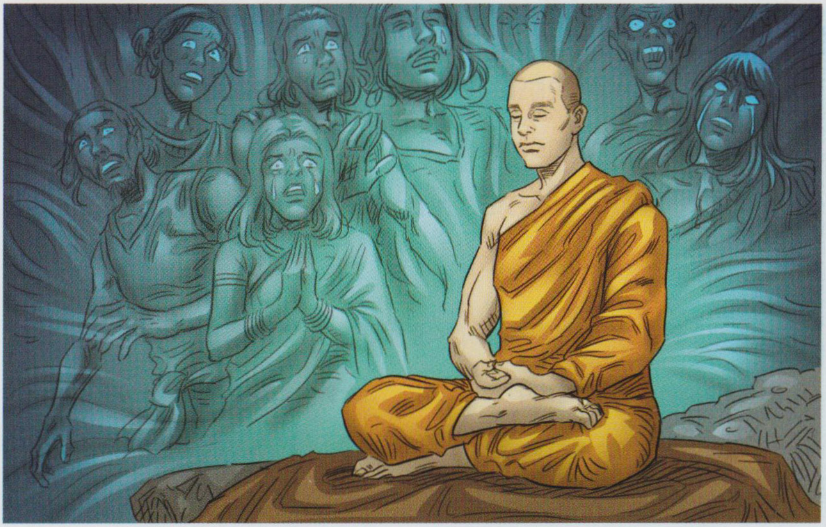
นี่คือจุดกำเนิดของ **อังคุลิมาลปริตร** *ที่ให้ความคุ้มครองแม่และเด็ก* ซึ่งเริ่มแต่หญิงคนนั้นเป็นต้นมา

ต่อมา พระองคุลิมาลก็เป็นที่รู้จักในฐานะใหม่ว่า *เป็นผู้ให้ความปลอดภัยในการคลอดบุตรด้วยการทำสัจจะ*

เมื่อมีคนจะคลอดก็นิมนต์ท่านไปนั่งเก้าอี้นอกม่านหน้าห้องคลอดแล้วกล่าวพระปริตร แม้แต่สัตว์เลี้ยงที่ออกลูกยาก ก็มีคนนำน้ำล้างเก้าอี้ที่ท่านนั่งไปราดหัวจนออกลูกง่ายก็มีมาก

พระองคุลิมาลพ้นจากความลำบากกายเรื่องอาหารบิณฑบาต แต่ความลำบากใจยังไม่หมดไปง่าย ๆ คำพูดและแววตาที่กล่าวว่า เจ้านายจ๋า ปล่อยฉันไปเถอะจ้ะ ไว้ชีวิตฉันเถิด ลูกฉันยังเล็ก ๆ อยู่เลย เหล่านี้คอยรบกวนจิตใจไม่ให้สงบ

แต่เมื่อท่านตั้งสัจวาจาอยู่เสมอตามคำแนะนำจากพระพุทธเจ้าก็สามารถตั้งมั่นได้ และบรรลุธรรมเป็น *พระอรหันต์* ได้ในที่สุด

ณ โอกาสนี้ ขออัญเชิญถ้อยคำที่พระอรหันต์องคุลิมาลได้กล่าวในความสงบเงียบมาเป็นเครื่องเพิ่มพูนปีติก่อนสาธยายอังคุลิมาลปริตร ขอจงถึงสารธรรมเช่นเดียวกับที่พระองคุลิมาลท่านถึง ขอจงบรรลุอานิสงส์พระปริตรนี้ เทอญ.

ก็ผู้ใดเมื่อก่อนประมาท ภายหลังผู้นั้นไม่ประมาท
เขาย่อมยังโลกนี้ให้สว่าง ดังพระจันทร์ซึ่งพ้นแล้ว
จากเมฆ ฉะนั้น

ผู้ใดทำกรรมอันเป็นบาปแล้ว ย่อมปิดเสียได้ด้วยกุศล
ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่าง ดุจพระจันทร์พ้นแล้ว
จากเมฆ ฉะนั้น

ภิกษุใดแลยังเป็นหนุ่มย่อมขวนขวายในพระพุทธศาสนา
ภิกษุนั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่าง ดุจพระจันทร์พ้นแล้ว
จากเมฆ ฉะนั้น

ขอศัตรูทั้งหลายของเราจงฟังธรรมกถาเถิด
ขอศัตรูทั้งหลายของเราจงขวนขวายในพระพุทธศาสนาเถิด ขอมนุษย์ทั้งหลายที่เป็นศัตรูของเรา จงคบสัตบุรุษผู้ชวนให้ถือธรรมเถิด

ขอจงคบความผ่องแผ้วคือขันติ ความสรรเสริญคือเมตตาเถิด ขอจงฟังธรรมตามกาล และจงกระทำตามธรรมนั้นเถิด

ผู้ที่เป็นศัตรูนั้นไม่พึงเบียดเบียนเราหรือใคร ๆ อื่นนั้นเลย ผู้ถึงความสงบอย่างยิ่งแล้วพึงรักษาไว้ซึ่งสัตว์ที่สะดุ้งและที่มั่นคง

คนทดน้ำย่อมชักน้ำไปได้ ช่างศรย่อมดัดลูกศรได้ ช่างถากย่อมถากไม้ได้ ฉันใด บัณฑิตทั้งหลายย่อมทรมานตนได้ ฉันนั้น

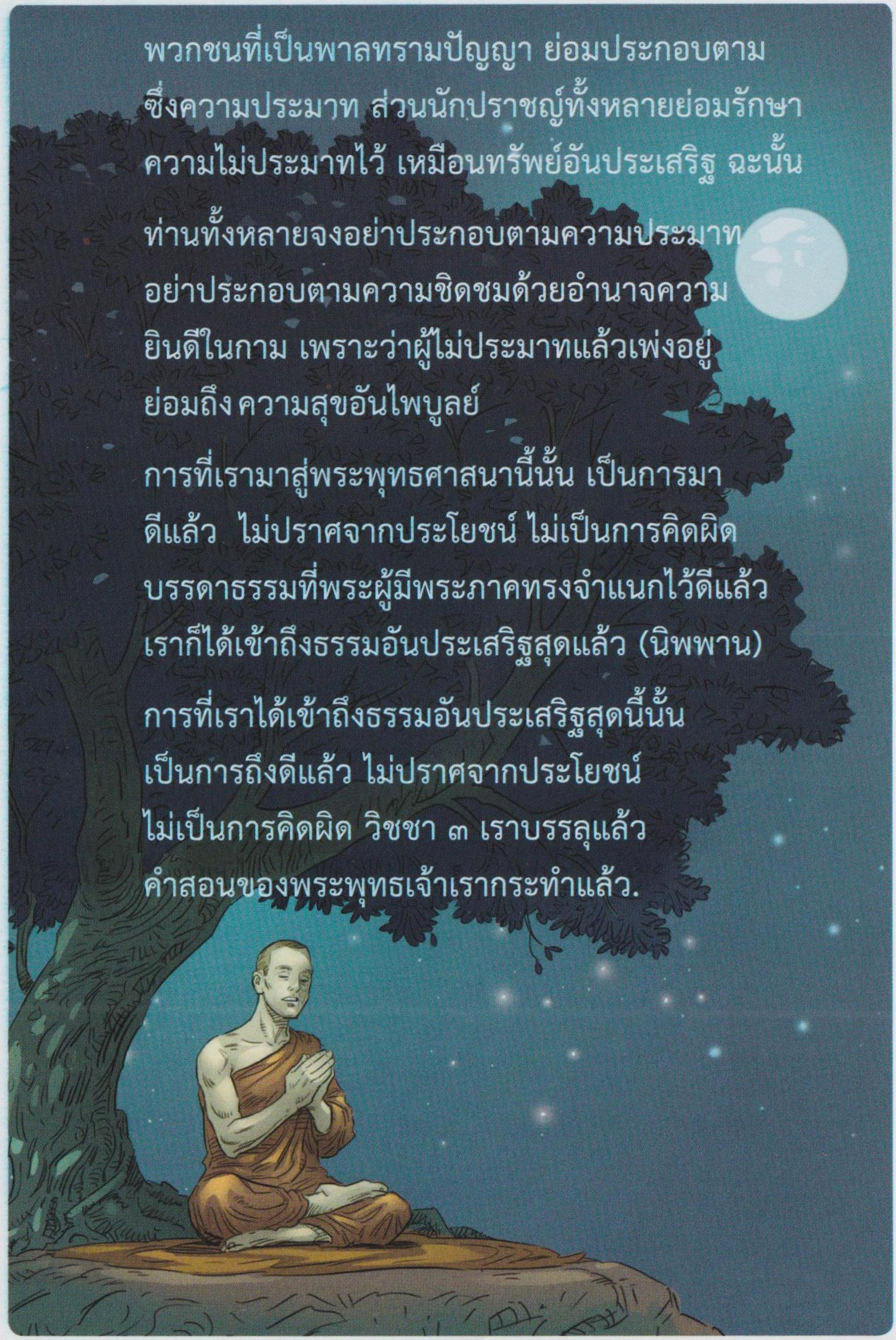
คนบางพวกย่อมฝึกสัตว์ด้วยท่อนไม้บ้าง ด้วยขอบ้าง ด้วยแส้บ้าง เราเป็นผู้ที่พระผู้มีพระภาคทรงฝึกแล้ว โดยไม่ต้องใช้อาญา ไม่ต้องใช้ศาตรา

เมื่อก่อนเรามีชื่อว่า อหิงสกะ แต่ยังเบียดเบียนสัตว์อยู่ วันนี้เรามีชื่อตรงความจริง เราไม่เบียดเบียนใคร ๆ เลย

เมื่อก่อนเราเป็นโจรปรากฏชื่อว่าองคุลิมาล ถูกกิเลสดุจห้วงน้ำใหญ่พัดไป มาถึงพระพุทธเจ้าเป็นสรณะแล้ว

เมื่อก่อนเรามีมือเปื้อนเลือด ปรากฏชื่อว่าองคุลิมาล ถึงพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ จึงถอนตัณหาอันจะนำไปสู่ภพเสียได้

เรากระทำกรรมที่จะให้ถึงทุคติเช่นนั้นไว้มาก อันวิบากของกรรมถูกต้องแล้ว เป็นผู้ไม่มีหนี้บริโภคโภชนะ

พวกชนที่เป็นพาลทรามปัญญา ย่อมประกอบตามซึ่งความประมาท ส่วนนักปราชญ์ทั้งหลายย่อมรักษาความไม่ประมาทไว้ เหมือนทรัพย์อันประเสริฐ ฉะนั้น

ท่านทั้งหลายจงอย่าประกอบตามความประมาท อย่าประกอบตามความชิดชมด้วยอำนาจความยินดีในกาม เพราะว่าผู้ไม่ประมาทแล้วเพ่งอยู่ ย่อมถึง ความสุขอันไพบูลย์

การที่เรามาสู่พระพุทธศาสนานี้นั้น เป็นการมาดีแล้ว ไม่ปราศจากประโยชน์ ไม่เป็นการคิดผิด บรรดาธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงจำแนกไว้ดีแล้ว เราก็ได้เข้าถึงธรรมอันประเสริฐสุดแล้ว (นิพพาน)

การที่เราได้เข้าถึงธรรมอันประเสริฐสุดนี้นั้น เป็นการถึงดีแล้ว ไม่ปราศจากประโยชน์ ไม่เป็นการคิดผิด วิชชา ๓ เราบรรลุแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้าเรากระทำแล้ว.

บทขัดอังคุลิมาลปริตร

ปะริตตัง ยัมภะณันตัสสะ　　นิสินนัฏฐานะโธวะนัง
อุทะกัมปิ วินาเสติ　　สัพพะเมวะ ปะริสสะยัง.

น้ำล้างที่นั่งของพระองคุลิมาลผู้สวดพระปริตรใด สามารถขจัดอันตรายทั้งปวงให้หมดไปได้

โสตถินา คัพภะวุฏฐานัง　　ยัญจะ สาเธติ ตังขะเณ
เถรัสสังคุลิมาลัสสะ　　โลกะนาเถนะ ภาสิตัง
กัปปัฏฐายิง มะหาเตชัง　　ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

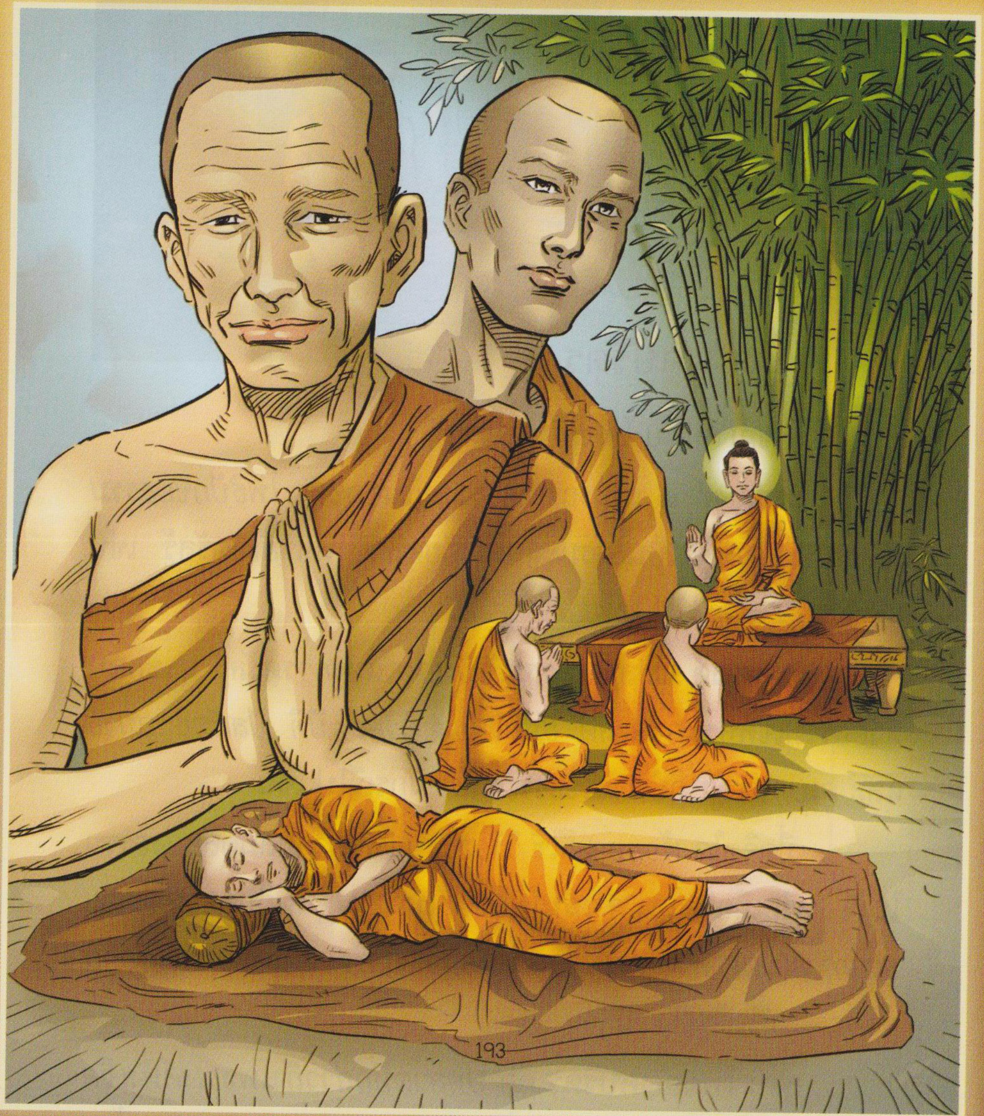
พระปริตรใด ที่พระมหาโลกนาถเจ้าทรงภาษิตไว้ แก่พระองคุลิมาลเถระย่อมสามารถยังการคลอดบุตรให้สำเร็จได้โดยสวัสดีในทันที ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรอันมีเดชใหญ่ คงอยู่ตลอดกัป นั้น เทอญ.

บทอังคุลิมาลปริตร

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต,
นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา.
เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ, โสตถิ คัพภัสสะ.

ดูก่อนน้องหญิง นับแต่เราเกิดโดยอริยชาตินี้แล้ว
เราไม่เคยคิดปลงชีวิตสัตว์เลย
ด้วยสัจวาจานี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่เธอ
ขอความสวัสดีจงมีแก่ครรภ์ของเธอ

โพชฌังคปริตร

โพชฌงค์ กับ **โพชฌังคปริตร**

โพชฌงค์ ๗ เป็นหมวดธรรมอยู่ในชุดของ *โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ* ซึ่งเป็นธรรมะขั้นละเอียดลึกซึ้งที่ช่วยให้ตรัสรู้ เช่น *สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔*

โพชฌงค์ แปลว่า *ธรรมที่เป็นองค์แห่งการตรัสรู้* ประกอบด้วยธรรมเจ็ดประการ *สติ ธัมมวิจยะ วิริยะ ปีติ ปัสสัทธิ สมาธิ* และ *อุเบกขา* ผู้ปฏิบัติจะใช้ธรรมะนี้ตามกรณีไป เช่น

เมื่อจิตใจ *ท้อถอย* ก็ใช้ *วิริยธรรม* เพื่อความสมดุลของธรรมในใจ หรือเมื่อจิตใจ *ดำเนินไปได้ดี* ในการปฏิบัติก็ปล่อยวางด้วย *อุเบกขาธรรม พระอริยบุคคลผู้บรรลุธรรมล้วนแต่ได้รับการเกื้อกูลด้วยธรรมทั้งเจ็ดเหล่านี้*

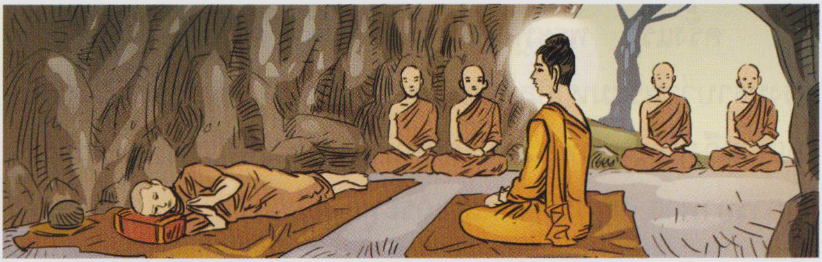
ส่วน **โพชฌังคปริตร** คือ *บทสวดที่กล่าวถึงโพชฌงค์ทั้งเจ็ดและเหตุการณ์สามเหตุการณ์* ที่โพชฌงค์เป็นธรรมโอสถช่วยเปลื้องอาการป่วยไข้ให้หายสิ้นไปได้

ครั้งแรก พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่วัดเวฬุวัน วัดในป่าไผ่ ทรงทราบว่าพระมหากัสสปเถระอาพาธหนัก ตอนเย็นจึงได้เสด็จไปเยี่ยมถึงที่อยู่ของท่าน ประทับนั่งที่อาสนะที่ปูไว้แล้วตรัสถามถึงอาการอาพาธ พระมหากัสสปเถระทูลตอบว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์อดทนไม่ได้ ยังอัตภาพให้เป็นไปไม่ได้ ทุกขเวทนาของข้าพระองค์กำเริบหนัก ยังไม่คลายไป ความกำเริบขึ้นย่อมปรากฏ ความทุเลาไม่ปรากฏ"

จากนั้นพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเรื่องโพชฌงค์แก่พระมหากัสสปะ เมื่อท่านได้ฟังแล้วก็ระลึกถึงโพชฌงค์เมื่อครั้งที่ท่านบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ในวันที่เจ็ดของการบวช เป็นโพชฌงค์ของท่านเอง เป็นองค์แห่งการตรัสรู้ที่เกิดกับท่านเอง เป็นการตรัสรู้ของท่านเอง ผลคือระบบโลหิตและร่างกายกระฉับกระเฉง โรคในกายก็หายสิ้นไป เหมือนหยดน้ำที่เกาะใบบัวไม่ได้เป็นกลิ้งหล่นไป

ครั้งที่สอง พระพุทธเจ้าทรงทราบข่าวอาพาธของพระมหาโมคคัลลานะ จึงเสด็จดำเนินจากวัดเวฬุวันไปเยี่ยมถึงเขาคิชฌกูฏ พระมหาโมคคัลลานะทูลตอบอาการเหมือนพระมหากัสสปะ พอพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเรื่องโพชฌงค์โปรดก็หายจากอาพาธเช่นเดียวกัน

ครั้งที่สาม เมื่อพระพุทธเจ้าทรงประชวรที่อารามเวฬุวัน ได้ตรัสบอกพระมหาจุนทะที่เข้าไปเฝ้าให้แสดงโพชฌงค์ว่า

"ดูก่อนจุนทะ โพชฌงค์ทั้งหลายจงแจ่มแจ้งกับเธอ" พอท่านแสดงโพชฌงค์ถวายจบ พระพุทธองค์ก็หายจากพระประชวร

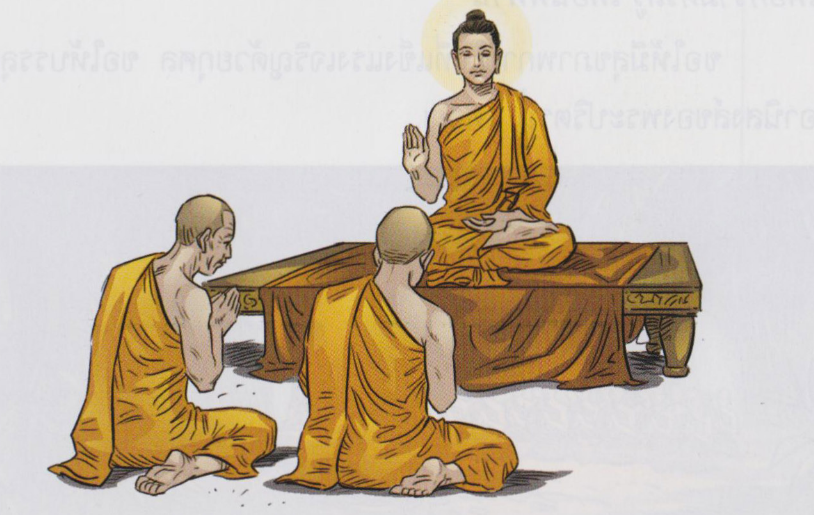
บทบาทของโพชฌงค์ในสามเหตุการณ์ดังกล่าวถือเป็นสัจจะว่าช่วยให้หายป่วยได้จริง โพชฌังคปริตรนำสามเหตุการณ์นั้นมาเป็นบทตั้งสัจจะให้ผู้สวดหรือผู้ป่วยหายจากอาการป่วย ซึ่งเป็นคนละกรณีกัน

กรณีของพระพุทธเจ้า พระมหากัสสปะ และพระมหาโมคคัลลานะ ซึ่งเป็นพระอรหันต์ ระลึกถึงโพชฌงค์ของตนซึ่งเป็นสภาวะธรรมที่มีคุณภาพมาก เมื่อฟังแล้วระลึกตามจึงหายป่วยได้

ส่วนกรณีของผู้สวดพระปริตรจะอาศัยสัจจะเป็นสำคัญ และหากผู้ป่วยจะปฏิบัติตนเจริญโพชฌงค์ทั้งเจ็ดประการ ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์มากขึ้นด้วย คือได้ใช้ความป่วยไข้ระลึกถึงธรรมะ ใช้เวลานั้นเจริญกุศล

*เพราะสิ่งที่ป่วยนั้นคือ **ร่างกาย** ซึ่งส่งผลถึง **จิตใจ** ที่รักร่างกายมาก จิตใจเป็นกังวล เพราะอยากให้ร่างกายหายเป็นปกติ เมื่อยังไม่หาย จิตใจจึงเป็นทุกข์มาก **เป็นทุกข์กายด้วยการป่วย** และ **เป็นทุกข์ใจด้วยโทสะ** ทำให้ทุกข์กายดูเหมือนว่ามีมากกว่าเดิม เพราะถูกเพิ่มด้วยทุกข์ใจ จนทุกข์เพราะ **อยากให้หายป่วย** มากกว่า **ทุกข์เพราะป่วย***

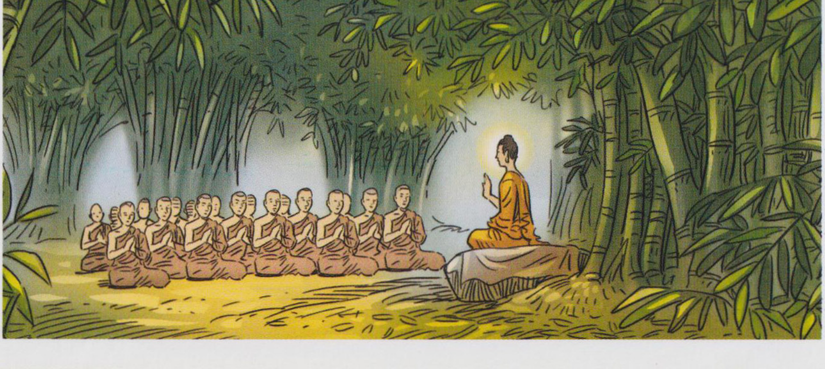
หากรักษาจิตใจไว้ได้ในขณะที่กายป่วยไข้ ก็ชื่อว่าได้หยุดความทุกข์ไว้ได้หนึ่งทาง และโพชฌงค์ทั้งเจ็ดคือธรรมะที่เหมาะสมที่สุดที่ควรศึกษาพิจารณา ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสในนิพพานสูตรว่า

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย โพชฌงค์ ๗ เหล่านี้ อันบุคคลเจริญแล้ว กระทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความหน่ายโดยส่วนเดียว เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับ เพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน

โพชฌงค์ ๗ เป็นไฉน คือ สติสัมโพชฌงค์ ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์ วิริยสัมโพชฌงค์ ปีติสัมโพชฌงค์ ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ สมาธิสัมโพชฌงค์ อุเบกขาสัมโพชฌงค์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย โพชฌงค์ ๗ เหล่านี้แล อันบุคคลเจริญแล้ว กระทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความหน่ายโดยส่วนเดียว เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับ เพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน"

ขอให้มีสุขภาพกายใจที่แข็งแรงเจริญด้วยกุศล ขอให้บรรลุอานิสงส์ของพระปริตรนี้ เทอญ.

บทขัดโพชฌังคปริตร

สังสาเร สังสะรันตานัง สัพพะทุกขะวินาสะเน
สัตตะ ธัมเม จะ โพชฌังเค มาระเสนัปปะมัททิโน.
พุชฌิต๎วา เยปิเม สัตตา ติภะวา มุตตะกุตตะมา
อะชาติง อะชะราพ๎ยาธิง อะมะตัง นิพภะยัง คะตา.

บุคคลผู้ประเสริฐพ้นแล้วจากภพทั้งสาม บรรลุพระนิพพาน อันไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ไม่มีอันตรายใด ๆ เพราะรู้แจ้งโพชฌงค์เจ็ดประการ อันเป็นเครื่องขจัดทุกข์ทั้งปวงของเหล่าสัตว์ผู้ท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร อันย่ำยีมารและกองทัพได้

เอวะมาทิคุณูเปตัง อะเนกะคุณะสังคะหัง
โอสะถัญจะ อิมัง มันตัง โพชฌังคันตัมภะณามะ เห.

ขอเราทั้งหลายจงสวดโพชฌังคปริตรนั้น อันมีคุณอย่างนี้เป็นต้น ซึ่งเป็นทั้งโอสถและมนต์ อันเป็นที่รวมแห่งคุณเป็นอเนกนี้ เทอญ.

บทโพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร.
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา.

โพชฌงค์ ๗ ประการ เหล่านี้ คือ สติสัมโพชฌงค์ ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์ วิริยสัมโพชฌงค์ ปีติสัมโพชฌงค์ สมาธิสัมโพชฌงค์ อุเบกขาสัมโพชฌงค์ อันพระมุนีผู้ทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ตรัสไว้แล้วโดยชอบว่า ผู้บำเพ็ญและกระทำโพชฌงค์ให้มาก

สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้แจ้ง เพื่อบรรลุถึงพระนิพพาน และเพื่อความตรัสรู้ ด้วยสัจวาจานี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อเถิด

เอกัส๎มิง สะมะเย นาโถ　　โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลาเน ทุกขิเต ทิส๎วา　　โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ.

สมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้าทอดพระเนตรเห็นพระโมคคัลลานะ และพระมหากัสสปะอาพาธได้รับความทุกข์ จึงทรงแสดงโพชฌงค์เจ็ด

เต จะ ตัง อะภินันทิต๎วา　　โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ　　โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

พระเถระทั้งสองต่างยินดีรับโพชฌงค์นั้น หายจากโรคทันที ด้วยสัจวาจานี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อเถิด

เอกะทา ธัมมะราชาปิ　　เคลัญเญนาภิปีฬิโต
จุนทัตเถเรนะ ตัญญะเวะ　　ภะณาเปต๎วานะ สาทะรัง.

ครั้งหนึ่ง แม้องค์พระธรรมราชาเอง ทรงพระประชวรหนัก จึงตรัสสั่งให้พระจุนทเถระ สาธยายโพชฌงค์นั้นแหละถวายโดยเคารพ

สัมโมทิต๎วา จะ อาพาธา　　ตัม๎หา วุฏฐาสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ　　โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

พระพุทธองค์ทรงบันเทิงพระทัย ทรงหายจากโรคาพาธนั้นโดยพลัน ด้วยสัจวาจานี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อเถิด

ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง
มัคคาหะตะกิเลสาวะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

อาพาธเหล่านั้น ของพระพุทธเจ้าและพระเถระทั้งหลาย ผู้แสวงหาคุณอันประเสริฐทั้งสาม ได้หายไปแล้ว ดุจกิเลสที่ถูกพระอริยมรรคกำจัดแล้ว ถึงความไม่กำเริบอีกเป็นธรรมดา ด้วยสัจ-วาจานี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อเถิด.

อภยปริตร

อภยปริตร คือ *พระปริตรไม่มีภัย* ที่กล่าวอ้างคุณพระรัตนตรัยมาขจัดสิ่งชั่วร้าย สันนิฏฐานว่าประพันธ์โดยพระเถระชาวเชียงใหม่ สมัยเดียวกับคาถาชินบัญชร ต่อมาได้แพร่หลายไปถึงประเทศพม่าและศรีลังกา โบราณท่านแนะนำว่า หากฝันร้ายให้สวด *ยันทุน* จะช่วยกลับร้ายกลายเป็นดี *ยันทุน* ก็คือ *อภยปริตร* นี้เอง แท้จริงแล้ว **ความฝัน** เกิดจากเหตุ ๔ ประการ คือ

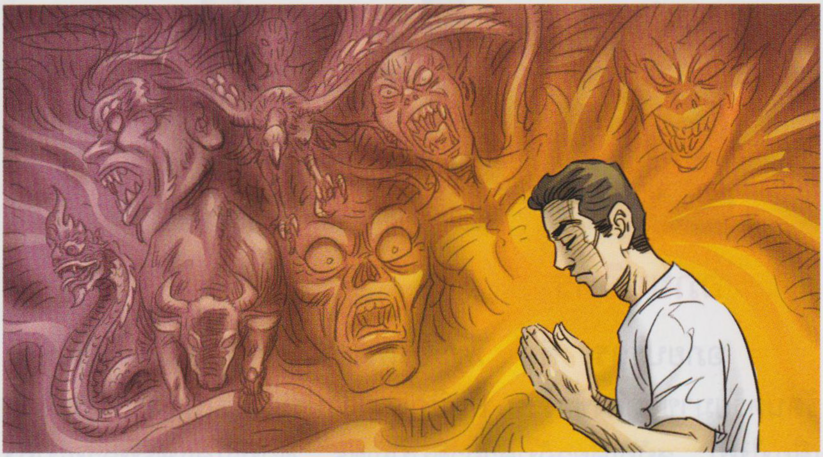
๑. ธาตุโขภะ *ธาตุกำเริบ* คือ ธาตุสี่ไม่สมดุลกันเนื่องจากรับประทานมากเกินไปเป็นต้น เช่น ฝันว่าตกเขา ถูกสัตว์ร้ายไล่ตาม

๒. อนุภูตปุพพะ *อารมณ์ที่เคยเสวย* คือ ใจหน่วงเหนี่ยวเก็บเอาสิ่งที่ตนพบเห็นเมื่อก่อนมาฝัน

๓. เทวโตปสังหาระ *เทวดาน้อมน้าวใจ* คือ เทวดาบอกเหตุดีหรือร้าย ทำให้ฝันสิ่งที่เป็นประโยชน์บ้าง ความหายนะบ้าง อาจเป็นจริงหรือไม่จริงก็ได้

๔. ปุพพนิมิตตะ *บุพนิมิตของกรรม* คือ ฝันเห็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์บ้าง ความหายนะบ้าง เพราะอำนาจของกุศลและอกุศลที่ได้ทำไว้

ในความฝันทั้งสี่ข้อนี้ ข้อสุดท้ายเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อระลึกถึงพระรัตนตรัยแล้วจิตย่อมผ่องใสด้วยศรัทธาที่เชื่อในพระพุทธเจ้าและในกรรม

บทขัดอภยปริตร

ปุญญะลาภัง มะหาเตชัง วัณณะกิตติมะหายะสัง
สัพพะสัตตะหิตัง ชาตัง ตัง สุณันตุ อะเสสะโต.
อัตตัปปะระหิตัง ชาตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

ขอท่านสาธุชนทั้งหลาย จงฟังพระปริตรนั้น อันให้ได้บุญ มีเดชมาก มีเกียรติคุณ มียศมาก อันเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์ทั้งปวงโดยทั่วไป ขอเราทั้งหลาย จงสวดพระปริตรนั้น อันเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่ตนและผู้อื่น เทอญ.

บทอภยปริตร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ลางร้ายและสิ่งที่เป็นอัปมงคลใด ๆ
เสียงนกที่ไม่น่าชอบใจและบาปเคราะห์ใด ๆ
ฝันร้ายที่ไม่ต้องการอันใด ที่มีอยู่
ขอสิ่งเหล่านั้นจงถึงความพินาศไป
ด้วยพุทธานุภาพเถิด

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ลางร้ายและสิ่งที่เป็นอัปมงคลใด ๆ
เสียงนกที่ไม่น่าชอบใจและบาปเคราะห์ใด ๆ
ฝันร้ายที่ไม่ต้องการอันใด ที่มีอยู่
ขอสิ่งเหล่านั้นจงถึงความพินาศไป
ด้วยธรรมานุภาพเถิด

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ลางร้ายและสิ่งที่เป็นอัปมงคลใด ๆ
เสียงนกที่ไม่น่าชอบใจและบาปเคราะห์ใด ๆ
ฝันร้ายที่ไม่ต้องการอันใด ที่มีอยู่
ขอสิ่งเหล่านั้นจงถึงความพินาศไป
ด้วยสังฆานุภาพเถิด.

เทวตาอุยโยชนคาถา

เทวตาอุยโยชนคาถา *เป็นบทสวดส่งเทวดา* ที่ได้เชื้อเชิญมาด้วยน้ำใจและด้วยกตัญญูในตอนต้นอย่างเป็นการเป็นงาน เมื่อจะจากลา จึงมีบทสำหรับสวดให้เหมาะสม

ขอให้เทวดาเหล่านั้นอนุโมทนาบุญกุศล และขอฝากคำย้ำเตือนว่า จงให้ทานด้วยศรัทธา รักษาศีลอยู่เสมอ และยินดีในการเจริญภาวนา

และขอผูกมนต์ความคุ้มครองรักษาด้วยเดชกำลังของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลาย

เทวตาอุยโยชนคาถา

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน.

ขอสัตว์ทั้งปวงที่มีทุกข์ จงหายทุกข์ ที่มีภัย จงปราศจากภัย ที่มีโศก จงหายโศกเถิด

เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา.

ขอเหล่าเทวดาทั้งปวง จงอนุโมทนาบุญสมบัติ ที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้บำเพ็ญด้วยการสวดพระปริตรเหล่านี้ เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวงเถิด

ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา.

ขอเทวดาทั้งหลายจงให้ทานด้วยศรัทธา จงรักษาศีลอยู่ทุกเมื่อ จงเป็นผู้ยินดีในภาวนา ขอเชิญเทวดาทั้งหลายที่มาประชุมกันในที่นี้กลับสถานของตนเถิด

สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส.

ข้าพเจ้าขอผูกมนต์คุ้มครองรักษาไว้โดยประการทั้งปวง ด้วยเดชแห่งพระกำลังของพระพุทธเจ้าทั้งหลายทุกพระองค์ ผู้ทรงพลานุภาพ ด้วยเดชแห่งกำลังของพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย และด้วยเดชแห่งกำลังของพระอรหันต์ทั้งหลาย.

ชยปริตร

ชยปริตร หรือเรียกว่า **ชะยันโต** นี้ *กล่าวถึงชัยชนะของพระพุทธเจ้า* แล้วอ้างสัจวาจานั้นมาคุ้มครองให้มีความสวัสดี

คาถา ๑-๓ กล่าวอ้างอิงชัยชนะที่เยี่ยมยอดของพระพุทธเจ้าคือการชนะกิเลสทั้งสิ้น ณ ควงไม้โพธิ์

คาถา ๔-๖ เป็นพระพุทธพจน์ที่นำมาจากคัมภีร์อังคุตตรนิกาย ปุพพัณหสูตร ที่กล่าวถึงเวลาที่ทำความดีเป็นฤกษ์ที่ดี

พระปริตรนี้ มีอานิสงส์ให้เกิดชัยชนะและสิริมงคล อย่างไรก็ตาม *การเอาชนะกิเลสตนได้ก็คือชัยชนะอันเป็นสิริมงคล*

บทขัดชยปริตร

ชะยัง เทวะมะนุสสานัง ชะโย โหตุ ปะราชิโต
มาระเสนา อะภิกกันตา สะมันตา ท์วาทะสะโยชะนา.
ขันตีเมตตาอะธิฏฐานา วิทธังเสต์วานะ จักขุมา
ภะวาภะเว สังสะรันโต ทิพพะจักขุง วิโสธะยิ.

ขอชัยชนะจงมีแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ขอให้ผู้ที่พ่ายแพ้จงกลับมีชัยชนะ พระพุทธเจ้าผู้มีจักษุ เมื่อยังท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยใหญ่ ทรงกำจัดมารและกองทัพให้ห่างออกไป ๑๒ โยชน์โดยรอบ ด้วยขันติบารมี เมตตาบารมี และอธิษฐานบารมี ทรงทำทิพยจักษุให้บริสุทธิ์ผ่องใสแล้ว

ปะริยาปันนาทิโสตถานัง หิตายะ จะ สุขายะ จะ
พุทธะกิจจัง วิโสเธต์วา ปะริตตันตัมภะณามะ เห.

ทรงบำเพ็ญพุทธกิจสำเร็จบริบูรณ์ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่สัตว์ทั้งหลายผู้มุ่งหมายความสวัสดีเป็นต้น ขอเราทั้งหลายจงสวดพระปริตรนั้น เทอญ.

บทชยปริตร

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

พระพุทธเจ้าผู้ทรงพระมหากรุณาธิคุณ ทรงเป็นที่พึ่งของโลก ทรงบำเพ็ญบารมีครบทุกประการ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์ทั้งปวง ทรงบรรลุพระสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยม ด้วยสัจวาจานี้ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต์วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.

ขอท่านจงมีชัยชนะ เหมือนพระพุทธเจ้าผู้ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เจ้าศากยะทั้งหลาย ทรงชนะ ณ ควงไม้โพธิพฤกษ์ ขอท่านจงชนะในชัยมงคลเถิด

อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ.

(ขอท่านจงบรรลุถึงความเป็นเลิศ เบิกบานใจ) เหมือนพระพุทธเจ้าผู้ทรงบรรลุธรรมอันเลิศ ทรงเบิกบานพระทัยเหนือบัลลังก์แห่งชัยชนะ ณ พื้นปฐพีอันประเสริฐเลิศแผ่นดิน อันเป็นที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ์รัห์มะจาริสุ.

(วันที่บำเพ็ญสุจริตธรรมสามประการ) ก็เป็นฤกษ์ดี มงคลดี ยามรุ่งดี ยามตื่นดี ขณะดี ชั่วครู่ดี ทานที่ถวายแก่ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ (ในวันที่บำเพ็ญสุจริตธรรมสามประการ) เป็นทานที่ถวายดีแล้ว

ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต์วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ.

กายกรรม (ที่ทำในวันนั้น) เป็นกรรมที่ดี วจีกรรมก็เป็นกรรมที่ดี มโนกรรมก็เป็นกรรมที่ดี ความตั้งใจของท่านก็เป็นสิ่งที่ดี บุคคลทั้งหลายเมื่อทำกายกรรมเป็นต้นที่ดี ย่อมได้รับผลที่ดี

เต อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬ์หา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหถะ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ.

ขอให้ท่านทั้งหลาย (ทั้งชายและหญิง) พร้อมทั้งญาติมิตรทั้งปวง จงได้รับประโยชน์ มีความสุข รุ่งเรืองในพระศาสนาของพระพุทธเจ้า เป็นผู้ปราศจากโรค มีความสุข เทอญ.

บทสัพพมังคลคาถา

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ เทอญ.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ เทอญ.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ เทอญ.

แผ่เมตตา

เมตตา เป็นหนึ่งใน **พรหมวิหารสี่** *ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม* คือ **เมตตา** *ความปรารถนาดีอย่างจริงใจต่อเพื่อนมนุษย์* **กรุณา** *ความสงสาร* เมื่อพบเห็นผู้อื่นประสบทุกข์และปรารถนาให้พ้นจากทุกข์ **มุทิตา** *ความพลอยยินดี* เมื่อพบเห็นผู้อื่นดีกว่าตน และ **อุเบกขา** *การวางเฉย* เมื่อตนไม่อาจช่วยเหลือผู้อื่นด้วยเมตตาหรือกรุณา ก็คำนึงว่าเขาได้รับผลเช่นนี้เพราะกรรมของตน

ในขณะแผ่เมตตา ควรแผ่เมตตาให้ตัวเองก่อน เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นมิตรในจิตเราว่า เราปรารถนาสุข เกลียดทุกข์ คนอื่น ๆ ก็เช่นกัน แล้วจึงแผ่แก่ผู้อื่นภายหลัง โดยจิตเรามุ่งไปสู่ความปรารถนาดีเป็นหลัก สรรพสัตว์เป็นเพียงฉากหลัง ถ้าจิตของเรามุ่งไปที่สรรพสัตว์เป็นหลักเมตตาจะมีกำลังน้อย บริกรรมคำแผ่เมตตาอย่างต่อเนื่อง จะบริกรรมในใจหรือเปล่งเสียงเบา ๆ เป็นคำบาลีหรือไทยก็ได้

บทแผ่เมตตาให้แก่ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ.

ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุขเถิด

อะหัง นิททุกโข โหมิ.

ขอให้ข้าพเจ้าอย่าได้มีความทุกข์เลย

อะหัง อะเวโร โหมิ.

ขอให้ข้าพเจ้า จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพ์ยาปัชโช โหมิ.

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีโฆ โหมิ.

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี. อัตตานัง ปะริหะรามิ.

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด.

ถ้าผู้แผ่เมตตาเป็นสตรีให้บริกรรมว่า อะหัง **สุขิตา** โหมิ. **นิททุกขา** โหมิ. อะหัง **อะเวรา** โหมิ. **อัพ์ยาปัชชา** โหมิ. **อะนีฆา** โหมิ. **สุขินี.** อัตตานัง ปะริหะรามิ.

บทแผ่อัปปมัญญา

บทแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง

อะเวรา โหนตุ.

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพ์ยาปัชชา โหนตุ.

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ.

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี. อัตตานัง ปะริหะรันตุ.

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด.

บทแผ่กรุณา

สัพเพ สัตตา ทุกขา มุจจันตุ.

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง จงพ้นจากทุกข์เถิด.

บทแผ่มุทิตา

สัพเพ สัตตา ยะถาลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ.

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง อย่าพลัดพรากจากสมบัติที่ตนได้รับเลย.

บทแผ่อุเบกขา

สัพเพ สัตตา กัมมัสสะกา โหนติ.

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง เป็นผู้มีกรรมเป็นสมบัติของตน.

ตามหลักอภิธรรม พรหมวิหารเหล่านี้ เรียกว่า **อัปปมัญญา** คือ *ธรรมที่ไม่มีประมาณ* หมายความว่า ผู้บำเพ็ญพรหมวิหารเหล่านี้ พึงแผ่ไปในเหล่าสัตว์ผู้อยู่ในสถานที่ทั้งปวงไม่จำกัดบุคคล ทั้งปราศจากจิตผูกพันในบุคคลเหล่านั้น

บทปัตติทานคาถา

ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม
เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ สัตตานันตัปปะมาณกา.

ขอสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุดไม่มีประมาณ จงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้ และแห่งบุญอื่นที่ข้าพเจ้าได้ทำไว้ก่อนแล้ว

เย ปิยา คุณะวันตา จะ มัยหัง มาตาปิตาทะโย
ทิฏฐา เม จาปยะทิฏฐา วา อัญเญ มัชฌัตตะเวริโน.

สัตว์เหล่าใด ซึ่งเป็นที่รักใคร่และมีบุญคุณ เช่น มารดาบิดาของข้าพเจ้า เป็นต้นก็ดี ที่ข้าพเจ้าเคยเห็นหรือไม่เคยเห็นก็ดี สัตว์เหล่าอื่นที่เป็นกลาง ๆ หรือที่เป็นคู่เวรกันก็ดี

สัตตา ติฏฐันติ โลกัสมิง เตภุมมา จะตุโยนิกา
ปัญเจกะจะตุโวการา สังสะรันตา ภะวาภะเว.

สัตว์ทั้งหลายตั้งอยู่ในโลก อยู่ในภูมิทั้งสาม อยู่กำเนิดทั้งสี่ มีขันธ์ห้า มีขันธ์เดียว หรือมีขันธ์สี่ กำลังท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยภพใหญ่ก็ดี

ญาตา เย ปัตติทานัมเม อะนุโมทันตุ เต สะยัง

เย จิมัง นัปปะชานันติ เทวา เตสัง นิเวทะยุง.

สัตว์เหล่าใดรู้การแผ่ส่วนบุญของข้าพเจ้า ขอสัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด ส่วนสัตว์เหล่าใดยังไม่รู้การแผ่ส่วนบุญนี้ ขอเทวดาทั้งหลายจงบอกสัตว์เหล่านั้นให้รู้ด้วยเถิด

มะยา ทินนานะ ปุญญานัง อะนุโมทะนะเหตุนา

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน

เขมัปปะทัญจะ ปัปโปนตุ เตสาสา สิชฌะตัง สุภา.

เพราะเหตุที่ได้อนุโมทนาส่วนบุญที่ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นผู้ไม่มีเวร อยู่เป็นสุขทุกเมื่อ จงถึงบทอันเกษมกล่าวคือพระนิพพาน และขอความปรารถนาที่ดีงามของสัตว์เหล่านั้นจงสำเร็จ เทอญ.

ปัตติทานคาถา คือ *คาถาอุทิศส่วนบุญ* บางท่านกล่าวว่าเป็นพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔ คาถานี้ ประพันธ์โดยอาศัยคำอุทิศส่วนบุญของพระเจ้าจักรพรรดิติโลกวิชัย ที่มีปรากฏในคัมภีร์อปทาน (ขุ. อป. ๓๒.๕๐-๒.๖) เพราะมีเนื้อความคล้ายคลึงกับคาถาเหล่านั้น

หนังสือประกอบการเรียบเรียง

พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย

คัมภีร์วิสุทธิมรรค พระพุทธโฆสเถระ รจนา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) แปลและเรียบเรียง

คัมภีร์อภิธานวรรณนา พระมหาสมปอง มุทิโต แปลและเรียบเรียง

พระปริตรธรรม แปลโดย พระคันธสาราภิวงศ์

คุณธรรมของคนดีและพรหมวิหาร ๔ เรียบเรียงโดย พระคันธสาราภิวงศ์

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม เรียบเรียงโดย พระพรหมคุณาภรณ์

ปรมัตถธรรม ๔ เรียบเรียงโดย พระเทพกิตติปัญญาคุณ

มิลินทปัญหา มูลนิธิปราณี สำเริงราชย์ แปลโดย ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์

อานิสงส์ไตรสรณคมน์ เรียบเรียงโดย ธนิต อยู่โพธิ์

อานุภาพพระปริตต์ แปลและเรียบเรียงโดย ธนิต อยู่โพธิ์

พุทธมนต์สาระทีปนี แปลและเรียบเรียงโดย สมภพ สงวนพานิช

คู่มือคลังปริยัติธรรม เรียบเรียงโดย นายแพทย์เกิด ธนชาต

จากเทศนาโดย พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร

พระมหาวิสุทธิ ธานากโร a7buapa@gmail.com

เรียบเรียงร้อยความ

รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือมหาราชปริตร

1.	ห้างยูเนี่ยนมอลล์	100,000 บาท
2.	คุณรัชนี ตรีพิพัฒน์กุล	50,000 บาท
3.	คุณสุวรรณา เตชะวิบูลย์ และครอบครัว	10,000 บาท
4.	คุณศิริมา เจนจินดาวงศ์	10,000 บาท
5.	คุณรัตนา ศิริจิตร	5,000 บาท
6.	คุณจิรภัทร ศิริจิตร	5,000 บาท
7.	คุณจิรวรรณ ศิริจิตร	5,000 บาท
8.	คุณจิดาภา ศิริจิตร	5,000 บาท
9.	คุณกาญจนา เรืองจินดา และครอบครัว	5,000 บาท
10.	พลโทนรวีร์ - คุณเสริมสุข ปัทมสถาน	3,000 บาท
11.	คุณสวัสดิ์-คุณสุมล สามัคคีนิชย์ (ผ่าน คุณณิชาภัทร)	3,000 บาท
12.	คุณเกษม-คุณศรินทร์ วงศ์กลธูต และครอบครัว	3,000 บาท
13.	คุณไขศรี เนื่องสิกขาเพียร	3,000 บาท
14.	คุณสมบูรณ์ ศุภศิริภิญโญ	3,000 บาท
15.	คุณอัญชุลี เหล่าพงษ์ศร	3,000 บาท
16.	คุณขวัญชนก ธนวิชชบูรณ์	2,100 บาท
17.	คุณอุษณีย์ สว่างกุล	2,000 บาท
18.	คุณสรณา จิรารัตน์สกุล	2,000 บาท
19.	คุณรัตนาวลี อินโอชานนท์	2,000 บาท

20. คุณศิริมาลย์ วีระวิทย์	2,000	บาท
21. คุณบุญยภักร์ วณิชพันธุ์	1,500	บาท
22. คุณสมชาย-คุณบุบผา อมรเกียรติขจร	1,500	บาท
23. คุณขจรจิต ส่งไพศาล	1,200	บาท
24. คุณอัศนีย์ สิงหลก	1,050	บาท
25. คุณอรวรรณ์ จันทร์ปะทิว	1,000	บาท
26. คุณศิริกุล เวษฎาพันธุ์	1,000	บาท
27. คุณภาสกร ศรีศาสตรา	1,000	บาท
28. เด็กชายนภนต์ พิชิตธนารักษ์	1,000	บาท
29. คุณจันจุรี อนุกูลกิจกุล	1,000	บาท
30. คุณดารารัตน์ คุณานพรัตน์	1,000	บาท
31. คุณรัศมี ศุภศรี	1,000	บาท
32. คุณโรจนา โกวิทวัฒนพงศ์	1,000	บาท
33. คุณกัณฐณัฎฐ์ ฟองเขียว	1,000	บาท
34. คุณณัฏฐนันท์ บุลภรณ์เมธีกุล	1,000	บาท
35. คุณสุวรรณา ตั้งกุลพาณิชย์	1,000	บาท
36. คุณจีรศักดิ์ รัตนไพฑูรย์	1,000	บาท
37. คุณศิริวรรณ กฤษณะสมิต	900	บาท
38. คุณจันทร์เพ็ญ ตั้งมั่นอนันตกุล	900	บาท
39. คุณสุภาณี สายสนธิ์	600	บาท
40. คุณจุไร โชติชนาทวีวงศ์	600	บาท
41. คุณภัทรา พุทธิวโรดม	600	บาท
42. คุณสุบุญญา หุตังคมดี	600	บาท

43. คุณชนาธิป คล้อยสวาท 500 บาท
44. คุณศิรสา กันค์พิทยา 500 บาท
45. คุณศศิวรรณ เตชะกฤตธีรนันท์ 500 บาท
46. คุณไกรวิชญ์ ศาสตรวาหา 500 บาท
47. คุณโสภา ชูจิตตระกูล 500 บาท
48. คุณสุรีรัตน์ เณรนุ่ม 500 บาท
49. คุณปิยวรรณ์ ปิยศรีภิรมย์ 300 บาท
50. คุณพัชราภรณ์ กังวานนครชัย 300 บาท
51. คุณสมศักดิ์ จรรโลงวิทยา 300 บาท
52. คุณพิชาพร แจน คูลเลิน 300 บาท
53. คุณจิตรา เล็กอุทัย 240 บาท
54. คุณศิลป์ชัย จารุศิริเวช 200 บาท
55. คุณมาลินี จันเจอบุญ 200 บาท
56. คุณวิชยา สุคนธมาลี 150 บาท
57. คุณกาญจนา วิวัฒน์เจริญ 100 บาท
58. คุณเบญญาภา หาญญานันท์ 100 บาท

รวมทั้งสิ้น 249,740 บาท

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการสวดมนต์ไหว้พระ

คำว่า **สวดมนต์ไหว้พระ** หมายถึง มีจิตใจน้อมต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วแสดงออกซึ่งจิตใจที่ดีงามผ่านบทสวด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เมื่อน้อมใจสวดตามบท ย่อมนำใจให้เข้าถึงคุณของพระพุทธเจ้า คุณของพระสัทธรรมคำสอนที่ดับทุกข์ได้จริง และคุณของพระอริยสาวกผู้ปฏิบัติดีตามธรรม ซึ่งนับเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่ความงอกงามในพระพุทธศาสนา

ยูเนี่ยนมอลล์

บมจ.พี.โอเวอร์ซีส์ สตีล

บจก.พี.โอเวอร์ซีส์ อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป

บจก.พี.โอ.ซี. ฟีนิกซ์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรีคลับ

มหาราชปริตร